

EcoMediuArt

CUI: 24132017

Nr. Reg. Com.: J12/2868/02.07.2008

RAPORT DE MEDIU
pentru
PLANUL URBANISTIC GENERAL
al
COMUNEI GURGHIU

CONTRACT: nr. 7046/25.11.2013.

TITULAR/BENEFICIAR:

Consiliul Local al Comunei Gurghiu, județul Mureș
adresa: Gurghiu, str.Petru Maior nr.8.

EXECUTANT: ECOMEDIU ART SRL

Autorul atestat al Raportului de Mediu: Dr. Ildikó Mócsy

Mai 2014

LISTA SEMNĂTURILOR

Dr. Mócsy Ildikó

Consultant, membru al echipei de elaborare

Szakács László.....

CERTIFICAT DE ÎNREGISTRARE

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea 265/2006, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordinului ministrului mediului nr. 1026/2009 privind condițiile de elaborare a rapoartelor de mediu, rapoartelor privind impactul asupra mediului, bilanșurilor de mediu, rapoartelor de amplasament, rapoartelor de securitate și studiilor de evaluare adecvată.

În urma analizei documentelor depuse și informațiilor furnizate și susținute în procedura de înregistrare de:

ILDIKO MARGIT MOCSY

cu domiciliul în: Cluj Napoca, Str. C. Brâncuși, nr. 18A, Județul Cluj
Telefon 0264/414250, 0723614524, Email imocsy@yahoo.com, mocsil@gmail.com
CNP 2431015120660

persoana fizică este înscrisă în *Registrul Național al elaboratorilor de studii pentru protecția mediului la poziția nr. 446* pentru

RM	☒
RIM	☒
BM	☒
RA	☐
RS	☐
EA	☐

Emis la data de : 23.02.2012

Valabil până la data de : 23.02.2017

PREȘEDINTELE COMISIEI DE ÎNREGISTRARE

Marin ANTON

ABREVIERI

ADI – Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
APL – Autorizații Publice Locale
APM - Agenție de Protecția Mediului
CEMAT- Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului
CUT – Coeficientul de Utilizare a Terenului
DC - Drum Comunal nr.
DE - Drum de Exploatare (de câmp) nr.
DJ - Drum Județean nr.
DN - Drum Național nr
EMPP - Evaluarea de Mediu pentru Planuri și Programe
ESM - Evaluarea Strategică de Mediu
PABH - Planul de Amenajare a Bazinului Hidrografic
PATJ - Planuri de Amenajare a Teritoriul Județean
PATN - Planuri de Amenajare a Teritoriul Național
PATZ - Planuri de Amenajare a Teritoriul Zonal
PJGD – Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor
PLAM – Planul Local de Acțiune pentru județului Mureș
PMBH - Planul de Management a Bazinului Hidrografic
POR – Programul Operațional Regional
POT – Procentul de Ocupare a Terenului
POS – Programul Operațional Sectoriali
PT – Punct de Transformare
PUD - Plan Urbanistic de Detaliu
PUG - Plan Urbanistic General
PUZ - Plan Urbanistic Zonal
RLU - Regulament Local de Urbanism
RM - Raport de Mediu
SDEC - Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar
SMDM – Sistemul de Management integrat al Deșeurilor în județul Mureș
UTR - Unitate Teritorială de Referință

CONȚINUTUL

1. INTRODUCERE	
1.1. Informații generale	8
1.2. Conținutul Raportului de Mediu	8
1.3. Evaluarea de mediu pentru planuri și programe	9
2. CONȚINUTUL ȘI OBIECTIVE ALE PUG-ULUI ȘI RELAȚII CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME	
2.1 Conținutul și obiectivele principale al PUG-ului	10
2.1.1. Conținutul PUG-ului Comunei Gurghiu	10
2.1.2. Obiectivele principale PUG-ului Comunei Gurghiu	11
2.2. Relația cu alte planuri și programe	12
2.2.1. Relația cu alte planuri și programe la nivel local	12
2.2.2. Relația cu alte planuri și programe la nivel județean	12
2.2.3. Relația cu alte planuri și programe la nivel regional	13
2.2.4. Relația cu alte planuri și programe la nivel național și internațional.	14
3. DESCRIEREA ZONEI DE AMPLASAMENT A COMUNEI GURGHIU	
3.1. Încadrarea în teritoriu	17
3.2. Situația existentă	17
3.3. Scurt istoric, denumirea localității in decursul timpului evoluție	19
4. ASPECTELE RELEVANTE ALE STĂRII ACTUALE A MEDIULUI	
4.1. Geologia	21
4.2. Geomorfologia și relieful	22
4.3. Solul și subsolul	22
4.4. Rețeaua hidrografică, apa de suprafață și subterană	22
4.5. Aerul	23
4.6. Zgomotul și vibrații	24
4.7. Radioactivitatea	24
4.8. Clima	24
4.9. Vegetația, flora	24
4.10. Fauna	25
4.11. Valori ale patrimoniului natural, cultural, istoric și turistice	25
4.11.1. Rezervația Pădurea Mociar	25
4.11.2. Natura 2000, situl de importanță comunitară Mociar (ROSCIO320)	27
4.11.3. Natura 2000, situl de importanța comunitară Călimenești-Gurghiu (ROSCI0019)	29
4.11.4. Poiana cu Narcise	31
4.11.5. Parcul Dendrologic	33
4.12. Obiecte culturale și istorice	35
4.13. Obiective turistice și propuneri	36
4.14. Evoluția factorilor de mediu în situația neimplimentării PUG-ului	37
5. DESCRIEREA PUG – ului, POPULAȚIA INTRAVILAN ȘI EXTRAVILAN ÎN COMUNA GURGHIU	
5.1. Populația comunei Gurghiu	37
5.1.1. Numărul și evoluția populației, structura populației pe sexe	37
5.1.2. Structura populației pe etnie, pe vârstă și densitatea populației	39
5.1.3. Resursele de muncă și populația ocupată	39
5.1.3.1. Forță de muncă	39
5.1.3.2. Indicele de dependență	40
6. ZONE FUNCȚIONALE ȘI PROPUNERI DE DEZVOLTARE TERENUL INTRAVILAN ȘI EXTRAVILAN, BILANȚ TERITORIAL	
6.1. Intravilan existent. Bilanț teritorial	41

6.2. Zone funcționale și propuneri de dezvoltare	41
6.2.1. Zone funcționale localităților din Comuna Gurghiu	41
6.2.2. Locuințe și proprietăți	52
6.2.3. Zone de locuit și funcțiuni complementare	53
6.2.4. Activități agro-zootehnice	55
6.2.5. Gospodării și servicii comunale	56
6.2.6. Alte zone.	59
6.3. Echipare edilitare existentă și măsurile propuse	60
6.3.1. Gospodărirea apelor	60
6.3.2. Alimentarea cu energie electrică, telecomunicații	61
6.3.3. Alimentarea cu energie termică. Alimentarea cu gaze naturale	62
6.3.4. Deșeuri	62
6.4. Monumente ale naturii și monumente istorice în Comuna Gurghiu	64
6.5. Disfuncționalități, măsuri și propuneri concrete de dezvoltare	65
7. ASPECTE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE MEDIULUI, OBIECTIVELE DE PROTECȚIE A MEDIULUI RELEVANTE PENTRU PUG	68
7.1. Apa	68
7.2. Aerul	70
7.3. Solul	70
7.4. Deșeuri	71
7.5. Piesaje	72
7.6. Urbanizarea mediului	75
8. MĂSURI PROPUSE PENTRU IMPLEMENTAREA PUG-ULUI	78
9. EVOLUȚIA FACTORILOR DE MEDIU ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG-ULUI	81
10. POSIBILE EFECTE SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTĂRII PLANULUI URBANISTIC GENERAL ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SĂNĂTĂȚII, ÎN CONTEXT TRANSFRONTIERĂ	88
11. PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTARE ȘI PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE	89
11.1.Strategia de dezvoltare spațială a comunei	89
11.2.Planul de acțiune pentru implementare și programul de investiții publice	92
12. PLAN DE MONITORIZARE A MODULUI DE INDEPLINIRE A OBIECTIVELOR DE MEDIU AFERENTE PUG COMUNA GURGHIU	93
13. ANALIZA ALTERNATIVELOR ȘI DESCRIEREA MODULUI ÎN CARE S-A EFECTUAT EVALUAREA	99
13.1 ”Alternativa0”	99
13.2. Varianta considerată în elaborarea PUG ”Alternativa 1”	100
13.3. Metodologia folosită pentru culegerea datelor și informațiilor	100
14. CONCLUZII FĂRĂ CARACTER TEHNIC	101
ANEXE	
Anexa I. Harta Comunei Gurghiu	
Anexa II. Serviciile localităților din Comuna Gurghiu	
Anexa III. Obiective de utilitate publică pe teritoriul administrativ al Comunei Gurghiu	
Anexa IV. CV Dr.Mócsy Ildikó	
Anexa V. CV Szakács László	

1. INTRODUCERE

1.1. INFORMAȚII GENERALE

Conform Hotărârii Guvernamentale nr. 1076/ 2004 a Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor se supun obligatoriu procedurii de realizare a evaluării impactului asupra mediului Planurile de Urbanism General (PUG), prin realizarea unui Raport de Mediu (RM). Potrivit art.2, pct. e: *“raportul de mediu identifică, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului ale aplicării acestora și alternativele lor raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă”*.

Lucrarea de față reprezintă Raportul de Mediu asupra Planului Urbanistic General al comunei Gurghiu din județul Mureș. Titularul planului este Primăria Comunei Ghurghiu, adresa Gurghiu, str. Petru Maior nr.8, jud. Mureș.

Prezentul Raport de Mediu este întocmit în conformitate cu cerințele HG 1076/2004, sprijinind astfel dezvoltarea durabilă a Comunei Gurghiu. Acest RM este parte a procedurii de evaluare de mediu pentru planuri și programe ceea ce este baza pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementării PUG-ului. Totodată Raportul de Mediu contribuie la luarea unor decizii durabile în scopul îmbunătățirii mediului de viață, creșterii atractivității comunei și îmbunătățirii condițiilor de viață precum și atragerii de investiții.

1.2. CONȚINUTUL RAPORTULUI DE MEDIU

Acest Raportul de Mediu conține informații și concluziile evaluării de mediu pentru PUG Comunei Gurghiu. Documentul conține propunerile condițiilor necesare pentru protecția mediului, care pot limita activitățile permise într-o zonă definite în vederea păstrării caracteristicile zonei respective.

Raportul de Mediu are ca obiectiv studierea:

- a., limita administrativă actuală a Comunei Gurghiu,
- b., limitele intravilanului fiecărei localității comunei,
- c., aspecte relevante ale stării actuale a mediului și ale evoluției sale în situația neimplementării planului,
- d., disfuncționalităților existente și a priorităților pe baza analizei situației existente, atât în teritoriu cât și în cadru intravilanului fiecărei localități din componența comunei,
- e., problemelor de mediu existente care sunt relevante pentru plan și ariile naturale protejate de interes național,
- f., gradului de afectare a biodiversității și a ecosistemelor din zonă, ca urmare a adoptării și implementării planului,
- g., potențiale efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra aspectelor legate de: apa, aer, sol, factorii climatici, peisajul, populația și sănătatea umană,

- h., potențialului economic al comunei, volumul și structura potențialului uman, resursele de muncă,
- i., planul organizării circulației, dezvoltării căilor de comunicații și echiparea tehnico-edilitară,
- j., obiectivelor de utilitate publică, a monumentelor istorice cu zonele protejate aferente,
- k., măsuri propuse pentru a preveni, reduce și compensa efectele adverse identificate asupra mediului,
- l., măsuri avute în vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementării planului, în concordanță cu art. 27 din HG 1076/2004.

În vederea elaborării prezentei RM a fost consultat actele normative în vigoare, după cum urmează:

- ✓ Ordinul nr. 995/21.09.2006 pentru aprobarea listei planurilor și programelor care intra sub incidența HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe,
- ✓ Ordonanță de urgență nr. 195/2005, aprobată prin Legea nr. 265/2006, privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare,
- ✓ Ordonanță de Urgență a Guvernului 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completări ulterioare – Legea 49/2011,
- ✓ Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător,
- ✓ Legea nr. 313 din 12 octombrie 2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane,
- ✓ „Carta verde” privind Politica de dezvoltare regională în România,
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Național – secțiunile I-IV.,
- ✓ Legea nr.422/2001 privind Protejarea monumentelor istorice, republicată,
- ✓ Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 46/1998, pentru Aprobarea normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice,
- ✓ Ordinul MLPAT nr. 13N/1999, indicativ GP038/99, pentru Aprobarea reglementării tehnice,

1.3. EVALUAREA DE MEDIU PENTRU PLANURI ȘI PROGRAME

În Directiva Comunității Europene nr.42 din 2001 descrie evaluare de mediu, planificare strategică sub nume Evaluarea Strategică de Mediu (ESM). Legislația românească a preluat conceptul comunicat ca evaluare de mediu pentru planuri și programe.

ESM este definită ca un proces sistematic de evaluare ale unor politici, programe sau planuri și ale alternativelor de derulare a acestora. ESM include și elaborarea unui raport scris asupra rezultatelor

acestei evaluări și includerea lor în procesul de luare a deciziilor, cu atenție deosebită asupra implicațiilor economice și sociale.

Evaluarea de mediu pentru planuri și programe, este un procedeu complex, care determină obiectivele evaluării și vulnerabil la politica decizională. Evaluarea de mediu pentru planuri și programe poate fi abordată în diferite moduri. Aplicarea evaluării de mediu pentru planurile și programe de amenajare a teritoriului trebuie să aplice:

- management de mediu durabil și integrare efectivă a considerentelor de mediu în întocmirea planurilor de amenajare a teritoriului,
- să prezinte semnale de avertizare cu privire la opțiunile de dezvoltare care nu asigură o dezvoltare durabilă de la Planul Național de Amenajare a Teritoriului și până la nivelul localităților urbane sau al comunelor,
- să facilitează o mai bună luare în considerare a criteriilor de mediu în formularea planurilor de amenajare care creează cadrul pentru proiectele specifice.

Evaluarea de mediu pentru planul și programe este un instrument pentru forurile decizionale.

Se poate sporii eficiența procesului decizional prin implicarea publicului, prin punerea la dispoziție planului sau programului pentru consultare. Planul sau programul de amenajare va deveni mai eficace dacă valorile, opiniile și cunoștințele publicului la nivel local sau ale specialiștilor vor fi incorporate în procesul de luare a deciziei.

2. CONȚINUTUL ȘI OBIECTIVE ALE PUG-ULUI ȘI RELAȚII CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME

2.1. CONȚINUTUL ȘI OBIECTIVELE PRINCIPALE AL PUG-ULUI

2.1.1. Conținutul Planului Urbanistic General Comunei Gurghiu

În conformitate cu ordinul MLPAT nr.13N/10.03.1999 "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General", respectiv Ordinul nr. 21N/10.04.2000 "Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism", au fost tratate următoarele probleme:

- delimitarea clară a limitei administrative, istoria și valorile comunei Gurghiu,
- stabilirea intravilanului localităților comunei,
- stabilirea disfuncționalităților existente și a priorităților pe baza analizei situației existente,
- zonificarea intravilanului, stabilirea zonelor funcționale,
- stabilirea obiectivelor de utilitate publică, a monumentelor istorice cu zonele protejate aferente,
- valorificarea eficientă a potențialului economic, uman și natural,
- organizarea circulației, dezvoltarea căilor de comunicații,
- echiparea tehnico-edilatară,

– a factorilor mediu care se ivesc datorată actualizării PUG-ului.

Planul Urbanistic General are caracter de reglementare și răspunde programului de amenajare a teritoriului cât și programului de dezvoltare a localității.

Conținutul PUG-ului a ținut cont de Regulamentul Local de Urbanism (RLU), întărind și detaliind prin prescripții (permisiuni și interdicții) reglementările.

Prescripțiile cuprinse în RLU sunt obligatorii la autorizarea executării construcțiilor pe întreg teritoriul administrativ al unității ce face obiectul PUG odată aprobat RLU, împreună cu PUG-ul localității, constituie act de autoritate al administrației publice locale.

În documentele PUG-ului, Capitolul I., sunt citate principalele acte normative specifice domeniului sau complementare acestuia, cu implicații asupra dezvoltării urbanistice a localităților.

În cadrul stadiului actual al dezvoltării sunt tratate elementele naturale, elementele de infrastructură și socio-economică a teritoriului.

Sunt tratate problemele de mediu, riscurile naturale și disfuncționalitățile din zona studiată.

Capitolul II. tratează modul de utilizare a terenurilor, amplasare, dimensionare, restricțiile a construcțiilor pe teritoriu Comunei Gurghiu și separat pentru fiecare localitate aparținând comunei.

2.1.2. Obiectivele principale PUG-ului Comunei Gurghiu

Obiectivele PUG-ului prezentat, urmărește ridicarea nivelului infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin:

- realizarea sursei și gospodăriei de ape potabile, și extinderea rețelei de apă pe toate străzile din noile zone incluse în intravilan,
- realizarea infrastructurii de canalizare, completată cu bazine private, colectoare, etanșe și vidanjabile, și tratare a apelor uzate de tip menajer în stații de epurare,
- extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale în toate satele,
- extinderea rețelelor electrice și de iluminat public,
- organizarea circulației și îmbunătățirea condițiilor de transport,
- modernizarea drumurilor de acces,
- amenajarea de trotuare și asigurarea scurgerii gravitaționale a apelor meteorice către colectori naturali,
- amenajarea de spații de parcare pentru autovehicule,
- amenajarea de piste pentru bicicliști și trotuare,
- valorificarea resurselor locale prin promovarea turismului,
- asigurarea de servicii și de utilități pentru toți locuitorii comunei Gurghiu,
- îmbunătățirea condițiilor de locuire,

- extinderea intravilanului cu lotizări destinate locuințelor, caselor de vacanță și altor funcțiuni complementare,
- înființarea / extinderea / modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare.

2.2. RELAȚIA CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME

În vederea obținerii Avizului de mediu de la Agenția pentru Protecția Mediului Mureș (APM Mureș) pentru PUG al comunei Gurghiu, județul Mureș, la elaborarea PUG-ului s-a ținut cont de *Directiva EU 2001/42/EC* privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, transpusă în legislația românească prin *HG 1 076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

Planurile și programele elaborate pentru localitățile rurale din comuna Gurghiu pe baza principiului dezvoltării durabile, includ utilizarea resurselor regenerabile și reciclabile, dezvoltarea construcțiilor de locuințe, de servicii, de modernizarea circulației și căilor de acces, extinderea suprafețelor ocupate de spații verzi și protejarea mediului înconjurător.

La elaborarea PUG-ului comunei Gurghiu s-a ținut cont de documentele locale, județene, regionale naționale și europene.

2.2.1. Relația cu alte planuri și programe la nivel local

Planurile de Amenajare a Teritoriilor Zonale (PATZ) tratează programe de măsuri pe termen scurt, mediu și lung. Pe baza definiției aceste planuri se întocmesc ”pentru teritorii grupate într-o zonă cu caracteristici comune, geografice, economice sau/și de altă natură, care cuprinde în întregime sau parțial teritoriul administrativ al mai multor unități teritoriale administrative”.

2.2.2. Relația cu alte planuri și programe la nivel județean

A fost luat în considerare Planul Local de Acțiune pentru județul Mureș (PLAM), revizuit, adoptat prin Hotărârea nr.3/2006 a Colegiului Prefectura Mureș și prin Hotărârea nr.58/2007 a Consiliului Județean Mureș.

Pe teritoriul administrativ al județului s-a reactualizat ”Planul de amenajare a teritoriului județean” (PATJ), în 2012. Întocmirea planului se bazează pe Planului de amenajare a teritoriului Național (PATN), ținând cont de documentele europene. Elaborarea acestor planuri este o condiție pentru realizarea Planurilor Urbanistice Generale ale unităților administrativ teritoriale componente. Norma la nivel de unitate administrativ-teritorială comunală este reprezentat în PUG, care este în concordanță cu obiectivele stabilite de strategia de dezvoltare județeană.

La elaborarea planului și programelor s-a ținut cont de următoarele planuri județene:

În domeniul urbanismului (s-a studiat):

- ✓ Planul de amenajare a teritoriului județean Mureș (PATJ), aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Mureș cu nr. 122/1999.
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului zonal PATZ peri urban municipal Târgu Mureș elaborat de INCD Urbanproiect București 2005.
- ✓ Planul de dezvoltare al regiunii Centru pentru perioada 2007 -2013, în care este accentuat problemele majore socio – economice din zonă teritoriului și obiectivele specifice pentru dezvoltarea spațiului rural.

Scopul planului de dezvoltare al județului/regiunii, cuprins în planul de dezvoltare al regiunii, poate fi realizat prin promovarea creșterii economice, prin ridicarea nivelului de echipare și prin creșterea atracțiilor turistice.

Strategia de Dezvoltare a județului Mureș pe perioada 2007 – 2013 cuprinde obiectivele strategice pentru economie, social și cultural, ținând cont specificul teritoriului. Implementarea strategiei urmărește următoarele domenii: infrastructura, economia, mediul, resursele umane și turismului. Crearea noi locuri de muncă v-a contribui la creșterea nivelului de trai a locuitorilor. Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, creșterea rolul turismului, dezvoltarea rețelelor informaționale pentru afaceri și a calității transportului regional v-a contribui la rezolvarea obiectivelor propuse. Respectarea condițiilor de protecția mediului este prezent în toată punctele strategice.

PUG-ul al Comunei Gurghiu a inclus în cea mai mare parte obiectivel propuse în PATJ județului Mureș.

În domeniul protecției mediului

- ✓ Schema directoare de amenajare și management a bazinului hidrografic MUREȘ cu cele două componente: Planul de Amenajare a Bazinului Hidrografic Mureș (PABH) și Planul de Management al Bazinului Hidrografic Mureș (PMBH).
- ✓ Hotărârea Consiliului Județean nr. 19/1993 privind ariile naturale protejate pe teritoriul județului Mureș, cu modificările ulterioare.
- ✓ Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) al Județului Mureș 2007 – 2013.

În PLAM al județului Mureș sunt cuprinse obiectivele principale de mediu, cum sunt protecția calității apelor, extindere rețelei de canalizare, protecția solului și managementul deșeurilor.

2.2.3. Relația PUG-ului cu planul regional

Programul Operațional Regional (POR) elaborat pentru perioada 2007 – 2013 conține obiectivul strategic al dezvoltării economice, sociale echilibrate teritorial și durabile a regiunilor de dezvoltare ale României. Între obiectivele strategice al POR-ului este inclus crearea 15.000 de

locuri de muncă, până la sfârșitul anului 2015, creșterea contribuției turismului și creșterea calității infrastructurii cu scopul de a ridica calitatea vieții și îmbunătățirea serviciilor la nivel local.

2.2.4. Relația cu alte planuri și programe la nivel național și internațional

În 1983 a fost adoptată "Carta Europeană a Amenajării Teritoriului" de către Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului (CEMAT) care are ca scop dezvoltarea socio-economică echilibrată a regiunilor, ameliorarea calității vieții, gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului, utilizarea rațională a solului. În 1999 CEMAT adoptă "Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar" (SDEC), acest document al Uniunii Europene accentuează dezvoltarea spațială echilibrată și durabilă a teritoriului. CEMAT în 2000 lansează "Principii directoare pentru o dezvoltare teritorială durabilă a continentului European" și în 2007 Comisia Europeană "Agenda Teritorială Europeană". Politică de administrarea teritoriului în România a ținut cont de directivele documentelor sus menționate. În Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007 – 2013 și Planul Național Strategic pentru Dezvoltarea Rurală (PNSR) 2007 – 2013 sunt incluse măsurile necesare pentru creșterea veniturilor, astfel ridicarea nivelelor de trai în zonele montane.

PNSR are trei direcții definite și anume:

- modernizarea structurii agriculturii și silviculturii,
- menținerea și îmbunătățirea calității mediului din zonele rurale,
- gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă.

Pe baza recomandărilor europene au fost identificate următoarele planuri și programe, introduse în PUG, care sunt relevante pentru PUG-ul actualizat.

În domeniul urbanismului

Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) este documentul fundamental care descrie programele strategice sectoriale atât pe termen mediu cât și pe termen lung, determină dimensiunile, sensul și prioritățile dezvoltării în cadrul teritoriului României, în concordanță cu recomandările europene. Șase secțiunile specializate: I. Rețele de transport, II. Apa, III. Zone protejate, IV. Rețeaua de localități, V. Zone de risc natural și VI. Zone turistice sunt aprobate prin lege de către Parlamentul României.

- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a I-a Rețele de transport, aprobată prin Legea nr. 363/2006.
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a II-a Apa, aprobată prin Legea nr. 171/1997, modificată prin Legea nr. 20/2006.
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a Zone protejate, aprobată prin Legea nr. 5/2000.

- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V- a Zone de risc natural, aprobată prin Legea nr.575/2001.
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a VI- a Zone cu resurse turistice, proiect de lege.
- ✓ Regulamentul General de Urbanism aprobat prin HG nr. 525/1996, republicată în 2002.

În domeniul protecției mediului

- ✓ Planul Național de Dezvoltare pentru 2007 – 2013, stabilind 6 priorități naționale de dezvoltare, ce grupează în interior o multitudine de domenii și subdomenii prioritare.
- ✓ Programul Operațional Sectorial de MEDIU 2007 – 2013, versiunea finală 2007- având ca obiectivul global protecția și îmbunătățirea calității mediului și a standardelor de viață în România, urmărindu-se conformarea cu prevederile acquis-ului de mediu.
- ✓ Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005.
- ✓ Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 964/2000, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Programul de eliminare treptată a evacuării emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase aprobat prin HG 351/2005 modificată și completată cu HG 783/2006.
- ✓ Strategia Națională de Management al riscului la inundații. Program de realizare a Planului național pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor aprobat prin HG 1309/2005.
- ✓ Strategia națională pentru Protecția Atmosferei, aprobată prin HG nr. 731/2004.
- ✓ Planul Național de Acțiune pentru Protecția Atmosferei, aprobat prin HG nr. 738/2004.
- ✓ Legea nr. 271/2003 privind ratificarea Protocolului Goteborg.
- ✓ Legea nr. 261/2004 pentru ratificarea Convenției privind poluanții organici persistenți, adoptată la Stockholm la 22 mai 2001.
- ✓ Hotărârea nr. 1.856 din 22 decembrie 2005 privind plafoanele naționale de emisie pentru anumiți poluanți atmosferici.
- ✓ Ordin MMGA nr. 352 din 12 martie 2007 privind aprobarea încadrării localităților din cadrul Regiunii 7 în liste, potrivit prevederilor Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 745/2002 privind stabilirea și clasificarea aglomerărilor și zonelor pentru evaluarea calității aerului în România.
- ✓ Strategia națională privind Schimbările Climatice 2005-2007, aprobată prin HG nr. 645/2005.
- ✓ Planul Național de Acțiune privind Schimbările Climatice 2005-2007, aprobat de HG nr. 1877/2005.

- ✓ Ordonanța de urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.
- ✓ H.G. nr.230 din 4 martie 2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora.
- ✓ Ordin MMDD nr. 776/2007 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 în România.
- ✓ Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, aprobate prin HG nr. 1470/2004.
- ✓ Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 7 Centru, aprobat prin Ordinul comun MMGA și MIE nr. 1364/1499/2006.
- ✓ Legea nr. 451/2002 privind ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000.
- ✓ Legea nr. 24 din 15 ianuarie 2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane.
- ✓ Ordonanța de urgență nr. 114 din 17 octombrie 2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului – planificarea strategică privind existența suprafețelor de spații verzi în localități.
- ✓ Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități, instituit prin OUG. nr. 59/2007.
- ✓ Convenția Carpatică ratificată de România prin Legea nr. 389/2006.

Planuri și programe internaționale relevante

- ✓ Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare, Rio de Janeiro, 1992.
- ✓ Summit-ul Mondial pentru Dezvoltare Durabilă – Conferința de la Johannesburg, 2002.
- ✓ Al 6-lea Program de Acțiune pentru Mediu 2001 – 2010, numit Mediul 2010, Planul de acțiune al UE “Stoparea pierderii biodiversității – 2010 și în perspectivă”.
- ✓ Propunerea de Strategie Tematică pentru Sol, adoptată de către Comisie în 2006.
- ✓ Carta municipiilor și comunelor europene pentru durabilitate – Carta Alborg, 1994.
- ✓ Strategia europeană pentru dezvoltare durabilă (Goteborg 2001 și Bruxelles 2006).
- ✓ Agenda teritorială a Uniunii Europene Spre o Europă mai competitivă și durabilă a regiunilor diverse, acceptată cu ocazia Reuniunii ministeriale informale privind dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială de la Leipzig, 24-25. mai 2007.

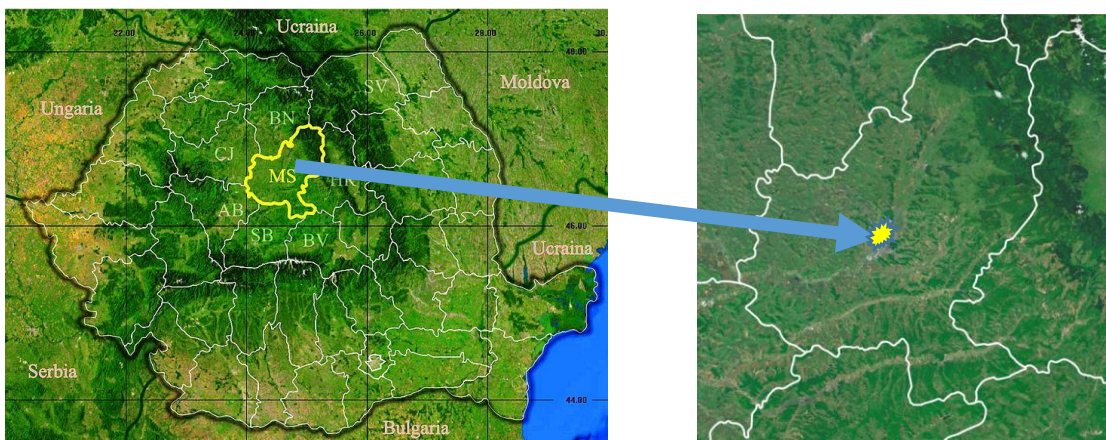
Obiectivele și prioritățile relevante propuse în documentele conceptuale naționale și internaționale existente, au fost folosite de echipa SEA la compilarea unui set de obiective de referință în domeniul mediului și al protecției sănătății.

3. DESCRIEREA ZONEI DE AMPLASAMENT A COMUNEI GURGHIU

3.1. INCADRAREA ÎN TERITORIU

Comuna Gurghiu se situează în depresiunea Gurghiu, în zona de contact cu lanțul inferior al Carpaților Orientali, în partea vestică a munților Gurghiu, având coordonatele următoare: latitudinea 46° 46' Nord și longitudinea 24° 51' Est, la o distanță de 14 km de municipiul Reghin și la 44 km de reședința de județ, municipiul Târgu Mureș.

Geografic, teritoriul administrativ al comunei Gurghiu este o zonă deluroasă, cu înălțimi cuprinse între 400 și 1300 de metri, cu vârfurile Seleștei (1318m) și Șanț (1282m), dealurile Pavel (1215m), Făgetel (Șeștina)(723m), Slămina (708m), Lărgii (666m), Măgura (653,6m), Mănăstirii (645m), Teleki (586m) și Crucii (575m), precum și poianele Iodului (1248m), Moița (1275m), Obârșiei (1149m) și Gurghiului (1178m).

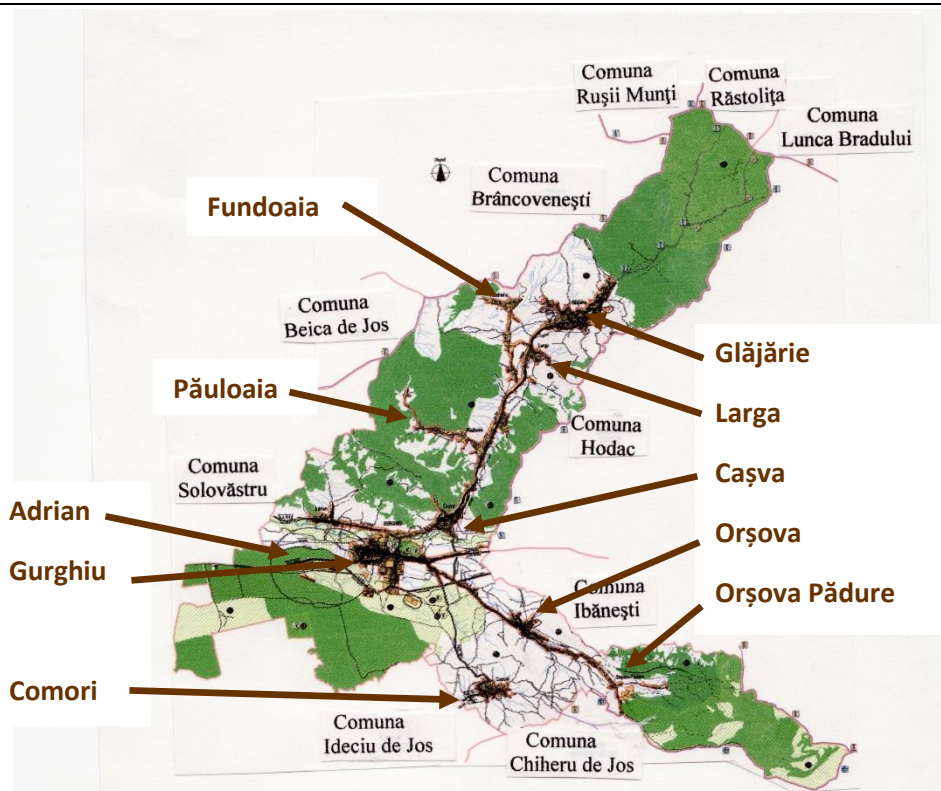

Harta nr.1. Județul Mureș în România (sursa: Wikipedia)

3.2. SITUAȚIA EXISTENTĂ

Comuna este așezată pe Valea Gurghiului, în partea de nord-est a județului Mureș, la o distanță de 14 km de municipiul Reghin și la 44 km de reședința de județ, municipiul Târgu Mureș. Vecinii comunei sunt (Harta nr.1.):

- la nord este delimitată de comuna Rușii Munții și Brâncovenești,
- la nord-est este delimitat de comuna Hodac și Răstolița,
- la nord-vest este delimitat de comunele Ideciu de Jos,
- la vest este delimitată de comuna Solovăstru,
- la sud-vest este delimitat de comuna Beica de Jos,
- la sud este delimitată de comuna Chiheru de Jos,
- la sud-est este situată comuna Ibănești.

Harta nr.2. Comuna Gurghiu, localitățile și comunele vecine (sursa PUG)

Suprafața totală a comunei Gurghiu este de 12.639 ha, iar teritoriul administrativ are în componență următoarele localități și localizarea lor.

Teritoriul administrativ are în componență următoarele localități:

Gurghiu – centru de comună,

Adrian – situat în partea de vest a teritoriului administrativ, la o distanță de 2,5km de Gurghiu,

Cașva – este situată la 2 km de Gurghiu pe drumul DC7 care face legătura între Gurghiu și Glăjărie,

Comori – se află la o distanță de 5,5km de localitatea Gurghiu în partea de Sud a teritoriului administrativ,

Fundoaia - este situată pe drumul DC7 care face legătura între Gurghiu și Glăjărie;

Glăjărie – este situată în partea de nord-est a teritoriului administrativ, la o distanță de 8 km de centru de comună,

Larga - este situată pe drumul DC7 care face legătura între Gurghiu și Glăjărie,

Orșova – se află la o distanță de 3,5km de localitatea Gurghiu în partea de Sud-Est a teritoriului administrativ,

Orșova Pădure – se află în prelungirea localității Orșova în partea de Nord-Est a teritoriului administrativ,

Păuloaia – este situată la jumătatea distanței dintre Gurghiu și Glăjărie pe drumul DC7.

3.3. SCURT ISTORIC, DENUMIREA LOCALITĂȚII ÎN DECURSUL TIMPULUI EVOLUȚIE

1248. a fost atestată documentar, sub numele Gurgen, comuna Gurghiu a fost multă vreme cetate regală. În timpul războiului de eliberare de sub dominația austriacă, Rabutin, generalul împăratului, după un asediu de câteva luni asupra cetății Gurghiului, a cucerit-o și a distrus-o. Se presupune că din piatra cetății distruse s-a ridicat în anul 1733 Castelul Bornemissza. De asemenea, Gurghiul este puternic legat de activitatea lui Petru Maior, unul din membrii importanți ai Școlii Ardelene.

În secolele XIV-XV domeniul Gurghiului a fost unul dintre cele mai întinse și importante domenii regale ale Transilvaniei medievale, pe parcursul , fiind de obicei, în posesia voievodului transilvan sau a comitelui secuilor.

1358. atestată documentar pentru prima dată ca centrul domeniului Gurghiu, a format din mai mult de 20 de sate, sub nume cetatea Gurghiului, dar după toate probabilitățile cetatea a fost construită încă din perioada regilor Arpadieni.

Documentele secolelor al XIV-XV-lea au păstrat numele mai multor castelani ai cetății. Prin parcurgerea șirului acestora se poate concluziona, că în cazul în care aceeași persoana purta funcția de voievod transilvan și comite al secuilor, cetatea *Gurghiului* îi revenea vicecomitelui secuilor, care de cele mai multe ori era și castelanul cetății.

1366. regele Ludovic de Anjou a fost cazat în cetate, crescând astfel importanța acestei fortificații este subliniată și de unele evenimente istorice: de exemplu cu ocazia vizitei sale din în scaunele secuiești însuși

1453. regele Ladislau al V-lea o donează lui Iancu de Huneadoara pentru meritele lui în luptele antiotomane.

1458-1490. la începutul domniei lui Matia Corvinul, domeniul reintră în posesia vistieriei regale, revenind voievodului său comitelui secuilor, acestea rămânând posesorii lui până la formarea Principatului Transilvan. În perioada principatului domeniul se afla în proprietatea fiscului, fiind folosită de către principii Transilvaniei, dar ei deseori au ipotecat proprietatea unor nobili din anturajul lor.

În anii de după batalia de la Mohács Gurghiul era în posesia regelui Ioan de Zápolya, care a donat domeniul, ca dar de nuntă, soției sale Izabella de Jagellon.

Din perioada medievală despre clădirile cetății nu avem nici o informație documentară, primele astfel de documente păstrându-se doar începând din a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

1559. o serie de construcții ale cetății sunt demarate de către regina Izabella, continuate în deceniul următor de fiul său, principele Ioan Sigismund. Aceste construcții, care au vizat ridicarea

- unor noi aripi ale palatelor cetății, au fost terminate la sfârșitul anilor **1570** de către principele Stefan Báthory.
- 1602.** localitatea Gurghiu a fost documentată cu numele de Szentimre și în anul **1619** apare sub numele de Georgen Szentimre, conform datelor furnizate de C. Suci.
- 1608.** a fost distrusă de către generalul Rabutin, iar din ruinele cetății în anul **1642-1643** a fost construit conacul de la Gurghiu, în **1703** a fost reconstruită capela cetății situată în vârful dealului Cetății, urând ca în anul **1867** să fie construit și turnul Capelei.
- În ultimele decenii ale **secolului al XVI-lea** și în primele ale secolului următor, proprietarii domeniului se schimba într-un ritm alert, principii fiind constrânși de stringentele nevoi financiare a ipoteca domeniul la diverși reprezentanți ai aristocrației transilvane, precum: Kristóf Hagymási, Farkas Kovacsóczy, István Boeckai, Miklós și Menyhért Bogáthi, Sámuel Alia, etc.. Odată cu consolidarea puterii princiare, în epoca lui Gabriel Bethlen, principii *Transilvaniei* fac eforturi susținute de a răscumpara domeniile fiscale ipotecate.
- 1717.** după perioadă de incertitudine, de la începutul secolului al XVIII-lea, domeniul Gurghiului intră în anul în posesia familiei Bornemisza., pe baza decretului aulic din 28 decembrie 1717, familia Bornemisza primește în zalog pentru suma de 25.000 de forinți, pe o perioada de 99 de ani, acest doimeniu și până în 1726 renovează.
- 1730.** pe parcursul acestei renovări a fost construită în anul capela castelului, pe un plan elipsoidal, un plan mai rar în Transilvania.
- 1742.** după moartea lui János Bornemisza în, domeniul îi revine fiului cel mare Ignác, el obținând și părțile celor doi frați.
- 1754. și 1756.** a fost reconstruită moara de hârtie, distrusă în luptele de la începutul secolului, aceasta funcționând fără întrerupere până în 1872. Cea mai importantă investiție a familiei a fost înființarea unei glăjării și a unei manufacturi de porțelan la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Paralel cu aceste investiții, au construit și o serie de noi clădiri administrative și economice lângă castel. În inventarul domeniului din 1780 clădirea actuală a conacului a funcționat ca locuința preotului de curte și a darabanților. La vest de capela castelului în
- 1807.** a fost construit un grânar monumental cu două nivele.
- 1848.** evenimentele din anul au jucat un rol important și în viața castelului din Gurghiu. În seara zilei de 8 noiembrie al aceluiași an, curtea baronală a fost asediată de către iobagii localităților domeniului, fiind distrus tot mobilierul și bunurile imobile aflate în castel, nefiind cruțate de distrugere nici canaturile ferestrelor și ușilor, nici sobele. După terminarea revoluției de la 1848, familia Bornemisza, constrânsă și de procesul de retrocedare a

domeniului, renovează urgent clădirile distruse în evenimentele revoluționare, iar într-un document din 1855, castelul fiind considerat „în general locuibil”.

1893. în Castelul Bornemissza s-a înființat Școala silvică.

Sec. XVIII. a fost înființat Parcul dendrologic, din jurul castelului. Are peste 200 specii rare, printre care se numără arborele de plută, salcâmul japonez, alunul turcesc.

1968. până la această dată, localitatea Comori era parte componentă din comuna Beica de Jos, iar localitatea Glăjărie între anii 1925-1968 a fost centru de comună, având arondate localitățile Larga și Fundoiaia. Localitatea Glăjărie este atestată pentru prima dată în anul 1734 împreună cu cătunele Larga și Fundoiaia.

1760-1762. baronul Bornemisza construiește în localitatea Larga de Sus o fabrică de sticlă, care va fi mutată în localitatea Glăjărie în anul 1783. Înainte de anul 1847 localitatea Glăjărie făcea parte din comuna Cașva.

În ceea ce privește populația comunei la recensământul din anul 1930 erau înregistrați: 1672 de locuitori în localitatea Gurghiu, 544 în Comori, 1430 în Glăjărie, 1080 în Orșova și 503 în localitatea Adrian. În această perioadă localitatea Gurghiu era centru de plasă în raionul Turda-Mureș.

După cel de al doilea război mondial, localitatea Gurghiu a făcut parte din raionul Reghin, din cadrul Regiunii Automone Maghiare-Mureș, iar după reorganizarea din 1968 a făcut parte din județul Mureș, din care face parte și în momentul de față.

Prefectura județului Mureș împreună cu șapte comunități de pe valea Gurghiului s-au constituit în „Asociația Comunităților Văii Gurghiului”, dintre acestea făcând parte și comuna Gurghiu.

4. ASPECTELE RELEVANTE ALE STĂRII ACTUALE A MEDIULUI

4.1. GEOLOGIA

În funcție de caracteristicile geologice ale zonei, se disting trei regiuni cu formațiuni specifice atribuite badenianului, sarmațianului și cuaternarului.

1. Depozitele badeniene se găsesc în apropierea localității Orșova, în zona Dealului Sărat și sunt reprezentate prin masivul de sare.
2. În nordul văii Gurghiului predomină depozitele sarmațiene (dealul Rákóczi) formate din conglomerate polimictice cu galeți de calcare, marno-calcare, cuarțite, micașturi și gresii roșii.
3. Cuaternarul este reprezentat prin depuneri aluvionare argiloase.

4.2. GEOMORFOLOGIA ȘI RELIEFUL

Din punct de vedere geomorfologic, se disting trei trepte morfogenetice ale reliefului: treapta montană (reprezentată de Munții Gurghiu), treapta piemontan-deluroasă (reprezentată de depresiuni largi și dealuri cu înălțimi piemontane) și treapta de vale (reprezentată de valea râului Gurghiu, lunca și terasele acestuia).

În partea centrală a bazinului domină brechiile piroclastice, iar pe crestele cu altitudini mai mari andezitele cu amfiboli și piroxeni. În partea vestică a bazinului domină sedimentele neogene, reprezentate de argile marnoase, nisipuri, pietrișuri și tufuri, în timp ce nisipurile, pietrișurile și argilele cuaternare sunt specifice luncii râului.

În Munții Gurghiu majoritatea formațiunilor vulcanice își au originea dintr-o calderă principală în jurul căreia se găsesc edificii stratovulcanice cu întinse platouri de lavă la baza lor.

În jurul Comunei Gurghiu structura geologică superficială a terenului prezintă depozite sedimentare cu o stratificare orizontală uniformă. Pe o grosime de cca. 1 m apar soluri vegetale și/sau umpluturi antropice, sub care urmează pietrișuri, nisipuri și argile.

Parcul Dendrologic prezintă un nivel de marne la o adâncime de 6,5 m. Depozitele aluvionare au o grosime de 5-7m.

4.3. SOLUL ȘI SUBSOLUL

În bazinul Gurghiu au fost identificate șase clase de soluri. cum sunt: andosoluri (AND), cambosoluri (CAM), luvisoluri, protisoluri, antrisolurilor și spodisoluri. Cele șase clase de soluri, la rândul lor cuprind mai multe tipuri, respectiv subtipuri.

Stratul de fundare este format din pietriș și bolovani (5,00 kgf/cm²), respectiv argilă profoasă (2,00-2,50 kgf/cm²).

Subsolul în zona Gurghiului este bogat în diferite zăcăminte, datorată varietății reliefului și condițiilor de geologico-tectonice. Una dintre zăcăminte, care se găsesc în cantități însemnate este sarea. Sarea nu este exploatat, datorită faptului că se găsește la o adâncime foarte mare. La suprafața solului doar apa sărată este utilizat în Gurghiu.

În zona Comunei Gurghiu nu este poluat, nu este afectat calitatea solului.

4.4. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ, APA DE SUPRAFAȚĂ ȘI SUBTERANĂ

În partea estică a Depresiunii Transilvaniei, în bazinul superior al Mureșului este Bazinul morfohidrografic al Gurghiului, ceea ce suprapune zonei vulcanice a Munților Gurghiului. Bazinului de cca. 585 km² (în unele documente 564 km²) are formă alungită și asimetrică.

Râul Gurghiul (cod cadastral: IV-1.054.00.00.00.00) de o lungime de cca. 55 km este afluent de stânga al râului Mureș. Debitul apelor sunt cele mai ridicate primăvara, datorată topirii zăpezii și ploilor de primăvară.

Râul Gurghiu străbate comuna Gurghiu, de la est la vest, despărțind localitatea Gurghiu (pe malul stâng) de localitatea Adrian. Căderea râului Gurghiu în mediu este de 26⁰/00.

Valoarea debitelor medii în 2012 la râului Gurghiu măsurate la stațiile hidrometrice din Lăpușna este de 2,22 m³/s și la Ibănești este de 8,13 m³/s.

Pe malul stâng se revarsă pârâul Orșova (cod cadastral: IV-1.054.11.00.00.00) cu o lungime de 16 km care străbate localitățile Orșova și Orșova Pădure. Pe malul drept, în nord se revarsă pârâul Cașva cu o lungime de 18 km, care după ce traversează localitatea Glăjărie se desparte în două brațe strebatând localitatea Fundoia (brațul drept) și localitățile Larga, Păuloaia. În Păuloaia scurge pârâul Păuloaia (cod cadastral: IV-1.054.10.01.00.00) care se revarsă în pârâul Cașva (cod cadastral: IV-1.054.10.00.00.00).

Conținut de cloruri < 250 mg/l măsurate în râul Gurghiu și Pârâul Orșova permite că din acest punct de vedere să fie potabile, iar apa din izvorul Dealul Sărat cu conținutul de cloruri > 10.000 mg/l, nu este potabilă.

Pe teritoriul Comunei Gurghiu se află următoarele corpuri de apă de suprafață:

„Gurghiu, izvor – confluența Orșova” cod RORW4.1.54_B1,

„Gurghiu, sector – confluența Mureș” cod RORW4.1.54_B2,

„Cașva”, „Orșova” și „Mocear” cod RORW4.1.54_B1.

Cele cinci corpuri de apă de suprafață sunt corpuri de ape naturale, în stare ecologică bună și stare chimică bună.

Apele subterane se situează la maximum de 0,5m de la suprafață, în unele zone ajungând chiar la suprafața terenului. În perioadele de secetă limitele maximale ale apelor subterane este la 2,00 m. Evaluarea calității apelor de suprafață se bazează pe Legea Apelor 107/1996 cu modificări ulterioare și pe Directiva Cadru a Apei 2000/60/CEE.

În OM 137/2009 sunt prevăzute valorile de prag pentru apele subterane.

În localitățile Gurghiu, Adrian și Cașva se află corpul de apă subterană freatic ROMU03 care este la risc din punct de vedere calitativ și stare cantitativă bună.

4.5. AERUL

În Legea 104/2011 sunt prevăzute măsurile necesare pentru îmbunătățirea calității aerului. În Comuna Gurghiu nu există stație de supraveghere a calității aerului. Nu există întreprindere/fabrică care ar putea polua aerul.

Sursele de poluare atmosferică în Comuna Gurghiu sunt locale și anume: traficul rutier, activități casnice, agricole și zootehnice, dar nu prezintă deranj pentru populație.

4.6. ZGOMOTUL ȘI VIBRAȚII

Traficul rutier, șantierele de construcții, obiectivele comerciale și activitățile agro-industriale pot fi surse de zgomot. În Comuna Gurghiu, nu a fost determinat nivelul de zgomot. Nu au fost solicitări din partea persoanelor fizice sau juridice pentru determinarea nivelului de zgomot.

Pe lângă zgomotul produs trebuie să se ia în considerare și vibrațiile produse de trafic rutier care afectează calitatea imobilelor de lângă drum.

4.7. RADIOACTIVITATEA

În Comuna Gurghiu nu sunt surse radioactive. Nu se desfășoară activități cu surse radioactive.

4.8. CLIMA

Clima comunei Gurghiu, temperat continental, este influențat de caracteristicile reliefului. Este caracteristic verile nu prea calde și iernile domole.

Climatul se caracterizează prin temperaturi medii relativ scăzute, cuprinse între 2 – 6 °C. Precipitațiile medii anuale sunt între 600 – 700 mm, maximele sunt înregistrate în luna iulie, iar precipitațiile relative depășesc 80%. Primăvara sunt înregistrate ploi abundente.

Nebulozitatea medie anuală e cuprinsă între 5,7 – 6 zecimi.

Umiditatea relativă a aerului depinde de circulația atmosferei, de altitudinea atmosferei și locului. Valorile maxime au fost înregistrate în luna iulie fiind cuprinse între 70 – 80 %, când s-a înregistrat precipitații de 120 – 180 mm.

Stratul de zăpadă se menține în medie 80 – 120 zile pe platourile joase, iar pe vârfurile înalte ajunge până la 180 de zile.

Vânturile predominante sunt din nord est în regiunea subcarpatică, dinspre nord vest în depresiunea Ciucului și dinspre vest în zonele montane înalte.

Diferențele de altitudine față de arealul montan determină alunecarea maselor de aer rece pe fundul văii, și stagnarea lor, din aceasta cauză se formează inversiuni termice.

4.9. VEGETAȚIA, FLORA

În bazinul morfohidrografic al Gurghiului se remarcă gradul mare de împădurire (6960 ha). Pădurile sunt de tip foioase, păduri de stejar, (până la înălțimea de 600 m), pădurile de amestec fag, molid, rășinoase și foioase (între 600-1000 m) și conifere, brad și numai rășinoase - molid (peste 1000 de m).

În poieni se găsește o vegetație ierboasă. În lunile mai și iunie se mai găsesc înflorite narcisele (*Narcissus poeticus*). Primăvara și vara înfloresc brândușele de primăvară (*Crocus*), gețienele (*Gentiana*), margaretele (*Crisanthemum*) și garoafele de câmp (*Dianthus*), iar în septembrie înfloresc brândușele de toamna (*Colchicum autumnale*).

Trebuie remarcat că încă în anul 1740 s-a înființat un parc dendrologic cu peste 100 de specii de arbori, unele exotice.

Pe o suprafață de cca. 50 ha este rezervația Pădurea Mociar care adăpostește stejari bătrâni (cca.800 de ani).

4.10. FAUNA

Fauna comunei Gurghiu este bogată, determinat de vegetația și de clima zonei.

În pădurile foioase caracteristic sunt mistreții și răzatoarele. În pădurile coniferelor predomină mamiferele, astfel cerbi (*Cervus elaphus carpathicus*), căprioare (*Capreolus capreolus*), mistreți (*Sus scrofa*), iepuri (*Lepus europeu*), vulpea (*Vulpes vulpes*), vevertita (*Sciurus vulgaris*), bufnita uliu (*Bubo bubo*) și păsările cântătoare și ciocănituri.

În râurile comunei se găsesc mai multe specii de pește, dintre care amintim pești păstrăvul (*Salmo trutta fario*), mreana (*Barbus fluviatili*), scobarul (*Chondostroma nassus*) și lipanul (*Thymallus thymallus*).

4.11. VALORI ALE PATRIMONIULUI NATURAL, CULTURAL, ISTORIC ȘI TURISTIC

Obiective naturale

Prin Legea Amenajării Teritoriului Național nr. 5/2000, secțiune III – Zone protejate, sunt recunoscute în comuna Gurghiu, următoarele arii protejate:

În comuna Gurghiu și în apropierea lui sunt trei rezervații naturale:

- ✓ Rezervația Pădurea Mociar
- ✓ Natura 2000 Mociar
- ✓ Natura 2000 Căliman-Gurghiu
- ✓ Poiana Narciselor
- ✓ Parcul dendrologic

4.11.1. Rezervația Pădurea Mociar

Pădurea de stejari seculari de la Mociar este cea mai veche pădure din România. Pădurea se găsește în zona premontană a munților Gurghiu, așezată aproape de comuna Gurghiu din județul Mureș, pe un teren mlăștinos. Rezervația este situată pe terasa a râului Gurghiu, la extremitatea sudică a

bazinului Transilvan. Suprafața terenului de 569 ha este plan, fără ape de suprafață, cu înclinare N-NV direcția confluenței râului Gurghiu cu Mureșul, la altitudinea de 490 m. Terenul este destinat în totalitate conservării naturii și cercetării științifice. Pădurea de stejari seculari de la Mociar, prezintă un interes științific deosebit datorită vârstei stejarilor.

Accesul spre rezervație se realizează pe DN 15 Tg.Mures-Reghin, DJ 153 C, Reghin-Lăpușna, drumul forestier Listeș 4 km, pășunea Beica.

Aproximativ 300 de arbori au vârstă între 650 -720 ani. Densitatea pădurii este de 10 arborii/ha. Vitalitatea arborilor este redusă, fructificația foarte slabă, la interval de 10 – 15 ani, cu semințe sterile. Majoritatea arborilor sunt uscați. Compoziția pădurii este de 60% stejari, 20% frasin, 10% carpen și 10% plopi.

Pentru protejarea stejarilor seculari, în 1932 pădurea a fost declarată rezervație naturală forestieră. Au fost inventariați 129 stejari seculari (*Quercus robur*) cu o înălțime de 15 – 20 m, diametrul între 1,5 – 4 m și un coronament haotic cu ramuri noduroase, uscate spre vîrf. Există pâlcuri de stejari cu vârste de peste 500 ani, cu diametre de 3-4 m, cu înălțime de 20-23 de m.

În pădure speciile întâlnite sunt: *Acer campestre*, *Acer platanoides*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Prunus avium*, *Sorbus aucuparia*, etc. și specii ierboase higrofile ca și *Cardamine pratensis*, *Deschampsia caespitosa*, *Fritillaria meleagris*, *Molinia caerulea*, *Polygonum bistorta*, etc.

Stratul arbustiv ocupă cca. 35% din suprafață și găzduiește: *Cornus sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Eonymus europaea*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, etc, dezvoltate pe soluri cu umiditate moderată spre abundentă, pe substart adesea pseudogleizat.

Aria adăpostește 118 specii de plante, printre care *Narcissus poeticus ssp. radiiflorus* (taxon European amenințat) și 3 taxoni rari (Listele roșii ale României – M.Oltean și colab., 1994, N.Boșcaiu și colab., 1994), *Fritillaria meleagris*, *Epipactis helleborine*, *Platanthera bifolia*. Speciile au fost incluse în asociația *Querco robori-Carpinetum* Soo et Pocs (1931) 1957.

Aspecte hidrologice: rezervația este situată pe un podiș, fără scurgeri de apă de suprafață. Debitul râului Gurghiu este relative constant, doar primăvara și ploile prelungite contribuie la creșterea debitului.

Fauna: în Pădurea Mociar sunt animale de talie mică și medie cum sunt căprioare, mistreți, iepuri. Ciocănitoare și specii de păsări răpitoare de zi și de noapte sunt localnicii pădurii.

Climatul submontan de dealuri înalte și cea a munților mijlocii este definit de circulația și caracterul maselor de aer predominant din V și NV. Temperaturile medii anuale sunt între 7-9 grade C, precipitațiile medii anuale 642,01 mm. Vânturile dominante sunt de est și nord-est, ce coboară dinspre munți și pot aduce vara o schimbare bruscă a temperaturii. Vânturi care aduc ploi sunt cele de V și SV dinpre Câmpia Transilvaniei.

Datorită distrugerii de către populație, pășunatul cu oi, secetă repetată în ultimii ani pădurea se degradează. Vitalitatea arborilor este redusă datorită regenerării artificiale de producție inferioară, sub formă de arboret relativ echien, cu compoziția 60% stejari, 20% frasin, 10% carpen, 10% plop tremurător, regenerările prezentând pericol pentru stejarii multisecolari rămași. Regenerarea de stejari de origine necunoscută cu vârste de 40-50 ani, diametre medii de 10-12 cm, înălțimi medii 10-15 m.

Management adecvat, cu delimitare în teren și marcarea perimetrului, asigurarea condițiilor pentru regenerarea ecotonurilor arbustive de la lizieră, instalarea de panouri informaționale, conștientizarea valorilor naturale locale în rândul populației locale și a turiștilor.

4.11.2. Natura 2000, situl de importanță comunitară Mociar (ROSCI0320)

Codul sitului este ROSCI0320, înregistrat din data de 2011 ianuarie.

Din punct de vedere al administrației silvice, pădurile sunt proprietatea statului și sunt administrate de RNP Romsilva prin DS Mureș, OS Gurghiu, UP X Mociar, în baza contractului 256/20.04.2011 eliberat de ANPM, iar din punct de vedere al administrației de stat se află pe raza comunei Gurghiu.

Suprafața sitului de importanță comunitară Mociar este de 4017 ha, cuprinde dealul Pădurea Mlăștinii și lunca râului Gurghiu, aval de Ibănești și până la vărsarea în râul Mureș. Situl este localizat în bazinul hidrografic al râului Gurghiu, altitudinea variază în cadrul sitului de la 375 m, la gura de vărsare a Gurghiului în Mureș, până la 617 m pe Vârful Bermezeu, în partea de Sud-Estică a sitului, configurația terenului fiind relativ plană. Media altitudinii este de 447m. Partea superioară este un platou cu inclinare usoară spre Nord, mărginit de versanți cu inclinare mai accentuată spre Vest, Sud și Est.

Substratul este reprezentat de roci vulcanice și roci sedimentare. Sub raport *geomorfologic* face parte din Dealurile Gurghiului. Pădurile dominante sunt cele de stejari, aici găsiindu-se și rezervația științifică de stejari multisecolari Mociar.

Roca mamă este reprezentată de depozite loessoide sau luto-argiloase, soluri de tip cernoziom cambic, eubazic, hidric deficitare pe timpul verii, eutrofile.

Situl este împădurit în proporție de circa 53% (păduri de foioase), celelate terenuri fiind reprezentate de pășuni (19%), fânețe și terenuri agricole (în proporție de 24%), habitat de păduri (2% păduri în tranzație) și cursuri de ape curgătoare.

Lista tipurilor de habitate de interes comunitar prezente în ROSCI0320 Mociar este enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 92/43/CEE. Evaluarea criteriilor privind aprobarea conținutului „Formularului Standard Natura 2000” și a manualului de completare a acestuia, conform Ordinului Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 207/2006 sunt Păduri de stejar cu carpen de tip

Galio-Carpinetum (cod: 9170), Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum (cod. 9130), Păduri dacice de stejar și carpen (cod: 91Y0) și Păduri stepice eurosiberiene cu *Quercus* spp. (cod: 91I0*).

Conform formularului standard Natura 2000 habitatul cuprinde 25% din suprafața sitului ocupată cu acest tip de habitat, are o reprezentativitate excelentă, cu o pondere situată între 0% și 2% din suprafața totală a tipului de habitat la nivel național.

Descrierea tipului de habitat: cuprinde păduri xerox-termofile de cervine răspândite mai mult sau mai puțin insular în câmpiile Europei de Sud-Est. Având în vedere distribuția geografică largă a acestor păduri și particularitățile climatice variate, caracteristică a acestui tip de habitat este diversitatea speciilor edificatoare ale stratului arborescent, dominant fiind stejarul pedunculat (*Quercus robur*), cerul (*Quercus cerris*) și/sau stejarul pufos (*Quercus pubescens*).

Comunitățile vegetale sunt de regula foarte bogate în specii continentale, caracteristice alianței Aceri-tatarici – Quercion Zolyomi 1957.

Specii indicatoare sunt următoarele: *Quercus cerris*, *Q. pubescens*, *Q. robur*, *Q. pedunculiflora*, *Q. petraea*, *Acer campestre*, *A. tataricum*, *Sorbus torminalis*, *Tilia tomentosa*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus verrucosa*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraster*, *Rhamnus cathartica*, *Ulmus minor*, *Buglossoides purpureocaerulea*, *Carex michelii*, *Dactylis polygama*, *Galium dasypodium*, *Geum urbanum*, *Lathyrus niger*, *Polygonatum latifolium*, *Pulmonaria mollis* subsp. *mollis*, *Tanacetum corymbosum*, *Tulipa bibersteinniana*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Viola jordanii*.

Importanța sitului comunitară Mociar (ROSCI0320) este habitatul propice pentru speciile saproxylice de coleoptere *Lucanus cervus*, *Osmoderma eremita*, *Morimus funereus*, *Cerambyx cerdo*. Entomocenoza cu *Gnorimus octopunctatus*, *Cerambyx cerdo* și *Lucanus cervus* este caracteristică pădurilor bătrâne de stejar și reprezintă entomocenoza tipică pentru *Osmoderma* (semnalată prin resturi și pelete) și *Morimus*, *precum* și pajiști și poieni mezofile în care trăiește *Isophya stisi*.

Clima cu temperatura medie anuală între 8,5 °C și 11°C, precipitații cuprinse între 400mm/an și 650 mm/an. Relieful este reprezentat de versanți slab până la mediu înclinați, cu expoziții mai mult însorite, pe platouri ori pe văi largi. Un factor limitativ al sitului este regimul hidric deficitar.

Fauna: în situri ROSCI0320 specii de nevertebrate enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE sunt *Isophya stysi* (cod: 4050) și *Osmoderma eremita* (cod: 1084).

Situl include pajiști și poieni mezofile în care trăiește *Isophya stisi*.

Efectul implementării proiectului asupra habitatului: nesemnificativ. Creșterea, extinderea intravilanului nu vizează zone împădurite, nu sunt prevăzute activități de natură să perturbe habitatul forestier.

Situl de importanță comunitară Mociar (ROSCI0320) se deteriorează, datorată tăieri ilegale de arbori, braconajul și turismului neorganizat.

Nu exista plan de management pentru acest Natura 2000 Mociar.

Deși efectul implementării PUG-ului proiectului asupra habitatului este nesemnificativ, administratorul sitului trebuie să elaboreze un plan de management.

4.11.3. Natura 2000, situl de importanță comunitară Călimani – Gurghiu (ROSCI0019)

Conform Ordinul nr. 1964/2007 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7. februarie 2008, la anexa privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, a fost înregistrat ROSCI0019 Călimani-Gurghiu.

Fig.1. Situl de importanță comunitară Călimani – Gurghiu (ROSCI0019) (Foto: Szakacs Laszlo)

Situl acoperă cea mai mare parte a celor două masive vulcanice – Munții Călimani și Munții Gurghiului, întinzându-se pe o suprafață de peste 130000 ha. Munții Călimani și Gurghiu sunt munți de origine vulcanică având pante mari (media peste 30 grade), relief extrem de variat și frământat, cu aglomerate vulcanice, ce dau forme de relief specifice, de un mare pitoresc. Morfologia reliefului alături de caracteristicile bio-pedo-climatice specifice favorizează menținerea unei biodiversități deosebit de valoroase. La acest lucru a contribuit și existența pădurilor natural-fundamentale compacte pe mari întinderi (peste 100000 ha), arealul acestora nefiind alterat semnificativ de activitatea antropică, păstrându-se varietatea habitatelor și a

speciilor. În acest spațiu procentul habitatelor de interes european depășește, conform Manualului Habitatelor, $\approx 95\%$ din suprafață, clasele dominante fiind pajiștile seminaturale umede, preerii mezofile – 5%, pajiștile alpine și subalpine – 3%, pădurile caducifoliolate – 16%, pădurile de conifere – 34% și pădurile mixte – 39%.

Stâncării interioare, grohotișuri, dune interioare, zone cu zăpezi și ghețuri veșnice (<1%).

Alte terenuri (inclusiv zone urbane, rurale) sunt: căi de comunicație, rampe de depozitare, mine, zone industriale 1%.

Procentul habitatelor de interes european depășește 95%. Conform manualului habitatelor sunt 14 habitate, din care 4 de importanță deosebită (Directiva Habitate), 18 specii de păsări, 9 specii de mamifere., 2 de reptile, 5 de pești (inclusiv *Hucho hucho*), 6 specii de nevertebrate (inclusiv *Rosalia alpina*) și 8 specii de plante.

Lista habitatelor pentru care a fost propus Situl de Importanță Comunitară “Călimani-Gurghiu” (ROSCI0019): Tufărișuri alpine și boreale (cod: 4060), Tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium* (cod: 4070*), Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios (6150),

Importante și caracteristici sunt: pajiști montane de *Nardus* bogate în specii pe substraturi silicioase (6230*), pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (*Molinion caeruleae*) (cod: 6410), comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin (cod: 6430), pajiști aluviale din *Cnidion dubii* (6440), fânețe montane (cod: 6520), formațiuni pioniere alpine din *Caricion bicoloris-atrofuscae* (7240 *), versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase (cod: 8220), peșteri în care accesul publicului este interzis (cod: 8310), păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum* (cod: 9110), păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum* (9130), păduri subatlantice și medioeuropene de stejar sau stejar cu carpen din *Carpinion betuli* (9160), păduri din *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene (cod: 9180), păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae* (91E0*), păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montana (*Vaccinio-Piceetea*) (9410), păduri de *Larix decidua* și/sau *Pinus cembra* din regiunea montană (9420).

Clase de habitat a sitului Călimani-Gurghiu sunt: tufișuri, tufărișuri (3%), pajiști naturale, stepe (2%), pășuni (7%), păduri de foioase (19%), păduri de conifer (20), păduri de amestec (41%) și habitate de păduri (păduri în tranziție) (8%).

Stâncării interioare, grohotișuri, dune interioare, zone cu zăpezi și ghețuri veșnice (<1%).

Fauna. De asemenea în această regiune există una dintre între cele mai numeroase populații evaluate și totodată un important centru genetic pentru carnivore din Carpați: urs brun (*Ursus arctos*) – peste 400 exemplare, lup (*Canis lupus*) – 100-120 exemplare și râs (*Lynx lynx*) – 70-80 exemplare. Un esențial factor de favorabilitate în menținerea valorii biodiversității l-a constituit

lipsa așezărilor umane pe tot acest teritoriu vast, exceptând defileul Mureșului unde există însă o serie de culoare ecologice bine individualizate.

Vulnerabilitățile la care este supus Situl de Importanță Comunitară “Călimani-Gurghiu” sunt:

- ✓ Faptul că există o presiune semnificativă asupra pădurilor datorită retrocedării terenurilor foștilor proprietari.
- ✓ Amenajamentele silvice nu respectă întocmai normele silvice în vigoare privind tratamentele de regenerare prevăzute pentru condiții de pante mari, ducând la distrugerea unei părți însemnate a structurii pădurilor naturale, unele cvasivirgine, virgine.

Nu s-a eliminat în munții Gurghiului pășunatul în pădure, cu consecințe negative asupra speciilor de faună sălbatică. Braconajul este sub control, dar schimbarea proprietarilor de păduri poate prezenta premise noi reapariției acestui fenomen. Dezvoltarea turismului fără o strategie bazată pe principiul dezvoltării durabile poate periclita în viitor în mod semnificativ regiunea. Situl Natura2000 va putea fi instrument eficient de conservare a naturii pe suprafețe mari.

4.11.4. Poiana cu Narcise

Poiana cu Narcise a fost declarată rezervație peisagistică conform hotărârii Consiliului Județean Mureș nr. 19/1993. Această poiană este arie protejată de interes național din anul 2000, categoria a IV-a IUCN, înființat prin legea 5/2000, (Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, secțiunea III.-a, zone protejate).

Poiana cu Narcise este o rezervație naturală tip botanic, pentru ocrotirea plantelor, se întinde pe o suprafață de 3 ha, situată în bazinul râului Gurghiu, (pe malul stâng al râului) în partea vestică a Munților Gurghiului. Aria protejată este reprezentat de un teren plan, de joasă altitudine (455 m), înconjurat de dealuri submontane cu înclinație NV-SE. Datorită solului argilos și a nivelului freatic fluctuant, solul își păstrează umiditatea o perioadă mai lungă favorizând dezvoltarea vegetației mezo-higrofile din asociația vegetală Junco-Molinetum Preising.

Fig.2. Poiana cu narcise în 2005 (foto Csergo Anna-Maria)

Situl reprezintă ultimul vestigiu al unor poieni cu narcise, *Narcissus poeticus ssp. radiiflorus*, mult mai extinse odinioară în acest teritoriu. *Narcissus poeticus ssp. radiiflorus* este un taxon European amenințat. Această arie adăpostește 105 taxoni, dintre care 4 taxoni rari: *Achillea ptarmica*, *Fritillaria meleagris*, *Orchis morio* și *Trollies europaeus*.

Pe lângă aspectul peisagistic conferit de narcise, pitorescul acestui fânaș este determinat și de abundența florilor: iarba-câmpului (*Agrostis stolonifera*), pipirig (*Juncus efusus*), firuță (*Poa pratensis*), piciorul cocoșului (*Ranunculus repens*), păiușul roșu (*Festuca rubra*), bulbucul (*Caltha palustris*), de *Gentiana pneumonanthe*, *Gladiolus imbricatus*, *Iris sibirica*, *Iris ruthenica*, *Sanguisorba officinalis*, *succisa prataensis*.

Cu prilejul înfloririi narciselor *Narcissus poeticus*, (luna aprilie-mai) se organiza Sărbătoarea Narciselor, care atragea numeroși turiști anual.

Specii amenințate: Narcissus poeticus ssp. radiiflorus (taxon european amenințat)

Tipuri de habitate amenințate:

Pajiști mezofile (cod: 6410) pe soluri calcaroase sau turboase sau argiloase încărcate cu aluviuni. pajiști umede oligotrofe.

Statutul terenului: proprietate privată și religioasă, destinat conservării naturi și cercetării științifice. Anual fâneața este cosită.

Deși Poiana cu Narcise este arie protejată național categoria IV.-a IUCN, s-au văzut la inflorirea narciselor puține exemplare, datorită pășunatului și suprapășunatului.

Cauzele degradării: colectarea masivă (actualmente populațiile s-au redus, au dispărut, nu se mai colectează), deștelenirea pentru extinderea terenurilor agricole, pășunatul intensive și irrational, turismul intensive, necontrolat.

Fig.3. Poiana cu narcise în 2014 (foto Szakacs Laszlo)

Nu mai există delimitare pe teren și limitele inițiale ale rezervației au fost modificate pentru că suprafețele au fost retrocedate foștilor proprietari, deși este arie protejată de interes național.

Se propun măsuri stricte de reglementare a pășunatului în perioada de răsărire, înflorire a narciselor, astfel pășunatul să fie permis doar după luna mai, după înflorirea narciselor.

Alte acțiuni de conservare propuse:

- managementul adecvat pentru prevenirea coborârii nivelului freatic prin diverse intervenții agrotehnice,
- evitarea deștelenirii,
- avertizarea deținătorilor terenurilor asupra importanței științifice a rezervației potrivit legislațiilor actuale, fără să se admită altă folosință decât recoltarea biomasei furajere prin cosire,
- interzicerea folosirii îngrășămintelor naturale sau sintetice,
- limitarea accesului în perioada de înflorire a narciselor.

4.11.5. Parcul dendrologic de la Gurghiu

Parcul Dendrologic din comuna Gurghiu a fost amenajat în 1740 de către familia Bornemisza lângă castelul lor. Parcul dendrologic este accesibil pe drum național DN 153C între Reghin-Lăpușna, la 14 km de Reghin.

În parcul dendrologic pe lângă aproximativ de 70 de specii autohtone, numeroase specii de foioase și de rășinoase autohtone, se găsesc peste 120 de specii exotice de arbori din Australia, America de Nord și Sud, precum și din Japonia. 29 de familii de arbori exotici cuprinde aproape 100 de specii, din care cca. 50 de specii sunt arbusti exotici ornamentali.

Parcul ocupă o suprafață de 11,1 ha și se află în apropierea râului Gurghiu pe doua unități distincte lunca parcului și terasa parcului.

Lunca parcului (albia majoră a râului Gurghiu), situată la o altitudine de 410 m. Vegetația se constituie într-un șleau de lunca degradat. Încorporează majoritatea speciilor de foioase și unele rășinoase indigene. Microclimatul deosebit de favorabil (temperatura medie anuală 8,6⁰C, precipitațiile cu media anuală cuprinsă între 670-721 mm, solul aluvial gleizat, pe depozite aluviale stratificate) se reflectă în creșterea viguroasă, existând exemplare de platin, frasin, tei, anin negru, carpen, cu diametre între 70-110 cm și înălțimea cuprinsă între 25-40 m. În această porțiune, parcul este dotat cu alei și poteci sinuoase, care asigură o bună conservare a componentelor vegetale. În mijlocul parcului s-a format un lac artificial, în care trăiesc și păsări acvatice, cu insulița legată de restul parcului printr-un podeț construit în stil japonez.

Terasa parcului situată la altitudinea de 420 m, înglobează într-o îmbinare peisajeră adecvată speciile de arbori și arbuști exotici, speciile indigene decorative și în mai mică măsură și alte specii indigene. Precipitațiile, temperatura, precum și solul brun eumezobazic pe depozite stratificate

asigură o bună creștere și dezvoltare a tuturor speciilor existente. Această zonă constituie de fapt *colecția dendrologică* a parcului. Accesibilitatea este asigurată prin alei drepte și sinuoase. Speciile sunt amplasate de regulă, pe marginea acestora, fiecare specie fiind etichetată cu denumirea științifică și populară. Ca dotări speciale, se găsește un chioșc, un pavilion didactic, o seră didactică precum și bănci pentru odihnă.

Aleile și potecile drepte sau sinuoase conduceau spre obiective interesante cum ar fi insula din mijlocul lacului și diferitele forme de sfînci care reprezentau mitologia unor popoare antice.

Parcul de recreere, realizat în stil englezesc, a atins apogeul pe la jumătatea secolului XIX (1840-1850). Acest lucru este dovedit de Szekely Ferenc, în Monografia Gurghiului, în care afirmă că prin 1840, când parcul castelului era în plină splendoare, în curtea castelului fiind dispuse șase sere mari pentru plante exotice, multe exemplare fiind rarissime, cultivate alături de speciile indigene.

Plantarea de arbori exotici s-a făcut inițial, cu titlul de curiozitate prin 1830, mai târziu, prin 1880, cultura și introducerea speciilor exotice în parcul dendrologic se reiau pe baze noi și cu alte scopuri, încercându-se similitudini între cerințele speciilor și condițiile staționale. Preocupările de ordin horticol și ornamental se împletesc cu cele forestiere, încercându-se introducerea plantelor exotice și în formațiunile forestiere din bazinul Gurghiu.

Acțiunea se intensifică din anul 1893, când s-a înființat în castelul Bornemisza, la Gurghiu o școală de brigadieri silvici.

Colina împădurită găzduiește capela romano-catolică Rakoczi, reconstruit în 1887.

În anul 2011 s-a realizat o listă completă a speciilor de arbori și arbuști (exotici și indigeni) inventariați prin efortul domnului ing. Gherghe Mihai și a doamnei ing. horticol Jáni Rozalia.

Diversitatea lumii vegetale este deosebit de bogată, cuprinzând aproape toate ordinele, și familiile taxonomiei. În totalitate, pe baza taxonomiei sunt reprezentate 25 ordine, 41 familii, 88 genuri și 179 specii.

Au existat două specii rare, exotice cu care s-a mândrit parcul, dar care s-au uscat: *Cedrus atlantica* – Cedru, *Sequoia gigantean* – Arborele mamut.

Există printre arbori exemplare seculare, cu diametrul trunchiului și coronamentului considerabil, dar parcul găzduiește și vegetație crescută la întâmplare, crescută din sămânța căzută sau adusă de vânt, conferând valoare deosebită parcului.

Este vestit molidul cu un defect genetic, unic în lume, cu proprietăți deosebite, descoperit și de Stradivarius. Valea unde se găsește molidul este numit și Valea Italianului. Rezonanța deosebită produsă de acest molid a permis fabricarea violinelor.

Măsuri propuse: pe drumul județean 153 CJ să fie așezate indicatoare care să arate distanța până la Castel și Parcul dendrologic, precum și indicatoare la capela lui Rakoczi și Poiana Narciselor.

4.12. OBIECTIVE CULTURALE ȘI ISTORICE

Obiectele principale care reflectă cultura și istoria comunei Gurghiu sunt:

în Gurghiu:

- Castelul Bornemisza, parțial renovat. Partea renovată este utilizată de "Școala Silvică din Gurghiu".

Fig.4. Castelul Bornemisza (Foto Mocsy Ildiko, 2014)

Măsuri propuse:

- renovarea castelului și amenajarea grădinii din fața și din spatele castelului,
- repararea drumului spre ruinele cetății medievale pe Dealul Rákóczi,
- este necesar repararea drumului și afișarea indicatoarelor spre Capela romano-catolică Rákóczi din cetate, construită în anul 1730 și turnul construit în anul 1867.
- renovarea Conacul Teleki construit în 1750, care ani de zile a găzduit Muzeul trofeelor de vânătoare iar actual nu este folosit, ca muzeu.

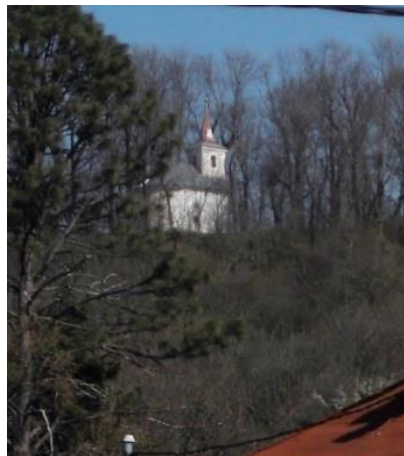

Fig.5. Dealul Rakoczi cu capelă (Foto Mocsy Ildiko, 2014)

Este renumit:

- Biserica reformată din 1248, refăcută în stil baroc în perioada 1758-1760,
- Piatra funerară din anul 1300 Ruczicz Morova și Elisabeta.

în Comori

- Biserica ortodoxă Sfântul Nicolae, construită în anul 1779 din lemn și mutată la Lăpușna în anul 1929.

în Glăjărie

- Biserica Catolică construită în secolul al XIX.

4.13. OBIECTIVE TURISTICE

Flora și fauna Gurghiului, una dintre cele mai bogate și variate din țară, frumusețea și ospitalitatea oamenilor fac Gurghiul o atracție turistică deosebită.

În luna aprilie-mai înflorirea narciselor atrage mii de turiști în zonă, după ce se va reglementa pășunatul pe Poiana Narciselor.

În Gurghiu se organizează festival popular "Târgul Fetelor", evenimentul are loc în prima duminică din iunie.

Climatul răcoros de munte, cu aer bogat în ioni negativi și aerosoli, asociat cu peisajul pitoresc, atrage mulți vizitatori în zonă. În Munții Gurghiu se practică turismul de drumeție pe potecile amenajate în acest sens și sporturile de iarnă.

Din vârful dealului pe care se află ruinele cetății Gurghiului, este o priveliște deosebită, prin peisajul care se întinde din munții Gurghiului și până în aval de Reghin.

Rețeaua hidrografică a Munților Gurghiu indiferent de mărimea lor, devine o sursă turistică de prim ordin prin posibilitățile oferite agrementului, prin diversitatea valentelor peisagistice și prin pescuit.

Bioclimatic tonic stimulent de munte este un climat solicitant pentru funcțiile neurovegetativ-endocrine, care coordonează și determină aclimatizarea organismului la condiții de mediu specifice. În cadrul acestui bioclimat se remarcă efectul biologic al scăderii presiunii parțiale a oxigenului din aer, comparativ cu scăderea presiunii atmosferice. Implicarea este cu atât mai puternică cu cât crește altitudinea. La acestea se mai adaugă și radiația solară ultravioletă prezentă tot anul.

Parcul dendrologic din Gurghiu oferă un prilej de destindere și relaxare, și un mijloc de instruire și îmbogățire a cunoștințelor de botanică.

Ruinele Cetății Gurghiului, Castelul Bornemisza, stejerișul de la Mociar, pădure seculară de stejar rezervație naturală și poiana narciselor reprezintă o atracție pentru turiști.

4.14. EVOLUȚIA FACTORILOR DE MEDIU ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG-ULUI

PUG-ul este planul strategic de dezvoltare pentru fiecare localitate. Realizarea obiectivelor PUG-ului înseamnă o dezvoltare a Comunei Gurghiu în domenii social, economic și de mediu. Neimplementarea PUG-ului ar însemna o stagnare sau chiar retrogradare a nivelului de trai, în urma nedezvoltării componentelor sociale, economice și al mediului. Totodată construcții realizate în mod haotic v-a conduce la dispersia speciilor de plante invazive, în teritoriile unde vor fi amplasate noi construcții.

Efectuarea construcțiilor de locuințe, de industrii și de dotări de servicii, fără condițiilor bine stabilite în PUG v-a conduce la modificarea peisajului.

Construcțiile efectuate fără dotările edilitare prezentate în PUG, contribuie la creșterea poluării solului, apelor de suprafață, ceea ce influențează și starea de sănătate a populației din zonă.

Dezvoltarea economică a localităților din Comuna Gurghiu în condițiile neimplementării măsurilor propuse prin prezentul PUG poate să creeze presiunii antropice asupra resurselor naturale regenerabile și neregenerabile.

Dacă nu se extinde rețeaua de canalizare și nu se realizează stația de epurare a apelor uzate propuse în PUG, se va intensifica impactul negativ asupra zonelor umede, dezechilibrând ecosistemele, afectând flora și fauna acvatică.

Neimplementarea planului de urbanism poate avea efecte negative asupra siturilor de importanță comunitară de pe raza localității datorită presiunii antropice asupra resurselor din interiorul acestuia.

5. DESCRIEREA PUG, POPULAȚIA ȘI TERENUL INTRAVILAN ȘI EXTRAVILAN ÎN COMUNA GURGHIU

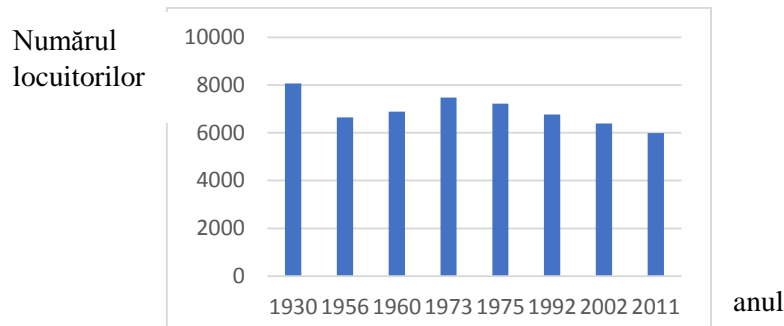
5.1. POPULAȚIA COMUNEI GURGHIU

5.1.1. Numărul și evoluția populației, structura populației pe sexe

Din discuțiilor purtate cu domnul Secretar de la Primărie reiese că număr de locuitori în 2013 decembrie a fost de 6043.

În comuna Gurghiu la recensământul populației din anul 2002 au fost de 6.384 locuitori, iar după aproape 10 ani, arată o scădere de 6,25%, numărul locuitorilor fiind de 5986 locuitori. Scăderea numărului populației se datorează atât sporului negativ (diferența dintre născuți-vii și decedați), cât și soldului negativ al migrației externe (diferența dintre persoanele plecate definitiv din România și persoanele venite în România).

Comparând numărul locuitorilor comunei Gurghiu din 1930 cu cel din 2011, scăderea de 25,82% se datorează pe lângă cele arătate mai sus, atât pierderilor datorată războiului cât și migrarea populației spre orașe.

Graficul.1. Variația numărul populației în comuna Gurghiu

Structura comparativă a populației comunei Gurghiu pe localități

Localitate	Numărul locuitorilor/ani							
	1930	1956	1966	1973	1975	1992	2002	2011
Gurghiu	1.672	1.348	1.606	1.525	1.620	2.062	2.004	1.956
Adrian	503	477	421	465	425	322	318	301
Cașva	1.234	840	791	837	825	642	570	512
Comori	544	611	619	649	590	310	237	207
Fundoaia	-	140	150	189	167	175	138	124
Glăjărie	1.430	1.724	1.693	2.160	1.994	1.873	1.800	1.687
Larga	-	109	140	117	110	119	125	116
Orșova	1.453	974	993	1.053	1.005	811	752	676
Orșova-Pădure	-	238	244	209	211	169	171	146
Păuloaia	1.234	190	235	265	268	280	269	261
Total	8.070	6.651	6.892	7.469	7.215	6.763	6.384	6.166

Numărul și evoluția populației pe sexe a comunei Gurghiu

Populația/sex	Populația stabilă – comuna Gurghiu/ani						
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2011
Femei	3.144	3.167	3.113	3.114	3.116	3.079	3.047
Bărbați	3.164	3.273	3.294	3.196	3.170	3.151	3.119
Populația totală	6.308	6.440	6.407	6.310	6.286	6.230	6.166

5.1.2. Structura populației pe etnie, pe vârstă și densitatea populației

Datele statistice se bazează pe valorile preliminare de la recensământul din anul 2011 furnizate de primăria Gurghiu, obținute de la Direcția Județeană de Statistică Mureș.

Structura populației comunei Gurghiu pe etnie

Populația comunei Gurghiu	Structura etnică a cetățenilor (%)					
	română	maghiară	romă	germană	croată	macedonii
	66,56	28,81	4,59	0,02	0,02	0,02

Structura populației pe grupe de vârstă

Populația comunei Gurghiu	0-14 ani	15-65 ani	Peste 65 ani
6166	1012	4196	958
100%	16,41%	68,05%	15,54%

Ponderea populației vârstnice (peste 65 ani) în comuna Gurghiu este de 15,54% fiind în limitele de: 15-20% stabilite în PATJ Mureș.

Densitatea populației

Populația comunei Gurghiu	Suprafața (ha)	Densitatea (loc/ha)
6.166	12.639	0,49

Densitatea populației din Comuna Gurghiu este de $\approx 1,8$ mai rară față de densitatea întregului jud. Mureș (0.86 loc/ha).

5.1.3. Resursele de muncă și populația ocupată

5.1.3.1. Forță de muncă

Populația comunei Gurghiu (conform datelor provizorii ale recensământului populației din anul 2011 oferite de Institutul Național de Statistică) este formată dintr-un număr de 5986 de locuitori.

Forța de muncă repartizată pe sectoare

Forță de muncă (persoane)	Locul de muncă
652	Agricultură
252	Silvicultură, exploatare forestieră și economia vânatului
2	Industria extractivă
525	Industria prelucrătoare
9	Energie electrică și termică, gaze, apă caldă, aer condiționat

continuare

95	Construcții
71	Comerț
17	Hoteluri și restaurante
15	Transport / depozitare
144	Învățământ
29	Sănătate și asistență socială
56	Administrație publică, apărare și asigurări sociale din sistemul public
39	Altele
1906	TOTAL

4196 apți de muncă, numai 1906 lucrează (șomeri ≈50%)

Forță de muncă pe sexe din Comuna Gurghiu

Localitatea	Total	Masculin	Feminin
Gurghiu	509	296	213
Adrian	68	47	21
Cașva	235	133	102
Comori	61	57	4
Fundoaia	42	25	17
Glăjărie	475	401	74
Larga	37	22	15
Orșova	253	158	95
Orșova-Pădure	81	47	34
Păuloaia	145	77	68
Comuna Gurghiu	1906	1263	643

5.1.3.2. Indicele de dependență

Indicele de dependență este definită ca raportul între populația activă (15-65 de ani) și cel al populației inactive (0-14 ani și peste 65 de ani) este de 2,13%.

Datorată faptului că rata natalității scade și sunt schimbări demografice, gradul de dependență arată o tendință de creștere.

6. ZONE FUNCȚIONALE ȘI PROPUNERI DE DEZVOLTARE TERENUL INTRAVILAN ȘI EXTRAVILAN, BILANȚ TERITORIAL**6.1. INTRAVILAN EXISTENT. BILANȚ TERITORIAL****Bilanțul teritorial al comunei Gurghiu**

Teritoriul administrativ al comunei Gurghiu	Categoriile de folosință								
	AGRICOL (ha)	NEAGRICOL (ha)	neagricol din care (ha)					TOTAL	
			Păduri	Ape	Drumuri	Curți, Constr.	Neprod.	(ha)	(%)
EXTRAVILAN	6.108,38	5.826,98	5.418,00	116,49	132,04	0,00	160,45	11.935,36	94,43
INTRAVILAN	467,62	236,02	0,00	14,51	36,96	146,00	38,55	703,64	5,57
TOTAL (ha)	6.576,00	6.063,00	5.418,00	131,00	169,00	146,00	199,00	12.639,00	
(%)	52,03%	47,97%	42,87%	1,04%	1,34%	1,16%	1,57%		100,00

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita intravilanului existent

Zona funcțională	Localitățile/suprafața (ha)										Total	
	Gurghiu *	Adrian	Cașva	Comori	Fundoaia	Glăjărie	Larga	Orșova	Orșova Pădure	Păuloaia	(ha)	(%)
Locuințe și funcții complementare	30,11	5,49	9,86	4,95		32,32	2,63	14,10		5,16	104,62	14,87
Înstituții și servicii de interes public	5,31	0,11	0,73	0,70		1,20		0,44			11,36	1,61
Unități agro-zoo-tehnice depozitare	17,21	1,52				0,15					18,88	2,68
Întreprinderi mici și mijlocii depozitare	8,26	1,00	0,37	0,10		0,50					11,14	1,58
Căi de comunicare și transport a., rutiere b. feroviare	9,26	1,36	2,73	3,26	0,00	11,50	0,30	4,55	0,00	4,00	36,96	5,25
											0,00	0,00
Spații verzi agrement sport și de protecție	2,75		5,10	2,76		0,90		1,90		14,00	27,41	3,90
Construcții tehnice și edilitare												0,00
Gospodării comunale, cimitire	5,79		1,43			1,92		2,00			11,14	1,58
Ape	1,70	0,21	1,50	0,70		3,50	1,40	1,50		4,00	14,51	2,06
Terenuri libere agricole	165,91	25,91	50,53	43,53		68,12	22,47	75,11		16,04	467,62	66,46
TOTAL	246,30	35,60	72,25	56,00	0,00	120,11	26,80	99,60	0,00	43,20	703,64	100,00

* În Gurghiu este trecut PUG 2000

Menționăm: PUZ Spital = 2,87 , PUZ Abator = 0,91 (Întreprinderi mici și mijlocii),

La totalul intravilan se adaugă 2,87 și 0,91 ha.

6.2. ZONE FUNCȚIONALE ȘI PROPUNERI DE DEZVOLTARE**6.2.1. Zone funcționale localităților din Comuna Gurghiu**

Intravilanele existente ale localităților comunei Gurghiu sunt cele cadastrale, remăsurate.

Principalele zone funcționale sunt reprezentate astfel:

1. Zona centrală cuprinde: zona de locuințe și funcțiuni complementare, zona de instituții publice și de servicii, etc.
2. Zona de locuințe și funcțiuni complementare. Cuprinde locuințele situate în intravilanul localităților (curții, construcții cu o suprafață generală între 500 și 700 mp).
3. Zona unităților cu caracter industrial și agricol. Se compune din incintele ocupate de activitățile de producție existente.
4. Zone verzi, de recreere, turism și sport. Această zonă cuprinde terenurile de sport, parcuri sau scuar, zonele verzi de-a lungul râului Gurghiu și a pâraurilor și parcul dendrologic (Gurghiu).
5. Zona de gospodărie comunală, inclusiv cimitire.

6. Zona de echipare edilitară.
7. Zona căilor de comunicație rutiere (suprafața străzilor).
8. Alte zone (rezerve propuse pentru extinderea zonei de locuit, terenuri neconstruibile, agricole, ape).

ZONE FUNCȚIONALE EXISTENTE ÎN COMUNA GURGHIU ȘI PROPUNERILE ÎN PUG

LOCALITATEA GURGHIU

Elementele ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Gurghiu este situată în valea Gurghiului, în partea de sud-vest a teritoriului administrativ al județului Mureș, la o distanță de 14 km de municipiul Reghin, fiind amplasată de-a lungul drumului județean DJ 153C care se intersectează cu DJ 154E în centru localității.(strada principală a localității).

Relația cu Municipiul Reghin se face prin DJ 154 E, prin Adrian și prin DJ 153 C.

Centru de comună are drumuri de legătura cu toate satele din comună, cu:

- Adrian prin DJ 154E
- Cașva, Păuloia, Fundoaia, Larga prin DC7
- Cu Orșova și Orșova Pădure prin DC9
- Cu Comori se face legătura prin DC10.

Intravilan existent și propus. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent al localității Gurghiu este cel cadastral remăsurat.

Limita intravilanului localității se poate modifica, noua limită incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată. Propunerile privind noul intravilan și relația cu cel existent vor fi justificate în piesele scrise și figurate în piesele desenate.

Conform bilanțului teritorial (propus în PUG), suprafața intravilanului existent de 250,08 ha a fost mărită la 305,23 ha.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
al localității Gurghiu**

Nr.	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din total intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din total intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	30,11	12,04	38,99	12,77
2	Unități industriale și depozitare	8,26	3,40	5,68	1,86
3	Unități agrozootehnice	17,21	6,88	30,95	10,14
4	Instituții și servicii de interes public	5,31	3,27	11,16	3,66
5	Căi de comunicație și transport	9,26	3,70	30,53	10,00
	a). rutiere	9,26	3,70	30,53	10,00
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	2,75	1,10	36,02	11,80
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,88	0,29
8	Gospodării comunale, cimitire	5,79	2,32	2,30	0,75
9	Terenuri libere, agricole	165,91	66,34	145,32	47,61
10	Ape	1,70	0,68	3,40	1,11
	TOTAL INTRAVILAN	246,30	100,00	305,23	100,00

LOCALITATEA ADRIAN

Elementele ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Adrian este situată în partea de Vest a localității Gurghiu, într-o zonă de luncă, de-a lungul văii râului Gurghiu. După anul 1968 localitatea face parte din comuna Gurghiu.

Localitatea Adrian este amplasată de-a lungul drumului județean DJ 154E, fiind situată la poalele versanților care domină partea de nord a văii Gurghiului. Partea de nord a localității este mărginită de dealul Stănina, cu o înălțime de 708m.

Intravilan existent și propus. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent al localității Adrian este cel cadastral, remăsurat.

Limita intravilanului localității se poate modifica, noua limită incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată. Propunerile privind noul intravilan și relația cu cel existent vor fi justificate în piesele scrise și figurate în piesele desenate și anexate (anexa 1. Harta PUG).

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
al localității Adrian**

Nr.	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul ocupat din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul ocupat din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	5,49	15,42	7,49	20,18
2	Unități industriale și depozitare	1,00	2,81	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	1,52	4,27	0,31	0,84
4	Instituții și servicii de interes public	0,11	0,31	0,25	0,67
5	Căi de comunicație și transport	1,36	3,82	1,74	4,69
	a). rutiere	1,36	3,82	1,74	4,69
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	0,00	0,00	0,12	0,32
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00	0,63	1,70
9	Terenuri libere, agricole	25,91	72,78	25,61	68,99
10	Ape	0,21	0,59	0,97	2,61
	TOTAL INTRAVILAN	35,60	100,00	37,12	100,00

Astfel conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 35,60 ha a fost mărită la 37,12 ha.

LOCALITATEA CAȘVA

Elementele ale cadrului natural, relații în teritoriu

Aproape de Munții Călimani, satul Cașva este situat la 17 km. de Municipiul Reghin, drumul spre sat drumul comunal DC7 pornind din inima Comunei Gurghiu. Cașva a luat ființă în jurul anului 1570, din timpul orânduirii feudale. În jurul anului 1650-1700, Cașva număra în jur de 405 de suflete, cu numele de CAȘ de la ocupația principală a locuitorilor, fabricarea celui mai renumit caș. Prin anul 1900 în Cașva trăiau 1082 de suflete în cca 123 de case. Satul este străbătut pe toată lungimea sa de Valea Cașvei cu afluenții săi Copăciș, Păuloaia și Răstoaca. Marginile satului sunt scăldate de râul Gurghiu în care se varsă Valea Cașvei și pârâul Sâmnioaia.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent al localității Cașva este cel cadastral, remăsurat.

Limita intravilanului localității se poate modifica, noua limita incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
al localității Cașva**

Nr.	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul ocupat din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul ocupat din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	9,86	13,65	15,05	18,93
2	Unități industriale și depozitare	0,37	0,51	0,31	0,39
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,73	1,01	0,75	0,94
5	Căi de comunicație și transport	2,73	3,78	5,14	6,46
	a). rutiere	2,73	3,78	5,14	6,46
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	5,10	7,06	3,11	3,91
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	1,43	1,98	0,53	0,67
9	Terenuri libere, agricole	50,53	69,94	53,18	66,88
10	Ape	1,50	2,08	1,45	1,82
	TOTAL INTRAVILAN	72,25	100,00	79,52	100,00

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 72,25 ha a fost crescut la 79,52 ha.

LOCALITATEA COMORI

Elementele ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Comori a fost atestată pentru prima dată în 1453.

Înainte de anul 1968 localitatea era cuprinsă în teritoriul administrativ al comunei Beica, iar după acest an localitatea a fost cuprinsă în comuna Gurghiu.

Localitatea Comori este situată în partea de sud a teritoriului administrativ al comunei Gurghiu, între dealurile: Sărat, Crucii, Florilor și Măgura.

Legătura dintre localitatea Comori și centrul de comună se face prin drumul comunal DC10.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Limita intravilanului localității se poate modifica, noua limita incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată. Propunerile privind noul intravilan și relația cu cel existent vor fi justificate în piesele scrise și figurate în piesele desenate.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
al localității Comori**

Nr.	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	4,95	8,84	7,56	16,20
2	Unități industriale și depozitare	0,10	0,18	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,70	1,25	0,19	0,41
5	Căi de comunicație și transport	3,26	5,82	2,28	4,89
	a). rutiere	3,26	5,82	2,28	4,89
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	2,76	4,93	0,66	1,41
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,05	0,11
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00	1,16	2,49
9	Terenuri libere, agricole	43,53	77,73	34,56	74,07
10	Ape	0,70	1,25	0,20	0,43
	TOTAL INTRAVILAN	56,00	100,00	46,66	100,00

Astfel conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 56,00 ha a fost micșorată la 46,66 ha.

LOCALITATEA FUNDOAIA

Elemente ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Fundoaia este situată în partea de nord a teritoriului administrativ al comunei Gurghiu, între dealurile Osoii și Teleki. Localitatea Fundoaia este legată de centru de comună și de restul localităților prin drumul comunal DC7, care traversează localitatea în partea vestică.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Limita intravilanului localității se poate modifica, noua limita incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor propuse în limita teritoriului administrativ
al localității Fundoaia**

Nr	Zone funcționale	Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	3,50	4,78
2	Unități industriale și depozitare	0,23	0,31
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,04	0,05
5	Căi de comunicație și transport	2,87	3,92
	a). rutiere	2,87	3,92
	b).feroviare	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	1,80	2,46
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00
9	Terenuri libere, agricole	64,31	87,90
10	Ape	0,41	0,56
	TOTAL INTRAVILAN	73,16	100,00

În momentul de față localitatea Fundoaia nu are teren inclus în intravilan. Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului a fost mărită la 73,14 ha.

LOCALITATEA GLĂJĂRIE

Elemente ale cadrului natural, relații in teritoriu

Se cunoaște că „după anul 1734” a fost construită prima Glăjărie la Larga de Sus¹. Prima atestare documentară a satului, apare în anul 1760.

Fabricarea sticlei în Larga din Sus cunoaște o anumită dezvoltare în jurul anului 1770. Exploatarea pădurii extinzându-se, căile de acces s-au lărgit pe șesul de sub Ghergheleu, unde au început să se așeze, în căsuțe de lemn, cei veniți la lucru. În anul 1778, considerându-se că satul Glăjărie este mai bun, șura și cuptorul din Larga din Sus au fost mutate cam pe locul unde acum se află căminul cultural din Glăjărie. Fabricuța a ars, fiind reconstituită, în apropiere, unde acum se află părculețul din fața școlii.

Partea de nord-est a satului este dominată de versanți împădușiți ce culminează pe alocuri cu piscuri stâncoase², cum este și „Stânca Glăjăriei” ce stăruiește satul în partea de răsărit.

În partea de vest a satului, sunt dealuri domoale acoperite de pășuni împădurite, ce se continuă înspre sud-vest cu dealul Osoi.

¹ Monografia Glăjăriei, Aurora Benko, Casa de editură „Mureș”

² Monografia Glăjăriei, Aurora Benko, Casa de editură „Mureș”

Partea de sud a satului coboară ușor în altitudine și se continuă cu „Râțul Glăjăriei” și apoi cu Râturile Lărgilor și ale Cașvei situate de-a lungul pârâului Glăjărie.

Pârâul Glăjărie are o direcție de curgere NE-SV și traversează satele: Glăjărie, Larga, Păuloaia și Cașva (aici primește denumirea de pârâul Cașva). În interiorul localității, din pârâu a fost desprinsă o răstoacă pentru a alimenta și partea de vest a satului și satul Fundoaia.

Legătura cu centrul de comună se face prin drumul comunal DC7, care traversează localitățile Cașva, Păuloaia, Larga și Fundoaia.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ al localității Glăjărie

Nr	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	32,32	26,91	42,46	30,44
2	Unități industriale și depozitare	0,50	0,42	0,09	0,06
3	Unități agrozootehnice	0,15	0,12	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	1,20	1,00	1,97	1,41
5	Căi de comunicație și transport	11,50	9,57	7,42	5,32
	a). rutiere	11,50	9,57	7,42	5,32
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	0,90	0,75	0,06	0,04
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,24	0,17
8	Gospodării comunale, cimitire	1,92	1,60	2,64	1,89
9	Terenuri libere, agricole	68,12	56,71	83,88	60,12
10	Ape	3,50	2,91	0,75	0,54
	TOTAL INTRAVILAN	120,11	100,00	139,51	100,00

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 120,11 ha a fost mărită la 139,51 ha.

LOCALITATEA LARGA

Elemente ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Larga apare pentru prima dată menționată pe hărțile militare din anul 1806-1869 sub denumirea de Valea Cașva.

Localitatea Larga este amplasată pe malul stâng al pârâului Cașva, iar în partea de nord-est se găsește dealul Lărgii și în partea de sud-est dealul Mănăstirii cu o înălțime de 645m.

Localitatea Larga este așezată de-a lungul șoselei drumului comunal DC7, care constituie totodată și strada principală a localității. Acesta fiind și drumul de legătură cu centrul de comună.

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ al localității Larga

Nr	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	2,63	9,81	2,63	5,31
2	Unități industriale și depozitare	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,00	0,00	0,01	0,02
5	Căi de comunicație și transport	0,30	1,12	2,50	5,05
	a). rutiere	0,30	1,12	2,50	5,05
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	0,00	0,00	1,00	2,02
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Terenuri libere, agricole	22,47	83,84	43,03	86,88
10	Ape	1,40	5,22	0,36	0,73
	TOTAL INTRAVILAN	26,80	100,00	49,53	100,00

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 26,80 ha a fost mărită la 49,53 ha.

LOCALITATEA ORȘOVA

Elemente ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Orșova apare sub această denumire în anii 1763-1785. Localitatea Orșova este amplasată în partea de sud-est a teritoriului administrativ al comunei Gurghiu, fiind traversată de pârâul Orșova. Drumul comunal DC9 asigură legătura între localitatea Orșova și centrul de comună.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
al localității Orșova**

Nr	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	14,10	14,16	18,55	21,01%
2	Unități industriale și depozitare	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,44	0,44	0,71	0,80
5	Căi de comunicație și transport	4,55	4,57	10,63	12,04
	a). rutiere	4,55	4,57	10,63	12,04
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spații verzi, sport, agrement, protecție	1,90	1,91	2,44	2,76
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	2,00	2,01	1,56	1,77
9	Terenuri libere, agricole	75,11	75,41	53,11	60,14
10	Ape	1,50	1,51	1,31	1,48
	TOTAL INTRAVILAN	99,60	100,00	88,31	100,00

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 99,60 ha a fost micșorată la 88,31 ha.

LOCALITATEA ORȘOVA-PĂDURE

Elemente ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea este compusă din două trupuri care sunt cunoscute în localitate sub denumirea de: Seci și Dosu.

Drumul comunal DC9 asigură legătura între localitatea Orșova-Pădure și centrul de comună.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

În momentul de față localitatea Orșova-Pădure nu are teren inclus în intravilan.

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 0,00 ha a fost mărită la 45,52 ha, fiind compus din 3 trupuri:

- trup Orșova-Pădure cu o suprafață de 28,28 ha,
- trup Sud-est cu o suprafață de 9,24 ha,
- trup Seci cu o suprafață de 8,00 ha.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor propuse în limita teritoriului administrativ al localității
Orșova-Pădure**

Nr.	Zone funcționale	Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	4,69	10,30
2	Unități industriale și depozitare	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,25	0,55
5	Căi de comunicație și transport	2,72	5,98
	a). rutiere	2,72	5,98
	b).feroviare	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	2,02	4,44
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00
9	Terenuri libere, agricole	35,51	78,01
10	Ape	0,33	0,72
	TOTAL INTRAVILAN	45,52	100,00

LOCALITATEA PĂULOAIA

Elemente ale cadrului natural, relații în teritoriu

Localitatea Păuloaia este amplasată în partea de nord-vest a teritoriului administrativ al comunei Gurghiu, fiind traversată de pârâul Cașva și Păuloaia. Drumul comunal DC7 asigură legătura între localitatea Păuloaia și centrul de comună.

Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent al localității Păuloaia este cel cadastral, remăsurat.

**Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ al localității
Păuloaia**

Nr.	Zone funcționale	Existent		Propus	
		Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)	Suprafața (ha)	Procentul de ocupare din totalul intravilanului (%)
1	Locuințe și funcțiuni complementare	5,16	11,94	6,23	6,20
2	Unități industriale și depozitare	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Unități agrozootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instituții și servicii de interes public	0,00	0,00	3,70	3,68

continuare					
5	Căi de comunicație și transport	4,00	9,26	4,02	4,00
	a). rutiere	4,00	9,26	4,02	4,00
	b).feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Spatii verzi, sport, agrement, protecție	14,00	32,41	3,50	3,48
7	Construcții tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,16	0,16
8	Gospodării comunale, cimitire	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Terenuri libere, agricole	16,04	37,13	81,30	80,94
10	Ape	4,00	9,26	1,53	1,52
TOTAL INTRAVILAN		43,20	100,00	100,44	100,00

Conform bilanțului teritorial, suprafața intravilanului existent de 43,20 ha a fost mărită la 100,44 ha.

6.2.2. Locuințe și proprietăți

În 2010, numărul de locuințe disponibile la nivelul Comunei Gurghiu a fost de 2256, în creștere cu aproximativ 0,71% față de 2007.

Din punct de vedere al fondului locativ, numărul de locuințe a devansat creșterea populației. În Comuna Gurghiu numărul populației a înregistrat o descreștere de 0,61%.

Suprafața locuibilă în raport cu numărul de locuințe în trei ani succesivi 2009-2011

Caracteristicile		Ani		
		2009	2010	2011
Număr de locuințe	Total	2.249	2.256	2.256
	din care privat	2.220	2.227	?
Suprafața locuibilă [mp]	Total	96.707	97.432	108.850
	din care privat	95.535	96.260	?
Nr. locatari/locuință		3,03	2,75	2,65
Suprafața locuibilă/locuitor [mp]		14,63	15,64	18,18
Suprafața locuibilă/locuință [mp]		44,37	43,00	48,25

Fondul locativ raportat la numărul populației în perioada 2007-2010

Creșterea numărului de locuințe în 2010 față de 2007	0,71%	(= creștere)
Creșterea numărului de locuitori în 2010 față de 2007	-0,61%	(= descreștere)

Fondul locativ în perioada 2007-2010

Anul	Locuința/proprietate		Număr de locuitori
2007	populația totală		6.230
	locuințe	total	2.240
		proprietate de stat	29
		proprietate privată	2.211
2008	populația totală		6.218
	locuințe	total	2.248
		proprietate de stat	29
		proprietate privată	2.219
2009	populația		6.182
	locuințe	total	2.249
		proprietate de stat	29
		proprietate privată	2.220
2010	populație		6.192
	locuințe	total	2.256
		proprietate de stat	29
		proprietate privată	2.227

Numărul locuințelor a înregistrat o creștere ușoară (7 locuințe), iar suprafața locuibilă a crescut în medie cu 8 mp, în perioada 2009-2011. Numărul locatarilor/locuință a înregistrat o ușoară scădere (de la 3,03 la 2,65). Datorită extinderii locuințelor existente și confortul locuirii, suprafața locuibilă per locuință a crescut de la 14,63 la 18,18 locuitori/mp.

6.2.3. Zone de locuit și funcțiuni complementare

În comuna Gurghiu regimul de construcție este în general izolat. Majoritatea locuințelor este în regim parter, câteva cu un etaj sau/și mansardă. Înălțimea maximă este de 3 etaje.

Fondul locuibil în clădirile vechi este, în mare parte, mediocră.

Locuințele construite în ultima perioadă au în general regim de înălțime parter și etaj. Aceste construcții cât și extinderile recente, la clădirile existente s-au făcut cu materiale de bună calitate.

Populație, clădiri și gospodării în comuna Gurghiu (date din 2011)

Localitatea	Număr de populație	Numărul clădirilor	Număr gospodării		
			Total	Intravilan	Extravilan
Gurghiu	1956	592	572	572	0
Adrian	301	126	103	101	2
Cașva	512	222	192	192	0
Comori	207	111	75	75	0
Fundoaia	124	48	40	0	40
Glăjărie	1687	630	557	550	7
Larga	116	39	36	33	3
Orșova	676	268	220	198	22
Orșova-Pădure	146	63	48	0	48
Păuloaia	261	100	84	45	39
Comuna Gurghiu	5986	2199	1927	1766	161

Există 1927 gospodării și 2199 clădiri.

Starea locuințelor

Localitatea	Starea clădirilor		
	Bună și foarte bună	Mediocră	Rea
Gurghiu	20%	60%	20%
Adrian	5%	75%	20%
Cașva	10%	65%	25%
Comori	5%	60%	35%
Fundoaia	5%	65%	30%
Glăjărie	30%	60%	10%
Larga	10%	80%	10%
Orșova	10%	80%	10%
Orșova-Pădure	10%	70%	20%
Păuloaia	10%	75%	15%
Media pe total COMUNĂ	~12%	~69%	~20%

Constatările au fost efectuate pe baza cartării făcute pe teren în perioada ianuarie - februarie 2011. Loturile de regulă sunt alungite, cu latura scurtă la stradă, casele sunt așezate, în general, pe una din laturile lungi ale parcelelor, în curtea din față. Anexele gospodărești despart lotul în două, curțile din față fiind separate de grădini.

Fronturile la stradă sunt cu dimensiuni în jurul de 15 - 30m.

Majoritatea caselor vechi (fiind în stare mediocră) sunt construite cu parter, parter cu etaj sau parter cu mansardă. În localitățile Gurghiu, Adrian, Cașva, Glăjărie sunt construite și câteva case cu două etaje, chiar trei etaje.

În localitatea Gurghiu este construit un bloc de locuințe, cu trei etaje și trei scări.

Casele în stare bună și mediocră, în general, sunt construite din materiale durabile (cărămidă, piatră, beton, cu șarpantă înaltă din lemn și învelitoare cu țigle), iar cele clasificate ca fiind rele, sunt din chirpici sau din cărămizi neare, cu fundații precare.

Anexele gospodărești sunt construite din lemn, combinate cu cărămidă, piatră, șarpantă din lemn, acoperișuri înalte cu învelitoare din țigle.

6.2.4. Activități agro-zootehnice

Locuitorii comunei Gurghiu practică o agricultură mixtă: cultivarea cerealelor, respectiv creșterea animalelor.

Unitățile agricole pe teritoriul comunei Gurghiu

Localitate	Denumire	Tipul unității	Nr. animale (capete)
Gurghiu	SC.PROD AGRONEL COM. SRL	Fermă de vaci	150
	SC. FRAMO SRL	Ferma 9 – găini ouătoare	96.000
	SC. FRAMO SRL	Ferma 10 – creștere puicuțe	350.000
	SC. FRAMO SRL	Ferma 11 – fără activitate	
		Fermă de căprioare și cabaline	< 500
		Fermă de vaci și oi	600 oi 45 vaci
Adrian		Fermă de animale	~ 50
		Fermă de vaci	20

Categoriile de folosință ale terenurilor din comuna Gurghiu

Modul de folosință a suprafețelor agricole	Suprafață	
	(ha)	(%)
Terenuri agricole - total	6.576	52,03%
Arabil	1.322	10,46%
Pășuni	2.679	21,20%
Fânețe	2.575	20,37%
Terenuri neagricole - total	6.063	47,97%
Păduri și altă vegetație forestieră	5.418	42,87%
Ape, bălți	131	1,04%
Construcții	146	1,16%
Căi de comunicații și căi ferate	169	1,34%
Terenuri degradate și neproductive	199	1,57%
Total terenuri agricole și neagricole	12.639	100,00%

Suprafața cultivată în comuna Gurghiu

Suprafața cultivată	Grâu și Secară	Porumb	Cartofi		Legume
Total 795 (ha)	180	477	90		48
Total 100,00 (%)	22,64	60,00	11,32		6,04

Numărul animalelor pe specii/total comună

Animale	Număr animale/păsări	capete/gospodărie
Bovine	1.398	0,70
Porcine	1.015	0,51
Ovine	7.104	3,58
Păsări	12.000	6,05

Activitățile agro-zootehnice familiare

Activitățile agricole individuale se desfășoară în cadrul gospodăriilor particulare, pe loturile pe care sunt amplasate casele, sau în vecinătatea acestora.

Activitățile agricole și zootehnice familiare

Localitate	Unitate	Localizare
Gurghiu	SC FRAMO SRL - Ferma 9 – găini ouătoare	Intravilan
	SC FRAMO SRL - Ferma 10 – creștere puicuțe	Intravilan
	SC FRAMO SRL - Ferma 11 – fără activitate	Intravilan
	SC PROD AGRONEL COM SRL - Fermă de vaci	Extravilan
	Fermă vaci	Extravilan
	Fermă de caprioare și cabaline	Intravilan
	Fermă oi	Extravilan
	Fermă de vaci	Intravilan
Adrian	Fermă de vaci	Intravilan

6.2.5. Gospodăriri și servicii comunale**Servicii de interes public în comuna Gurghiu (anexa II.)**

Serviciul administrativ este concentrat în Gurghiu. În Gurghiu, Cașva, Comori, Glăjărie și Orșova sunt școli generale iar în Gurghiu, Adrian, Cașva și Glăjărie funcționează grădinițe. Cabinetele medicale din Gurghiu și Glăjărie deservesc populația. Afară de Fundoiaia în fiecare localitate sunt magazine mixte. Căminele culturale sunt aproape în localitățile, excepție este Orșova-Pădure și Păuloaia. Teren și spațiu pentru recreere există numai în localitatea Gurghiu.

Unități productive cu caracter industrial și depozitare**Pe teritoriul comunei Gurghiu sunt următoarele tipuri de unități productive/depozitare**

Localitatea	Denumirea unității	Activitatea desfășurată
Gurghiu	SC CONIFLOR SRL	Procesare carne
	SC MID WEST SRL	Exploatare forestieră
	SC TEX OIL SRL	Magazie materiale de construcții și instalații
	SC MARIS PROGRESIS SRL	Magazie materiale de construcții
		Fabrică tuburi beton
		Prelucrare lemn – Gater
		Parc auto
		Carieră
		Brutărie
	SC TEODOR SUCIU SRL	Atelier prelucrare a produselor lactate
SC CETATE SRL	Fabrică de palete	

continuare

Cașva	SC TMM FAG SRL	Prelucrare lemn
	SC ALTA DIN COM SRL	Exploatare forestieră și prelucrare forestieră
	SC COPACOS PROD SRL	Exploatare forestieră
Fundoaia	SC FLAVIUS SRL	Debitare lemn
Glăjărie		Prelucrare lemn – Gater
Orșova	SC DUGLAS PROD COM SRL	Brutărie

În Comuna Gurghiu sunt 6 gater.

Cimitirele din comuna Gurghiu

Din comuna Gurghiu localitățile Gurghiu, Adrian, Cașva, Comori, Glăjărie și Orșova au cimitire, amplasate în apropierea zonelor de locuit. Suprafața ocupată de categoria cimitirelor în intravilanul existent este de 11,14 ha. Cimitirele din Adrian și Glăjărie nu sunt incluse în intravilan.

Toate cimitirele sunt în proprietate privată a persoanelor juridice, adică în proprietatea bisericilor. Este imperios necesară înființarea zonelor de protecție sanitară.

Gospodăria comunale

Gospodăria deșeurilor este una din problemele majore cu care se confruntă comuna Gurghiu și impun un înalt nivel de cooperare atât din partea locuitorilor cât și din partea autorităților locale. În acest context managementul deșeurilor ocupă un rol important, deoarece deșeurile nu sunt numai o potențială sursă de poluare, dar poate constitui și o sursă de materii prime secundare. Rumegușul rezultat din prelucrarea lemnului în cele 6 unități, este depozitat pe proprietățile persoanelor deținătoare de gater și este preluat de firme specializate pe baza de contract.

Comuna Gurghiu face parte din „Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT MUREȘ”, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, care are ca scop implementarea Proiectului „Sistem Integrat de Gestiune a Deșeurilor la nivelul județului Mureș”, precum și a unificării/organizării serviciilor de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor.

Spații verzi și sport, măsuri propuse

Din localitățile componente ale comunei Gurghiu, numai într-o singură localitate (Gurghiu) există teren de sport amenajat. Datorită abundenței vegetației arboricele, a suprafețelor mari împădurite din apropierea localităților, parcurile și spațiile verzi propriu zise pentru recreere lipsesc din localitățile: Adrian, Cașva, Comori, Fundoaia, Glăjărie, Larga, Orșova, Orșova-Pădure și Păuloaia. În localitatea Gurghiu există două terenuri amenajate pentru sport. În general pe terenurile de sport se practică fotbal. Unul din terenuri este dotat cu garduri de protecție și bănci pentru spectatori.

În localitățile din comună pot fi create aliniamente stradale cu arbori autohtoni, plantații de protecție cu arbuști indigeni de/alungul drumurilor mai circulante.

Căi de comunicații și transport, măsuri propuse

Din suprafața intravilanului localităților de 703,64 ha, o suprafață de 36,96 ha o reprezintă căile de comunicații și transport, adică 5,25%.

Calea ferată îngustă, care a asigurat legătura între Reghin-Gurghiu-Lăpușna a fost desființată în 1990. Transportul în comuna Gurghiu este asigurat numai pe calea rutieră. Drumurile care străbat comuna Gurghiu sunt următoarele:

- drumuri județene:

DJ 153C face legătură între municipiul Reghin (DN15) și județul Harghita, străbate localitățile Gurghiu, Ibănești și Lăpușna,

DJ 154E face legătura între municipiul Reghin (DN15) și localitatea Gurghiu, trecând prin localitățile Solovăstru și Adrian.

Drumurile județene se unesc în localitatea Gurghiu și se află în administrarea Consiliului Județean Mureș.

- drumuri comunale:

DC7 face legătura între localitatea Gurghiu – Cașva – Glăjărie,

DC 9 leagă localitatea Gurghiu de localitatea Orșova – Orșova Pădure,

DC 10 leagă localitatea Gurghiu de localitatea Comori, iar din localitatea Căcuci devine DC 11.

- drumurile locale: în interiorul localităților aceste drumuri servesc și ca străzi și include partea carosabilă, acostamentele, șanțurile, rigolele, trotuarele, spațiile verzi, suprafețele adiacente pentru parcaje și suprafețele de teren necesare amplasării anexelor acestora.

Drumurile comunale și locale sunt în administrarea Consiliului Local Gurghiu.

Drumurile județene nr.153 și nr.154E traversează teritoriul comunei, respectiv localitățile Gurghiu și Adrian. Traficul greu și traficul de tranzit poate stânjeni casele din apropiere, poate produce zgomot și poluează aerul, aceste probleme putând fi atenuate cu perdele arbustive create pe marginea drumurilor.

Culte**Biserici în Comuna Gurghiu**

Localitatea	Biserici
Gurghiu	Biserică ortodoxă
	Biserica romano-catolică
	Biserica reformată
	Casă de rugăciuni
Adrian	Biserica ortodoxă
Cașva	Biserica ortodoxă
	Biserica ortodoxă
Comori	Biserica ortodoxă
Glăjărie	Biserica ortodoxă
	Biserica ortodoxă
	Biserica romano-catolică
	Biserica reformată
Orșova	Biserica ortodoxă
	Biserica adventistă
Păuloaia	Mănăstirea de la Cașva

Privitor la profilul economic Comunei Gurghiu are funcție de agrar.

6.2.6. Alte zone

Suprafața de 482,13 ha și sunt ocupate de:

Ape: râul Gurghiu, pâraurile: Orșova, Cașva, Păuloia și Beica și pâraiașele cuprinse în intravilanul existent, suprafața = 14,51 ha.

Terenuri libere agricole sunt cuprinse în intravilan.

Prin autorizația de construcție, terenurile agricole se scot din circuitul agricol temporar sau definitiv conform legii (suprafața = 467,62 ha.)

Zone afectate de riscuri naturale, măsuri propuse***Riscuri la inundații***

Creșterea debitul râului pe un tronson poate produce inundație cu pagubele materiale, însă hidrometeorologia prevede din timp perioada pericolului, astfel poate pregăti din timp protecția bunurilor.

A fost consolidat malul pe cca. 0,5km, reducând pericolul de inundații în zona Gurghiu.

Pe baza unității administrativ teritoriale a comunei Gurghiu există/s-au realizat următoarele lucrări hidrotehnice (în administrarea ABA Mureș):

- amenajare râu Gurghiu în zona Ibănești, jud. Mureș, 9 km regularizări și 5,5 km consolidări,
- amenajare în bazinul hidrografic al râului Gurghiu pe tronsonul Regin-Lăpușna, 9 km regularizări și 5,5 km consolidări.

O parte din aceste lucrări sunt executate și pe teritoriul administrativ al comunelor limitrofe Comunei Gurghiu.

Comitetul local din Gurghiu pentru situații de urgență urmărește previziunile pentru inundații și asigură protecția obiectivelor în pericol cum sunt: 105 ha terenuri agricole, obiective socio-economice și un podet.

Pentru orice construcție care poate afecta surse de apă este necesar obținerea avizului unităților competente și anume: Companiei Naționale Apele Române (Direcția de Ape Mureș-Tisa) conform Legii 107/1996.

Alunecările de teren

Pe teritoriul comunei nu au fost semnalate zone cu risc de declanșare a alunecărilor de teren.

6.3. ECHIPARE EDILITARE EXISTENTĂ ȘI MĂSURILE PROPUSE

Echiparea edilitară localităților comunei în sistem centralizat este tendința autorităților locale prin care se va putea asigura modernizarea serviciilor dar și reducerea semnificativă a poluărilor, principală cerință a funcționării civilizate a unei comunități contemporane.

6.3.1. Gospodărirea apelor (biblografia: Aviz de gospodărirea apelor nr.102/30.04.2014)

Gospodărire apelor la nivelul Comunei Gurghiu cuprinde două obiecte principale:

- asigurarea nevoilor populației,
- asigurarea demersurilor de protecție în situațiile neprevăzute.

Directiva Cadru 2000/60/EC în domeniul apei, definește apa ca pe un patrimoniu care trebuie protejat, tratat și conservat ca atare. Teritoriul comunei este străbătut de ape curgătoare de suprafață, râul Gurghiu și pâraie mai mari sau mai mici.

Gospodărirea apelor are ca scop fundamental satisfacerea cerințelor de apă ale nevoilor sociale, economice și ecologice precum și combaterea acțiunilor distructive ale apei.

Bazinele de apă de la Gurghiu, Glăjărie și Păuloaia se află situate în afara intravilanului, iar decantorul se găsește în intravilanul localității Gurghiu.

Principala sursă de apă este râul Gurghiu și pâraurile: Orșova, Cașva, Păuloia și Beica și pâraiașele care, după inundațiile din 1970 și 1975 au fost regularizate, îndiguite.

În prezent au fost implementate o serie de proiecte de amenajări hidrotehnice, în bazinul hidrografic al râului Gurghiu pentru apărarea de efectul inundațiilor, efect care în momentul de față nu prezintă un pericol pentru comună.

Alimentare cu apă potabilă

În prezent în localitățile Gurghiu, Adrian, Glăjărie, Cașva, Larga, Fundoia și Păuloaia alimentarea cu apă potabilă este asigurată în sistem centralizat din rețeaua de apă aparținând SC Compania Aquaserv SA - Sucursala Reghin și prin captarea a două izvoare.

Preluarea apei din rețeaua administrată de SC Compania Aquaserv SA Sucursala Reghin, se face printr-un racord la conducta de aducțiune Reghin-Solovăstru. Pentru transportul apei preluate din aducțiune este prevăzută o stație de pompare automată tip container amplasată în intervilanul localității Solovăstru.

Pentru preluarea apei din subteran sunt prevăzute două amere de captare amplasate pe malul stâng al pârâului Cașva, în extravilanul localității Glăjărie, amonte de localitatea pe versantul nord-vestic, numit Izvorul Rece.

Pentru tratarea apei preluate din subteran există două stații automate de clorinare amplasate una în vecinătatea rezervorului de înmagazinare (cu un volum de 450 mc) din extravilanul localității Gurghiu, iar cealaltă în vecinătatea rezervorului de înmagazinare (cu un volum de 300 mc) din extravilanul localității Glăjărie. Clorinarea se face prin injecția clorului în conductă de alimentare a rezervorului.

Pentru asigurarea volumului de compensare există trei rezervoare de înmagazinare, astfel:

- un rezervor de 450 mc amplasat în Gurghiu pentru localitățile Gurghiu și Adrian,
- un rezervor de 300 mc amplasat în Glăjărie pentru localitățile: Glăjărie, Cașva, Larga și Fundoia,
- un rezervor de 100 mc amplasat în Păuloaia pentru localitatea Păuloaia.

Lungimea totală a conductelor de acțiune este de 10.856 m.

Lungimea totală a rețelei de distribuție este de 35.995 m.

Localitățile: Comori, Orșova și Orșova-Pădure nu dispun de sistem centralizat de alimentare cu apă. Alimentarea cu apă se face prin fântâni individuale.

În conformitate cu prevederile proiectului Legii Apelor nu se vor mai accepta lucrări noi de rețele de alimentare cu apă, fără asigurarea corespunzătoare și concomitentă a sistemelor de canalizare, pentru a se evita poluarea în continuare a mediului înconjurător.

Politica de gospodărire a apelor la nivelul Comunei Gurghiu este dictată de nevoia de a asigura populației un confort, protejarea mediului și o siguranță în raport cu situațiile neprevăzute.

Directiva Cadru 2000/60/EC în domeniul apei, definește apa ca pe un patrimoniu care trebuie protejat, tratat și conservat ca atare. Gospodărirea apelor are ca scop fundamental satisfacerea cerințelor de apă ale nevoilor sociale, economice și ecologice precum și combaterea acțiunilor distructive ale apei.

Canalizarea apelor uzate și stații de epurare

Rețeaua de canalizare menajeră este construită în sistem separativ din tuburi din beton cu o lungime totală de 3600 m., acoperând doar o parte din localitatea Gurghiu.

Apa uzată menajeră de la stația de clorinare aferentă rezervorului de 300 mc din localitatea Glăjărie este colectată într-un bazin betonat vidanjabil.

În localitățile Comori, Orșova și Orșova-Pădure lipsește canalizarea în totalitate, apa uzată rezolvându-se prin fose septice și closete uscate.

În toate localitățile apele pluviale sunt colectate de rigole stradale, șanțuri deschise și conduse spre pârauri și în final spre râul Gurghiu. Acest sistem trebuie întreținut în intravilan dar și în extravilan prin grija primăriei.

Sistemul de epurare a apelor fecaloid-menajere uzate este format din două decantoare Imhoff, fiecare având o capacitate proiectată de 500 locuitori echivalenți. Un decantor Imhoff (D1) este situat în apropierea Parcului dendrologic, iar celălalt (D2) este situat în apropierea zonei de confluență a pârâului Sărat cu râul Gurghiu, prevăzute, fiecare, cu o conductă de evacuare ape uzate epurate cu debușare în râul Gurghiu.

6.3.2. Alimentarea cu energie electrică, telecomunicații

Sursa de alimentare cu energie electrică este corelată la sistemul energetic național, respectiv prin LEA 20 kV și puncte de transformare (PT) aeriene și înzidite, care traversează teritoriul comunei Gurghiu. În anul 1959 au fost electrificate localitatea Gurghiu și Glăjărie și în 1964 localitatea Orșova.

Pe baza lungimea străzilor din intravilanul comunei rezultă că lungimea rețelei electrice este de 54,5 km .

Sistemul de iluminat public, în comună, nu este încredințat unui serviciu specializat, sistemul nu este modernizat și necesită extinderi. Momentan nu există studii în acest sens.

Se propune:

- extinderea rețelelor electrice în zonele ce vor avea o dezvoltare urbanistică,
- rețehnologizarea rețelelor de distribuție de medie tensiune - înlocuirea cablurilor de 20 kV. În limita posibilităților se propune scoaterea liniilor de înaltă tensiune (prin deviere) din zonele de locuit.

Din comuna Gurghiu sunt racordate la rețeaua de telefonie fixă localitățile: Gurghiu, Adrian, Cașva, Comori, Fundoaia, Glăjărie, Larga, Orșova, Orșova-Pădure și Păuloaia. Nu există telefoane publice.

Rețelele de telefonie mobilă, fixă, rețelele de televiziune prin cablu, vor fi extinse în zonele care se vor dezvolta.

6.3.3. Alimentarea cu energie termică. Alimentarea cu gaze naturale

Rețeaua de distribuție a gazelor naturale de 12,5 km, acoperă o parte din localitatea de reședință, iar restul localităților componente nu sunt încă racordate la rețeaua națională de gaze naturale.

Primăria Comunei Gurghiu a planificat extinderea rețelei gazelor naturale în satul Orșova.

În cele mai multe cazuri în localitățile aparținând Comunei Gurghiu, energia termică utilizată pentru încălzire și pentru gătit este asigurată prin arderea lemnului și cărbunilor.

Se propune extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale să protejeze pădurile comunei.

6.3.4. Deșeurile

Prin realizarea aderării tuturor autorităților publice locale la ADI (Asociația de Dezvoltare Intercomunitară) Ecolect Mureș s-au creat premisele implementării la nivelul județului Mureș a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor. Primăria Comunei Gurghiu este membră al asociației în cadrul ADI Ecolect Mureș.

Problema deșeurilor se rezolvă prin proiectul POS (Program Operational Sectmorial) Mediu, Axa prioritară 2 în valoare totală de 53.693.709 Euro (cu TVA), finanțat din fondul de coeziune gestionat de Ministerul Mediului prin POS.

Obiectivele pentru gestionarea deșeurilor, la nivelul județului Mureș rezultă din obiectivele naționale pentru atingerea țintelor din Tratatul de Aderare a României la UE. Master Planul județean include strategia județului în domeniul gestionării deșeurilor precum și planul de investiții pe termen lung pentru atingerea tuturor acestor ținte. Din acest plan de investiții a fost selectat programul de investiții prioritar finanțat prin fonduri de coeziune.

Metodologia Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor (PJGD) Mureș, aprobată prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 951/2007 analizează diferite sisteme de colectare, transport, tratare și eliminare a deșeurilor.

Pe teritoriul comunei nu există groapă de deșeuri menajere. Colectarea deșeurilor menajere (cod: 20.03.99 deșeuri municipale) se realizează de o firmă din Târgu Mureș (SC F&G ECO SRL), conform contractului încheiat între părți. Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere favorizează fermentarea resturilor, producând un miros neplăcut și înmulțirea rozătoarelor, și pentru evitarea acestor neajunsuri se încurajează compostarea separată a resturilor biodegradabile. Deșeurile biodegradabile atât din gospodăriile familiare cât și din cele comunale vor fi compostate în compostoarele puse la dispoziție prin proiectul judean.

Cadavrele de animale se colectează și se transportă de firma S.C. PROTAN S.A. București, conform contractului încheiat între părți.

6.4. MONUMENTE ISTORICE ȘI ALE NATURII ÎN COMUNA GURGHIU

Pe teritoriul administrativ al comunei Gurghiu sunt prezente valori de patrimoniu cultural construit, de interes național, respectiv de interes local. Un obiectiv important al oficialităților comunei este conservarea, restaurarea și/sau punerea în valoare a acestor monumente istorice.

În lista monumentelor istorice al Comunei Gurghiu Ministerului Culturii sunt declarate următoarele monumente istorice ca obiective protejate

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Adresa	Datare
93	MS-I-S-B-15381	Situl Arheologic de la Gurghiu	Dealul Rákóczi Dealul Cetății	
94	MS-I-m-B-15381.01	Cetate	Dealul Rákóczi Dealul Cetății	Sec. XIV Epoca medievală
95	MS-I-m-B-15381.02	Așezare rurală	Dealul Rákóczi Dealul Cetății	Sec. II-III Epoca romană
96	MS-I-S-B-15382	Așezare romană de la Gurghiu		Sec. II-III Epoca romană
561	MS-II-a-A-15691	Fabrica de porțelan	Nu mai există fabrica. Ruinele au fost dispersate	Sec. XVII
562	MS-II-a-A-15692	Ansamblul castelului Bornemisza	Str. Eroilor, nr. 2	Sec. XVIII-XIX
563	MS-II-a-A-15692.01	Castelului Bornemisza	Str. Eroilor, nr. 2	Sec. XVIII-XIX
564	MS-II-a-A-15692.02	Capela Rákóczi și turnul	Str. Eroilor, nr. 2	1730 – Capela 1867 - Turnul
565	MS-II-a-A-15692.03	Parc dendrologic	Str. Eroilor, nr. 2	Sec. XIX

În localitatea Gurghiu este Parcul dendrologic și Ansamblul Castelului Bornemisza, situat în centru localității. Parcul dendrologic are o suprafață totală de 22,27 ha, din care 12,50 ha se află în administrarea Ocolului Silvic Gurghiu, iar restul suprafeței de 9,77 ha și Ansamblul Castelului Bornemisza, cu o suprafață de 3,29 ha, se află în administrarea Consiliului Județean Mureș, respectiv Muzeul Județean Mureș.

Peste o parte a teritoriului Comunei Gurghiu se suprapune aria natural protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România conform Ordinului nr.2387/2011, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară.

Prin Legea Amenajării Teritoriului National nr 5/2000, secțiune III – Zone protejate, sunt recunoscute în comuna Gurghiu, incluse în tabelul următor (pg.65.):

Arii protejate în Comuna Gurghiu

Poziția	Codul	Denumirea	Suprafața totală a zonei protejate (ha)	Suprafața zonei protejate pe teritoriul Comunei Gurghiu (ha)
1.	ROSCI0320	Pădurea Mociar	48	48
2.	ROSCI0320	Natura 2000 Mociar	4,017	4,017
3.	ROSCI0019	Natura Căliman-Gurghiu	130,000	
4.	Categoria IV-a IUCN	Poiana cu Narcise	3	3
5.		Parcul dendrologic	11,1	11,1

Declararea siturilor Natura 2000 are la bază două directive ale Uniunii Europene care reglementează modul de selectare, desemnare și protecție a siturilor: Directiva Păsări (1979) pe baza căreia au fost declarate Ariile de Protecție Specială Avifaunistică (SPA) și Directiva Habitate (1992) pe baza căreia au fost declarate Ariile Speciale de Conservare (SCI).

6.5. DISFUNCȚIONALITĂȚI, MĂSURI ȘI PROPUNERI CONCRETE DE DEZVOLTARE

În vederea dezvoltării Comunei Gurghiu este necesar identificarea și soluționarea lipsurilor în domeniul socio-economic, în protecția mediului și în viața de toate zilele a populației.

Acest PUG este o reactualizarea Planului Urbanistic General întocmit în anul 2000 de către SC „Pac Comor” SRL, luând în considerare și pretențiile crescute în timp a locuitorilor.

Disfuncționalități, măsuri și propuneri, după PUG actualizat

Disfuncționalități	Priorități
Disfuncționalități privitoare la populație	
-lipsa locurilor de muncă și șomajul ridicat -migrația forței de muncă spre oraș -migrația tinerilor	-îmbunătățirea potențialului demografic -crearea de locuri de muncă atractive pe plan local -îmbunătățirea nivelului de trai a populației
Disfuncționalități privitoare la circulație	
-inconveniente provocate de circulația grea pe D.J. 153C -drum județean neasfaltat D.J. 154E -profile insuficiente la drumurile comunale -drumuri comunale neasfaltate D.C.9, D.C. 10	-modernizarea D.J. 153C -centură ocolitoare (localitatea Gurghiu) pentru transportul greu -asfaltare drum județean 154E -modernizarea și asigurarea profilelor conform normativelor -asfaltarea, asigurându-se profilele conform normativelor
-străzi locale neasfaltate, fără trotuare și plantații de aliniament	-modernizarea străzilor, crearea de trotuare și asigurarea plantațiilor de aliniament

<ul style="list-style-type: none"> -poduri neamenajate -trama stradală neorganizată -profile transversale/longitudinale necorespunzătoare -iluminatul stradal insuficient -intersecții neamenajate (Gurghiu) -lipsa locurilor de parcare amenajate -lipsa transportului în comun (Adrian, Comori și Orșova-Pădure) 	<ul style="list-style-type: none"> -modernizarea și lărgirea podurilor -modernizare străzilor principale sau colectoare -modernizare profile stradale -modernizarea iluminatului stradal -amenajarea intersecțiilor cu asigurarea vizibilității -amenajări de locuri de parcare pe drumurile județean, pe drumurile comunale, la obiective de interes -introducere de noi rute pentru transportul de călători
Disfuncționalități privitoare la fondul construit	
<ul style="list-style-type: none"> -lipsa terenului pentru dezvoltarea zonei de locuit în intravilan -fondul de locuit îmbătrânit -elemente perturbatoare ale locuirii: <ul style="list-style-type: none"> -unități agricole în apropiere -vecinătatea cimitirelor -lipsa unităților de servicii (Gurghiu) -clădiri aflate în afara intravilanului 	<ul style="list-style-type: none"> -stabilirea zonelor de dezvoltare rezidențială, dacă este cazul și prin extinderea intravilanului -îmbunătățirea confortului de locuit prin renovare și modernizarea locuințelor, -instituirea zonelor de protecție, -crearea zonelor de protecție sanitare -construcția de noi centre -introducere în intravilan
Disfuncționalități privitoare la spațiile plantate, agrement, sport	
<ul style="list-style-type: none"> -lipsa spațiilor de agrement -terenuri de sport neamenajate 	<ul style="list-style-type: none"> -crearea de parcuri, alei pietonale, stabilirea de trasee turistice pentru ecoturism și cicloturism -modernizarea și amenajarea terenurilor de sport
<ul style="list-style-type: none"> -lipsa totală sau parțială a rețelelor de apă potabilă, canalizare menajeră și gaz metan -existența unităților de producție/agricole în interiorul sau în apropierea zonelor de locuit -existența unor locuri de depozitare a deșeurilor neautorizate -disconfort produs de traficul de tranzit pe D.J. 153C, prin poluare chimică, fonică și trepidații dăunătoare construcțiilor 	<ul style="list-style-type: none"> -realizarea/extinderea sistemului de canalizare, alimentare cu apă potabilă și gaz -crearea de zone de producție/agricole unde există posibilitatea de protejare a zonelor limitrofe -desființarea, asanarea locurilor de depozitare neautorizate, extinderea serviciilor de salubritate -reducerea volumului de tranzit prin variante ocolitoare, ameliorarea infrastructurii drumului pentru reducerea trepidațiilor, plantare aliniamente stradale arboricole și arbustive
Disfuncționalități privitoare la protejarea zonelor	
<ul style="list-style-type: none"> -rezervații naturale (Parc dendrologic, Poiana Narciselor și Pădurea Mociar) -zone de locuit în apropierea unor obiective poluante (cimitire, ferme de animale, unități de producție) -poluarea aerului în zona castelului -Starea Castelului de vânătoare 	<ul style="list-style-type: none"> -delimitarea pe teren a zonelor protejate, -gospodărirea durabilă a resurselor naturale din ariile protejate, -interzicerea pășunatului și cositului înainte și în timpul înfloririi narciselor -instituirea zonelor de protecție sanitare -interzicerea activităților poluante din zona -modernizarea/restaurarea ansamblului Castelului de vânătoare

Principalele opțiuni și necesități actuale ale populației sunt următoarele:

- modificarea intravilanelor prin extindere sau restrângere astfel încât locuințele, unitățile de producție/depozitare, cimitirele, zonele propuse pentru locuințe noi, să fie cuprinse în intravilan,
- măsuri pentru îmbunătățirea potențialului demografic prin stabilizarea populației,
- realizarea colectării apelor uzate din gospodării și unități de producție,
- îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor către populație,
- impulsivarea creșterii activităților productive în vederea creșterii numărului de locuri de muncă și reducerii șomajului,
- căutarea unei soluții urbanistice pentru înlăturarea incomodităților produse de circulația de tranzit pe D.J. 153C și D.J. 154E,
- crearea de rețele de alimentare cu apă, gaze naturale și canalizare menajeră,
- modernizarea străzilor locale prin asfaltare, prin crearea de locuri de parcare, dar și completarea cu trotuare pentru ameliorarea circulației pietonale,
- implementarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în apă, de către toți agenții economici care desfășoară activități în valea Gurghiului,
- implementarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în aer (praf, zgomot, incendierea pășunilor),
- măsuri pentru reducerea volumului transportului privat prin dezvoltarea transportului în comun cu prioritate relația cu Reghin și Tg. Mureș,
- modernizarea și completarea rețelei electrice și de gaze naturale.

În vederea realizării opțiunilor și necesităților actuale ale populației propunem următoarele:

- modernizarea posturilor de transformare,
- realizarea colectării selective a deșeurilor,
- sistem centralizat de colectare a apelor uzate și tratare într-o stație de epurare,
- încurajarea investițiilor private,
- încurajarea domeniului turismului,
- valorificarea pe plan local a resurselor materiale și umane,
- organizarea expozițiilor și târguri,
- amenajarea terenurilor, înființarea locurilor de sport și agrement,
- rezervarea unor terenuri pentru case de vacanță (extinderea intravilanului),
- renovarea valorilor patrimoniale,
- delimitarea clară zonelor protejate,
- asigurarea asistenței medicale și puncte farmaceutice.

În localitățile comunei, mai apar de asemenea, case de locuit îmbătrânite cu confort redus, depozitarea ilegală, necontrolată a gunoiului și deșeurilor. etc.

7. ASPECTE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE MEDIULUI, OBIECTIVELE DE PROTECȚIE A MEDIULUI RELEVANTE PENTRU PUG

Planul Urbanistic General are caracter director, strategic și caracter de reglementare specifică, constituind un instrument de planificare operațională. PUG stabilește reguli ce se aplică direct asupra localităților și părților din acestea constituind elemente de fundamentare obligatorii pentru eliberarea certificatelor de urbanism. PUG-ul este rezultatul unui proces de analiză urbană, în cazul de față pentru teritoriul Comunei Gurghiu, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile, procesele și măsurile de amenajare și de dezvoltare durabilă. Prin acest proiect urbanistic se transpun, la nivelul comunei, propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.

Evaluarea strategică de mediu pentru PUG are ca scop determinarea efectelor semnificative asupra mediului. Principale probleme de mediu relevante pentru PUG al Comunei Gurghiu, au fost identificate, prin analiza PUG-ului și starea actuală a mediului.

Obiectivele de mediu trebuie să reflectă politicile de mediu locale, naționale și europene, precum și cele din Planul Regional de Acțiune pentru Mediu al Regiunii Centru și Planul de Acțiune pentru Mediu al județului Mureș. În vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite este necesară aplicarea unor măsuri concrete, conform procedurilor de planificare. În realizarea măsurilor propuse sunt utilizați indicatori, prin care sunt monitorizate (verificate) rezultatele implementării planului urbanistic.

7.1. APA

Aspectele generale și specifice ale apelor trebuie tratate atât pentru apa potabilă cât și pentru apele de suprafață. Gospodărirea apelor are ca scop fundamental satisfacerea cerințelor de apă ale nevoilor sociale, economice și ecologice precum și combaterea acțiunilor distructive ale apei.

Politica de gospodărire a apelor potabile la nivelul Comunei Gurghiu este dictată de nevoia de a asigura populației un confort, un mediu curat și o siguranță în raport cu situațiile neprevăzute.

Aspecte generale de mediu

Calitatea apei.

Aspecte specifice de mediu

Lipsa unui sistem de colectare și tratare a apelor uzate de tip menajer și nu există un sistem public centralizat de alimentare cu apă potabilă, parte a Master-Planului județean.

Ape uzate de tip menajer

- a., Riscul poluării râului Gurghiu și afluenților săi care străbat teritoriul administrativ al Comunei Gurghiu provine din revărsarea apelor cu substanțe organice și nutrienți, întrucât nu există sistem centralizat de canalizare pe întreg teritoriu al intravilanului și în celelalte localități. Rețeaua de canalizare acoperă doar o parte din localitatea Gurghiu, fiind inexistentă în celelalte localități componente.
- b., În toate localitățile comunei apele pluviale sunt colectate prin rigole stradale, spre pârauri și în final spre râul Gurghiu.

Fig.6. Strada din Gurghiu, apele pluviale sunt colectate prin rigole stradale
(Foto Ildiko Mocsy -2014)

Obiectivele de protecție a mediului relevante pentru PUG:

Apa potabilă

Apa potabilă este destinată consumului uman. Localitatea Gurghiu este acoperită parțial cu rețeaua de apă potabilă. În anul 2008 a fost realizată o investiție de alimentare cu apă potabilă pentru o parte a satelor Glăjărie, Fundoaia, Larga și Cașva. În celelalte localități aprovizionarea este asigurată din fântâni.

Sunt propuse următoarele investiții:

- extinderea rețelei de alimentare cu apă existentă în localitățile Gurghiu, Adrian, Glăjărie, Cașva, Larga, Fundoaia și Păuloaia,
- executarea unor sisteme de alimentare cu apă pentru celelalte localități componente ale comunei Gurghiu, Orșova, Orșova-Pădure și Comori.

Apele de suprafață

Directiva Cadru 2000/60/EC în domeniul apei, definește apa ca pe un patrimoniu care trebuie protejat, tratat și conservat ca atare.

Obiectivul principal este reducerea poluării apelor de suprafață la un nivel acceptabil din punct de vedere al standardelor Europene.

Principalul reper în vederea planificării acțiunilor pentru protecția apelor de suprafață este gospodărirea durabilă a resurselor de apă și controlul riguros al utilizării apei în cazul implementării unor obiective noi.

În conformitate cu prevederile PUG-ului sunt propuse următoarele investiții:

- extinderea rețelei de canalizare existentă în localitatea Gurghiu și construirea unei stații de epurare corespunzătoare,
- executarea rețelei de canalizare în toate localitățile comunei Gurghiu cu racordarea la canalizarea existentă în localitatea Gurghiu, sau în funcție de condițiile din teren cu construirea unor sisteme de epurare corespunzătoare,
- se vor amenaja rigole stradale de colectare a pluvialului, cu deșurarea în cursurile de apă din zonă.

7.2. AERUL

Aspectul general de mediu

Poluarea atmosferei.

Aspectul specific de mediu

- a., Sursă de poluare a aerului la nivelul comunei Gurghiu se poate considera traficul rutier pe drumuri deteriorate, neasfaltate.
- b., Traficul de tranzit pe drumurile județene la care se adaugă circulația dintre localități și în interiorul localităților poate genera valori mai ridicate ale nivelului de zgomot stradal. Pe lângă zgomotul produs trebuie să se ia în considerare și vibrațiile produse de traficul rutier care afectează calitatea imobilelor de lângă drum.
- c, O altă sursă de poluare periodică a aerului reprezintă arderea miriștilor și a vegetației ierboase uscate.

Obiectivele de protecție a mediului relevante pentru PUG

Obiectivul principal este îmbunătățirea calității aerului din mediu înconjurător, prin reducerea emisiilor de poluanți provenite din traficul rutier, din deșeuri.

Pentru realizarea obiectivului principal se propune îmbunătățirea calității drumurilor județene și locale, înființarea locurilor de parcare, trotore și reglementarea activităților care ar putea deveni sursă de poluare.

7.3. SOLUL

Aspectul generale de mediu

Poluarea solului. Solul poluat la rândul lui contribuie la poluarea apelor subterane.

Aspectul specific de mediu

Poluarea solului poate fi generat de:

- a, depozitarea necontrolată a deșeurilor de tip menajer din gospodăriile private și din unitățile agrare, respective din unitățile zootehnice,
- b., lipsa canalizării, sistemului de epurare a apelor uzate.

Obiective de protecție a mediului relevante pentru PUG

Obiectivul este limitarea impactului negativ asupra solului, subsolului și apelor subterane, prin realizarea stațiilor de epurare și a rețelelor de canalizare în localitățile Comunei Gurghiului, precum și reducerea impactului datorată deșeurilor.

7.4. DEȘEURI

102 Autorități Publice Locale (APL) au aderat la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Ecolect Mureș a cărei scop principal este implementarea la nivelul județului Mureș a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor. Finanțarea proiectului „Sistem de Management integrat al Deșeurilor în județul Mureș” gestionat de Ministerul Mediului prin POS (Programul Operațional Sectorial) Mediu, Axa prioritară 2, este în derulare și va rezolva problemele de deșeuri în comuna Gurghiu.

Aspecte generale de mediu

Gestiunea deșeurilor.

Aspecte specific de mediu

Aplicarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor (Master-Planul județean).

Obiective de protecție a mediului relevante pentru PUG

Obiectivele pentru gestionarea deșeurilor, la nivelul județului Mureș rezultă din obiectivele naționale pentru atingerea țintelor din Tratatul de Aderare a României la UE.

Master Planul județean include strategia județului în domeniul gestionării deșeurilor precum și planul de investiții pe termen lung pentru atingerea tuturor acestor ținte.

Obiectivele de protecție a mediului Comunei Gurghiu sunt următoarele: gestionarea, respectarea legislației privind colectarea, tratarea și depozitarea, reducerea producerii și valorificarea deșeurilor.

Se va realiza colectarea selectivă a deșeurilor menajere în pubele individuale și transportul la un depozit zonal, conform Planului județean de Gestiune a deșeurilor care va fi corelat cu Master Planul Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în județul Mureș.

PUG al Comunei Gurghiu mai prevede următoarele măsuri pentru gestionarea corectă a deșeurilor:

- implementarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor, compostarea deșeurilor menajere la sursă,
- implementarea unui program de educație a populației privind selectarea și gospodărirea deșeurilor, menajere.
- respectarea legislației privind colectarea, tratarea și depozitarea deșeurilor și intensificarea relațiilor între firmele de reciclare și administrația publică locală.

7.5. PEISAJE

Fauna și flora constituie bogății naturale. Prin Legea Amenajării Teritoriului Național nr. 5/2000, secțiune III – Zone protejate precum și a Ordinului Ministrului mediului și gospodării apelor nr. 207/2006 privind „aprobarea conținutului Formularului Standard Natura 2000 și a manualului de completare a acestuia” sunt recunoscute în comuna Gurghiu, următoarele arii protejate:

Pădurea de stejari seculari de la Mociar – Prezintă un interes științific deosebit. Pădurea de stejari seculari de la Mociar este cea mai veche pădure din România. Aproximativ 300 de arbori au vârstă între 650 -720 ani. Vitalitatea arborilor este redusă, fructificația foarte slabă, la interval de 10 – 15 ani, cu semințe sterile. Majoritatea arborilor sunt uscați. Compoziția pădurii este de 60% stejari, 20% frasin, 10% carpen și 10% plopi.

În pădure speciile întâlnite sunt: *Acer campestre*, *Acer platanooides*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Prunus avium*, *Sorbus aucuparia*, etc. și specii ierboase higrofile ca și *Cardamine pratensis*, *Deschampsia caespitosa*, *Fritillaria meleagris*, *Molinia caerulea*, *Polygonum bistorta*, etc.

Stratul arbustiv ocupă cca. 35% din suprafață și găzduiește: *Cornus sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Eonymus europaea*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, etc, dezvoltate pe soluri cu umiditate moderată spre abundentă, pe substart adesea pseudogleizat.

Natura 2000, situl de importanță comunitară Mociar (ROSCI0320)

Pădurile dominante sunt cele de stejari, aici găsiindu-se și rezervația științifică de stejari multisecolari Mociar. Situl este împădurit în proporție de circa 53% (păduri de foioase), celelate terenuri fiind reprezentate de pășuni (19%), fânețe și terenuri agricole (în proporție de 24%), habitat de păduri (2% păduri în tranzație) și cursuri de ape curgătoare.

Dominant este stejarul pedunculat (*Quercus robur*), stejarul cerul (*Quercus cerris*) și/sau stejarul pufos (*Quercus pubescens*).

Importanța sitului comunitară Mociar este habitatul propice pentru speciile saproxylice de coleoptere *Lucanus cervus*, *Osmoderma eremita*, *Morimus funereus*, *Cerambyx cerdo*. Entomocenoza cu *Gnorimus octopunctatus*, *Cerambyx cerdo* și *Lucanus cervus* este

caracteristică pădurilor bătrâne de stejar și reprezintă entomocenoza tipică pentru *Osmoderma* (semnalată prin resturi și pelete) și *Morimus*, *precum și* pajiști și poieni mezofile.

Poiana Narciselor Gurghiu – este o rezervație botanică pentru ocrotirea plantelor. Situl reprezintă ultimul vestigiu al unor poieni cu narcise, *Narcissus poeticus ssp. radiiflorus*, mult mai extinse odinioară în acest teritoriu și este un taxon European amenințat. Această arie adăpostește 105 taxoni, dintre care 4 taxoni rari: *Achillea ptarmica*, *Fritillaria meleagris*, *Orchis morio* și *Trollies europaeus*. Pe lângă aspectul peisagistic conferit de narcise, pitorescul acestui fânaț este determinat și de abundența florilor: iarba-câmpului (*Agrostis stolonifera*), pipirig (*Juncus efusus*), firuță (*Poa pratensis*), piciorul cocoșului (*Ranunculus repens*), păiușul roșu (*Festuca rubra*), bulbucul (*Caltha palustris*), de *Gentiana pneumonanthe*, *Gladiolus imbricatus*, *Iris sibirica*, *Iris ruthenica*, *Sanguisorba officinalis*, *succisa prataensis*.

Natura 2000, situl de importanță comunitară Călimani – Gurghiu (ROSCI0019)

Situl acoperă cea mai mare parte a celor două masive vulcanice – Munții Călimani și Munții Gurghiuului, de origine vulcanică, având relief extrem de variat și frământat, cu aglomerate vulcanice, ce dau forme de relief specifice, de un mare pitoresc. Morfologia reliefului alături de caracteristicile bio-pedo-climatice specifice favorizează menținerea unei biodiversități deosebit de valoroase.

Lista habitatelor pentru care a fost propus Situl de Importanță Comunitară “Călimani-Gurghiu” (ROSCI0019): Tufărișuri alpine și boreale (cod: 4060), Tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium* (cod: 4070*), Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios (6150). Clase de habitat a sitului Călimani-Gurghiu sunt: tufișuri, tufărișuri (3%), pajiști naturale, stepe (2%), pășuni (7%), păduri de foioase (19%), păduri de conifer (20), păduri de amestec (41%) și habitate de păduri (păduri în tranziție) (8%).

Parcul dendrologic se află în centrul localității Gurghiu. Parcul Dendrologic din comuna Gurghiu a fost amenajat în 1740 de către familia Bornemisza lângă castelul lor. În parcul dendrologic pe lângă aproximativ de 70 de specii autohtone, numeroase specii de foioase și de rășinoase autohtone, se găsesc peste 120 de specii exotice de arbori din Australia, America de Nord și Sud, precum și din Japonia.

Diversitatea lumii vegetale este deosebit de bogată, cuprinzând aproape toate ordinele, și familiile taxonomiei. În totalitate, pe baza taxonomiei sunt reprezentate 25 ordine, 41 familii, 88 genuri și 179 specii, dintre care amintim următoarele specii: *Ginkgo biloba L.*, *Abies alba Mill.* – brad alb, *Abies normanniana Spach.* – brad de Caucaz, *Abies concolor Lindl.* – brad argintiu, *Abies cephalonica Loud.* – brad de Grecia, *Tsuga Canadensis (L.) Carr.* – Tsuga, *Peudotsuga menziesii Mirbel. Var. viridis* – Douglas verde, *Picea abies (L.) Karst* – Molid, *Picea pungens. Engelm* – Molid înțepător, *Larix decidua Mill.* – Larice, *Larix leptolepsis*

Gord. – Larice japonez, *Pinus sylvestris* L. – Pin silvestru, *Pinus nigra* Arn. ssp. *nigra* – Pin negru, *Pinus mugo* Willk. – Jneapăn, *Pinus strobus* L. – Pin strob, *Pinus cembra* L. – Zâmbru, *Pinus rigida* Mikll. – Pin rigid, *Taxodium distichum* L. – Chiparos de baltă, *Chamaecyparis lawsoniana* Parl. – Chiparos de California, *Juniperus virginiana* L. – Ienupăr de Virginia, *Taxus baccata* L. – tisa, *Carpinus betulus* L. – Carpen, *Carpinus orientalis* Mill. – Cărpiniță, *Alnus glutinosa* Gaertn. – Anin negru, *Alnus incana* (L.) Moench. – Anin alb, *Alnus viridis* (D.C.) Chaix. – Anin de munte, (Liliac de munte), *Fagus sylvatica* L. – Fag, *Castanea sativa* Mill. – Castan bun, *Quercus robur* L. (Q. Penduculata Ehrh.) – Stejar penduculat, *Quercus Pedunculiflora* K. Koch – Stejar brumăriu, *Quercus frainetto* Ten. – Gârniță, *Quercus cerris* L. – Cer (Ceroi), *Ruscus aculeantus* L. – Ghimpe și multe altele.

Au existat două și specii rare, exotice cu care s-a mândrit parcul, dar care s-au uscat: *Cedrus atlantica* – Cedru, *Sequoia gigantea* – Arborele mamut.

Există printre arbori exemplare seculare, cu diametrul trunchiului și coronamentului considerabil, dar parcul găzduiește și vegetație crescută la întâmplare, crescută din sămânța căzută sau adusă de vânt, conferând valoare deosebită parcului.

Este vestit molidul cu un defect genetic, unic în lume, cu proprietăți deosebite, descoperit și de Stradivarius. Valea unde se găsește molidul este numit și Valea Italianului. Rezonanța deosebită produsă de acest molid a permis fabricarea violinelor.

Pe lângă frumusețile naturale și valorile culturale, clădirile, castelul și bisericile pot deveni atracție turistică.

Aspectul general de mediu

Mediul natural și cel construit.

Aspectul special de mediu

Stoparea degradării mediului natural (Poiana Narciselor) și a celui construit (monumentele istorice de peste 200-900 de ani).

Obiective de protecție a mediului relevante pentru PUG

Obiectivele protecției mediului natural (piesaje, spații verzi și păduri) și a celui construit sunt următoarele:

- a., Gospodărirea durabilă a resurselor naturale, în principal păduri și pajiști. Asigurarea stării favorabile de conservare speciilor și habitatelor de interes comunitar,
- b., protejarea clădirilor de patrimoniu și situri arheologice, precum și clădiri abandonate sau aflate într-un stadiu avansat de degradare,

- c., managementul spațiilor verzi în cadrul localităților (OUG 114/2007, cap.II. art.1. și2.)³.
- d., menținerea suprafeței de păduri existente cu rol important în absorbția dioxidului de carbon și revizuirea amenajamentelor silvice pentru pădurile aflate în siturile Natura 2000 pentru respectarea măsurilor minime de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar,
- e., promovarea turismului în comună și în jurul Comunei Gurghiu.

Obiective culturale și istorice

Obiectele principale care reflectă cultura și istoria comunei Gurghiu sunt:

în Gurghiu:

- a., Castelul Bornemisza, parțial renovat. Partea renovată este utilizată de ”Scoala Silvică din Gurghiu”. Măsuri propuse:
- renovarea castelului și amenajarea grădinii din fața și din spatele castelului,
 - repararea drumului spre ruinele cetății medievale pe Dealul Rákóczi,
 - este necesar repararea drumului și afișarea indicatoarelor spre Capela romano-catolică Rákóczi din cetate, construită în anul 1730 și turnul construit în anul 1867.
 - renovarea Conacul Teleki construit în 1750, care ani de zile a găzduit Muzeul trofeelor de vânătoare iar actual nu este folosit, ca muzeu.
- b., Biserica reformată din 1248, refăcută în stil baroc în perioada 1758-1760,
- c., Piatra funerară din anul 1300 Ruczicz Morova și Elisabeta.

în Comori

- Biserica ortodoxă Sfântul Nicolae, construită în anul 1779 din lemn și mutată la Lăpușna în anul 1929.

în Glăjărie

- Biserica Catolică construită în secolul al XIX.

7.6. URBANIZAREA MEDIULUI

7.6.1. Sănătatea umană

În comuna Gurghiu nu sunt informații suficiente în ceea ce privește sănătatea populației în raport cu calitatea mediului în care trăiesc.

Aspect general de mediu

³ OUG 114/2007, **Cap. II. art:**

(1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 20 m²/locuitor, până la data de 31 decembrie 2010, și de minimum 26 m²/locuitor, până la data de 31 decembrie 2013.

(2) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a întocmi, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului act normativ, un program în care vor fi evidențiate etapele de realizare a obligației prevăzute la alin. (1), cu indicarea termenelor intermediare propuse.

Problematika stării de sănătate a populației în relație cu poluarea mediului.

Aspect special de mediu

Urbanizarea Comunei Gurghiu în funcție de aspectul special al factorilor de mediu.

Obiective de protecție a mediului relevante pentru PUG

Obiectivul principal este îmbunătățirea, păstrarea, menținerea stării de sănătate a populației din Comuna Gurghiu, prin îmbunătățirea calității vieții, și prin îmbunătățirea factorilor de mediu.

Pentru îmbunătățirea calității vieții a populației trebuie să avem în vedere următoarele:

- a., evaluarea stării de sănătate a populației în raport cu calitatea mediului la nivelul Comunei Gurghiu,
- b., asigurarea apei potabile pe întreg teritoriu al Comunei Gurghiu,
- c., reducerea emisiilor de gaze, zgomotului și prafului datorată traficului rutier,
- d., asigurarea de recreere, sport și agrement pentru populația din zone rurale,
- e., crearea de noi locuri de muncă,
- f., îmbunătățirea condițiilor de locuit,
- g., educația ecologică a populației, conștientizarea populației despre efectul produs de mediul poluat, despre posibilitățile de participare la dezbaterea publică privind dezvoltarea urbanistică, despre avantajele și obligațiile privind zonele protejate.

7.6.2. Reglementări urbanistice

Prevederile PUG-ului se aplică atât teritoriului intravilan al comunei, cât și la cel extravilan, în limitele teritoriului administrativ. Pentru zonele funcționale, prevederile Regulamentului sunt grupate în 4 capitole care conțin 12 articole, cuprinzând reglementări specifice:

Capitolul 1 – generalități

articolul 1 – delimitare

articolul 2 – funcțiunea dominantă și funcțiunile complementare zonei

Capitolul 2 – utilizare funcțională

articolul 3 – utilizări funcționale permise

articolul 4 – utilizări funcționale permise cu condiții

articolul 5 – interdicții permanente

articolul 6 – restricții

Capitolul 3 – condiții de amplasare și conformare a construcțiilor

articolul 7 – amplasare

articolul 8 – forma și dimensiunile terenului și construcțiilor

articolul 9 – accese carosabile și parcuri

articolul 10 – racordarea la rețelele publice de echipare edilitară existente

Capitolul 4 – posibilități maxime de ocupare și utilizare a terenului

articolul 11 – procentul de ocupare a terenurilor (POT)

articolul 12 – coeficientul de utilizare a terenurilor (CUT)

Interdicțiile definitive de utilizare se referă la interzicerea realizării construcțiilor în zonele inundabile, terenuri alunecătoare, amplasamente situate în apropierea unor unități protejate sever (puțuri de captare apă, de exemplu) sau pot incomoda funcțional (stații de epurare, platforme de gunoi etc).

În vederea stabilirii regulilor corecte de construire, teritoriul intravilan al localității a fost împărțit convențional în Unități Teritoriale de Referință (denumite în continuare UTR).

Împărțirea teritoriului localității în UTR s-a făcut pe *planșa de Reglementări urbanistice – Zonificare funcțională propusă*. UTR se definește ca o reprezentare convențională a unui teritoriu având o funcțiune predominantă sau/și omogenitate funcțională, pentru care se pot stabili reguli de construire general valabile. UTR-ul este delimitat prin limite fizice, existente în teren (străzi, limite de proprietate, ape, etc.) Având în vedere dimensiunile mici ale localităților și faptul că funcțiunea de locuire este predominantă, numărul de UTR-uri este redus.

7.6.3. Managementul riscurilor umane

În cadrul managementul riscurilor umane se aplică reglementări, în funcție de locația și natura riscului. Astfel de reglementări sunt următoarele:

- În apropierea râului Gurghiu și afluenții săi de regulă nu se construiește. La amplasarea construcțiilor, în apropierea cursurilor de apă, se va respecta distanța impusă de lege, cu excepția construcțiilor permise de Legea nr. 50 din 1991, cu completările ulterioare.
- Transportul unor materiale cu risc ridicat (gaze lichefiate, carburanți, îngrășăminte chimice) pe drumuri publice prezintă un risc major atât asupra populației, cât și asupra factorilor de mediu.
- Respectarea distanțelor de protecție (și siguranță) față de drumuri și cursuri de apă, culoare tehnico-edilitare și unele obiective industriale, economice, socio-culturale.

7.6.4. Aspecte generate de activitățile agricole (creșterea animalelor și culturi de vegetale) și dezvoltarea rurală

Aplicarea celor mai bune tehnici disponibile în activitatea de creștere a animalelor în gospodării.

Lipsa rețelelor de alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat pe întreg teritoriu al comunei.

Nivelul de zgomot mai ridicat datorat traficului în anumite zone de locuit ale Comunei.

Lipsa unui management integrat al deșeurilor generate pe teritoriul Comunei, inclusiv al deșeurilor animaliere (și pentru cazul de epizootii).

7.6.5. Obiective de utilitate publică (tabelul 2., anexa III.)

Conform legii nr.213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic, listarea obiectivelor de utilitate publică precum și identificarea tipului de proprietate asupra terenurilor din intravilan sunt prezentate pe localități în planșele A5 din PUG.

În prezent au fost implementate o serie de proiecte de amenajări hidrotehnice, în bazinul hidrografic al râului Gurghiu pentru apărarea de efectul inundațiilor, efect care în momentul de față nu prezintă un pericol pentru comună.

8. MĂSURI PROPUSE PENTRU IMPLEMENTAREA PUG-ULUI

Măsurile propuse pentru implementarea PUG-ului

APA

Ape de suprafață

Trebuie elaborat și implementat un sistem de management al apelor de suprafață.

Este necesară determinarea parametrilor fizice (temperatură, duritatea, pH), chimice și biologice ale apelor uzate pentru stabilirea calității lor și pentru stabilirea metodei de epurare înainte deversării în apele de suprafață.

Măsurile propuse pentru îmbunătățirea calității apelor sunt:

- a., proiectarea și realizarea stațiilor de epurare,
- b., proiectarea și realizarea rețelelor de canalizare (canalizarea apelor uzate de tip menajer în mediu intravilan și rural),
- c., management al deșeurilor (în vederea reducerii riscului afectării calitative a apei prin depozitare inadecvată a deșeurilor),
- d., menținerea funcțiilor ecologice ale apelor,
- e., interzicerea amplasării construcțiilor în zonele inundabile.

Apa potabilă

În vederea realizării obiectivelor de protecție a mediului care reprezintă principalele repere în vedere planificării acțiunilor pentru protecția apelor potabile sunt:

- a., extinderea rețelei de distribuție de apă potabilă (prin efectuarea unor foraje de adâncime în localitățile respective),
- c., îmbunătățirea calității resurselor de apă, prin elaborarea și implementarea unui sistem de monitoring a calității apei bazat pe metode și criterii comune cu cele ale UE.
- d., stabilirea și determinarea indicatorilor chimici și bacteriologici calitativi ai apei potabile,
- e., educarea populației în vederea utilizării rationale a resurselor de apă.

Aceste măsuri trebuie întreținut în intravilan dar și în extravilan prin grija primăriei. La realizarea măsurilor trebuie să ia în considerare și măsurile cuprinse în Programele de Etapizare din Autorizațiile de Gospodărire a Apelor.

AER

Măsuri propuse pentru implementarea PUG-ului:

- a., Se propune îmbunătățirea calității drumului județean.
Modernizarea, asfaltarea drumurilor județene, locale și unde este posibil executarea trotuarelor în fața caselor .
- b., Înființarea locurilor de parcare pentru autovehicule.
- c., Mărirea stațiilor pentru transportul în comun.
- d., Crearea drumurilor pentru biciclete. Promovarea ciclismului ca sistem alternativ de transport.
- e., Introducerea gazului natural în gospodăriile private
- f., Modernizarea sistemelor de încălzire și izolarea pereților construcțiilor tip locuință și a clădirilor publice, asigurând un randament termic mai eficient.
- g., Urmărirea periodică a cantității particulelor PM10, PM2,5 și zgomotul în aer, prafului depus.
- h., Înterzicerea arderii miriștelor, vegetației ierboase uscate și deșeurilor casnice (gunoaie).
- i., Crearea unor spații/parc pentru recreere.

SOLUL

Măsuri propuse pentru implementarea PUG-ului

În vederea realizării obiectivelor propuse și implementării PUG-ului este necesar de a propune și efectua următoarele măsuri:

- a., realizarea stațiilor de epurare și a rețelelor de canalizare în localități
- b., organizarea compostării materialelor biodegradabile,
- c., transportarea planificată a deșeurilor comunale și a celor provenite din activități agro-zootehnice,
- d., menținerea valorii naturale ridicate ale terenurilor agricole,
- e., aplicarea unor reglementări pentru spațiul construit în așa fel încât să reducă impactul asupra solului,

DEȘEURI

Măsurile propuse pentru implementarea PUG-ului.

Realizarea obiectivelor propuse vor fi luate următoarele măsuri:

- a., gestionarea deșeurilor,
- b., se vor stabili puncte de colectare selectivă a deșeurilor de la populație, pentru componentele recuperabile și diminuarea cantităților depozitate,
- c., gestionarea deșeurilor periculoase și a deșeurilor menajere rezultate de la populație,
- d., gestionarea deșeurilor din construcții și demolări, și deșeurilor de la tratarea apelor uzate,
- f., conștientizarea populației despre importanța colectării selective a deșeurilor reciclabile, pentru reducerea generării deșeurilor menajere și reutilizarea lor.

PIESAJE/SPAȚIU VERDE/PĂDURI

Măsurile propuse pentru implementarea PUG-ului

Măsurile care se impun în vederea implementării PUG-ului în domeniul mediului natural sunt următoarele:

- a., restaurarea terenurilor degradate,
- b., marcarea pe teren a limitelor sitului NATURA 2000, afișarea la loc vizibil a regulamentului, a măsurilor de protecție de conservare,
- c., limitarea impactului negativ asupra biodiversității, florei și faunei,
- d., păstrarea condițiilor naturale ale malurilor cursurilor de apă în aria naturală protejată,
- e., minimizarea impactului asupra peisajului, biodiversității, florei și faunei,
- f., creșterea protecției față de riscurile naturale,
- g., este interzisă amplasarea de obiective și desfășurarea de activități cu efecte dăunătoare în zonele protejate cât și în zonele de protecție ale monumentelor istorice,
- h., se pune accent deosebit pe ecoturism- vizitarea zonelor populate de speciile protejate (păsări, păduri, plante, etc.),
- i., realizarea indicatoarelor spre locurile turistice și afișarea pe panouri flora și faune specific a zonelor protejate,
- j., interzicerea pășunatului în Poiana Narciselor, înainte și în timpul înfloririi,
- k., se recomandă repornirea trenului cu ecartament îngust în scop turistic,
- l., interzicerea aprinderii focului în afara locurilor amenajate,
- m., extinderea amenajărilor publice, cu acces nelimitat, de spații verzi, sport și agrement,
- n., oprirea exploatarea necorespunzătoare a resurselor regenerabile și neregenerabile din patrimoniului natural,

o., conștientizarea populației privitor la importanța și protejarea speciilor locale semnalate.

URBANIZAREA MEDIULUI

Pentru realizarea obiectivelor propuse pentru urbanizarea mediului sunt necesare respectarea măsurilor:

- a., îmbunătățirea condițiilor sociale și de viață ale populației,
- b., scăderea emisiilor poluante pe factori de mediu apă, aer și sol,
- c., limitarea poluării fonice în zonele cu receptori sensibili la zgomot și limitarea nivelurilor de vibrații,
- d., dezvoltarea echilibrată a localităților comunei, prin repartizarea uniformă a activităților social-economice în teritoriu,
- e., ridicarea standardului de locuire în mediul urban și rural,
- f., îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și a utilizării resurselor energetice,
- g., extinderea amenajărilor publice, cu acces nelimitat, de spații verzi, sport și agrement,
- h., încurajarea utilizării de practici agricole tradiționale,
- i., valorificarea eficientă a patrimoniului natural și a celui construit,
- j., îmbunătățirea calității serviciilor oferite populației,
- l., autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit și de interes național, se face cu avizul conform al Ministerului Culturii,
- m., instituirea zonei de protecție a monumentelor istorice asigură conservarea și valorificarea cadrului arhitectural și urbanistic al acestora prin controlul strict al intervențiilor în zonă (demolări, construcții noi, modificări ale construcțiilor, etc.).

Pentru realizarea măsurilor propuse pentru protecția mediului trebuie stabilite termeni de realizare, sursele de finanțare necesare pentru realizarea lor, și stabilirea responsabilităților.

9. EVOLUȚIA FACTORILOR DE MEDIU ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG-ULUI

În urma neimplementării planului urbanistic propus se pot produce modificări în ceea ce privește calitatea mediului din zonă. În continuare prezentăm aspectele de mediu identificate actual ”alternativa 0”, propunerile din PUG și efectul produs în urma neimplementării lui.

1., Factorul de mediu: apa

Aspect identificat

Apele menajere netratate și deșeurile impurifică resursele de sol și de ape.

Nu s-au efectuat măsurători fizico-chimice a apelor de suprafață.

Există rețea de alimentare cu apă potabilă care deservește numai localitatea Gurghiu, în celelalte localități locuitorii utilizează apă din fântâni (apă din pânză freatică).

Nu există sistem de canalizare și tratarea apelor menajere, doar parțial în localitatea Gurghiu. Este înaintat un proiect pentru canalizarea apelor menajere în toată localitatea Gurghiu și o stație de epurare.

Propunere PUG

Impunerea unor restricții a calității apelor înainte de devărsare, a încărcăturilor (deșeurilor) și introducerea unor reguli stricte și clare pentru turiști, în vederea preîntâmpinării impactului asupra calității apei.

Reamenajarea sistemului de colectare/evacuare a apelor pluviale.

Planurile de reglementări edilitare propun:

- se vor introduce alimentarea cu apă din rețea, în toate localitățile pe toată trasa stradală existentă, până la limita propusă de intravilan,
- se va înființa sistemul de colectare și tratare a apelor menajere, prin canalizarea și epurarea apelor menajere, conform Master-Planului județean.

În caz de neimplementare a PUG-ului

Deversarea în continuare a apelor uzate și netratate în apele de suprafață sau pe sol, va contribui la poluarea apelor de suprafață întârziind fenomenul natural de autoepurare și perturbând echilibrul biologic al ecosistemelor acvatice. Calitatea apelor de suprafață influențează și apele subterane cu repercursiuni asupra biodiversității și sănătății umane.

Condițiile meteorologice influențează nivelul apelor freactice. În vreme secetoasă nivelul apei freactice scade și din acest motiv, cresc concentrațiile poluante în apa freatică, în unele cazuri devenind nepotabile (din fântâni).

Poluarea resurselor de apă și degradarea calitativă a apelor.

Creșterea costurilor pentru potabilizarea apei de consum.

2. Factorul de mediu: aer

Aspect identificat

Nu sunt surse majore antropice de poluare aerului. Sursele de emisii cu efect de seră sunt minore. Nu sunt identificate utilizări ale substanțelor interzise prin Protocolul de la Montreal. Traficul rutier, pe drumuri neasfaltate poate duce la poluarea locală a aerului prin praf, zgomot și vibrații.

Propunere PUG

Modernizarea drumurilor, înființarea locurilor de parcare, trotuarelor unde nu există și a pistelor de bicicletă.

Reamenajarea spațiilor verzi. Înființarea de parcuri, locuri pentru recreere și odihnă.

În caz de neimplementării PUG-ului

Nu sunt efecte directe.

3. Factorul de mediu: zgomotul***Aspect identificat***

Nu a fost determinat nivelul de zgomot în comună, nu au fost solicitări din partea persoanelor fizice sau juridice, comuna nu este inclusă în programul de monitorizare realizat de APM Mureș.

Ponderea cea mai mare în zgomotul ambiant pare să fie deținută de traficul rutier.

Propunere PUG

Modernizarea drumurilor județene, asfaltarea, respective repararea drumurilor locale.

În caz de neimplementării PUG-ului

Nu sunt efecte directe.

3. Factorul de mediu: solul***Aspect identificat***

Managementul deșeurilor în vederea reducerii impactului asupra solului, apei și aerului.

Din anul 2013 Comuna Gurghiu participă la implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor. Încă nu sunt amenajate în toate localități puncte de pre-colectare selectivă a deșeurilor.

Se aplică izolat soluția de compostare locală a deșeurilor gospodărești.

Apele menajere se evacuează la nivelul solului/subsolului.

Propunere PUG

Întroducerea ”Sistemului integrat de gestionarea a deșeurilor” în Comuna Gurghiu, care să cuprindă:

- înființarea de platformelor de pre-colectare a deșeurilor de tip menajer,
- transportul deșeurilor,
- introducerea compostării deșeurilor biodegradabile,
- intensificarea colectării selective a deșeurilor recuperabile,
- rezolvarea integrală transportului cadavrelor animalelor.

Efectele în cazul neimplementării PUG-ului

Solul poluat în urma neimplementării gestionarea deșeurilor va avea un efect negativ direct asupra factorilor de mediu apa, aer și sol și indirect asupra sănătății populației și animalelor.

4. Factorul de mediu: flora și fauna/biodiversitate

Aspect identificat

Pe teritoriul administrativ al Comunei Gurghiu sunt cuprinse terenuri împădurite, pășuni și fânațe, pajiște, terenuri agricole cultivate tradițional. Dintre ariile natural protejate amintim siturile Natura 2000 de interes comunitar, Parcul dendrologic, Pădurea de Mociar, Poiana Narciselor, arii protejate de importanță națională.

Ca materie primă pentru uz casnic (încălzire, gătit) în multe cazuri se utilizează combustibil lemnos procurat din pădurile Comunei Gurghiu.

Extinderea intravilanului se va face cu ocuparea de suprafețe de teren de folosință agricolă.

Propunere PUG

În vederea protecției florei, faunei și biodiversității zonei în PUG sunt propuse următoarele restricții:

- asigurarea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar prin respectarea măsurilor minime de conservare elaborate de APM Mureș,
- revizuirea amenajamentelor forestiere pentru introducerea măsurilor minime de conservare specii și habitate de interes comunitar,
- reabilitarea și modernizarea drumurilor, rețelelor de gaze natural și apei potabile, canalizarea intravilanului, gestionarea deșeurilor,
- modernizarea agriculturii,
- interzicerea pășunatului înainte și în timpul înfloririi narciselor,
- stoparea tăierii ilegale a vegetației forestiere,
- reglementarea construcțiilor, caselor de locuit și cele de odihnă,
- protecția apelor de suprafață.

Efecte în cazul neimplementării PUG-ului

Tăierile ilegale de vegetație forestieră micșorează suprafețele ocupate de pădure și produce schimbarea tipurilor de asociații vegetale, produce deranj, perturbă locurile de cuibărit ale unor specii de păsări protejate.

Fără gestionarea deșeurilor:

- se va continua poluarea apelor și va avea un efect negativ asupra sănătății umane, florei, faunei/ biodiversității,

Încadrarea sitului NATURA 2000 în planurile de urbanism general al comunei.

Vor apare construcții neautorizate în arii protejate, în urma cărora vor dispărea anumite specii de flora și fauna.

5. Factorul de mediu: peisajul

Aspect identificat

Peisajul este de tip rural, caracterizat printr-o slabă densitate a populației.

Peisajul natural este marcat de păduri, vegetație forestieră, pășuni și fânețe.

Prin Legea Amenajării Teritoriului Național nr. 5/2000, secțiune III – Zone protejate, sunt recunoscute în comuna Gurghiu, următoarele arii protejate: Rezervația Mociar, Poiana Narciselor, Parcul dendrologic, și zona protejată Natura 2000 Pădurea Mociar.

Propunere PUG

Punerea în valoare a peisajului natural prin extinderea limitei de intravilan pentru:

- construcții de case de vacanță care să fie incluse într-un circuit agroturistic,
- construcții multiple funcțiuni – pensiuni, locuințe, mică industrie (artizanat și meșteșugărie), comercializare.

PUG cuprinde acțiuni generale (modernizarea căilor rutiere, dezvoltarea serviciilor, a dotărilor sociale, de utilități, de sport și agrement, pentru practicarea agro-turismului, pentru încadrarea în peisaj a obiectivelor cu respectarea tradițiilor locale și fondului natural.

Efecte în cazul neimplementării PUG-ului

Construirea fără un regulament de urbanism reactualizat poate să ducă la apariția de construcții care nu se vor încadra în peisaj din punct de vedere arhitectural.

Degradarea ireversibilă a clădirilor care afectează confortul și peisajul urban.

Deteriorarea, distrugerea totală sau parțială a patrimoniului natural și cultural va influența negativ aspectul peisagistic.

Impactul peisagistic degradat va fi în urma depozitării necontrolată a deșeurilor.

Răspândirea deșeurilor va accentua un impact peisagistic nefavorabil.

Extinderea intravilanului în aria naturală fără restricții urbanistice.

6. Factorul de mediu: patrimoniul cultural

Aspect identificat

Existența unor monumente istorice și de cultură de interes național degradate.

Propunere PUG

Renovarea clădirilor și monumentelor de valoare arhitecturală și de interes național care să fie incluse în circuitul turistic.

Instituirea zonelor de protecție a monumentelor istorice și arhitecturale și interdicția de a se construi fără consimțământul instituțiilor cu atribuții stabilite prin lege.

Efecte în cazul neimplementării PUG-ului

Pericol de degradare fizică a monumentelor.

Schimbarea aspectului cu pierderea valorii culturale, arhitecturale și istorice a acestora.

Construirea fără un regulament de urbanism reactualizat poate să ducă la apariția de construcții care nu se vor încadra în peisaj din punct de vedere arhitectural. și/sau vor deteriora construcțiile de patrimoniu.

7. Factorul de mediu: deșeuri

Aspect identificat

Colectarea selectivă a deșeurilor la nivelul gospodăriilor trebuie îmbunătățită.

Deșeurile depozitate necorespunzător pot polua solul și indirect apele de suprafață și subterane.

Propunere PUG

Gestionarea deșeurilor generate cu scopul descreșterii cantității de deșeuri eliminate prin depozitare, din gospodării, etc.

Stimularea colectării selectivă a deșeurilor și organizarea transportului lor.

Desemnarea locurilor de colectare în fiecare localitate aparținând Comunei Gurghiu.

Controlul depozitării materialelor rezultate din demolări.

Efectele în cazul neimplementării PUG-ului

Deșeurile netratate produc poluări, mirosuri neplăcute și pot reprezenta focare de epidemii.

8. Factorul de mediu: omul

Aspect identificat

Locuințele existente în general sunt bune, dar multe case sunt în stare degradată și fără utilități.

Nu există un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă.

Nu există un sistem de colectare și tratare a apelor menajere.

Nu există rețea fixă de telecomunicații. În afară de localitatea Gurghiu și Comori telecomunicația este acoperită cu telefoane mobile.

Drumurile județene necesită renovare. Nu sunt locuri de parcare.

În Comuna Gurghiu nu circulă trenuri, și între localități nu este trafic în comun organizat.

Deplasarea între sate se efectuează cu mașini proprii, căruțe, biciclete.

Circulația rutieră și pietonală se desfășoară cu dificultate, pe unele drumuri locale devine impracticabilă pe timp ploios.

Iluminatul stradal nu funcționează în integralitate.

Trebuie îmbunătățite cunoștințele populației privind semnificația zonelor cu risc natural sau protejate în interes utilitar, sanitar, cultural sau natural.

Populația nu participă la dezbaterile publice privind dezvoltarea urbanistică.

În Comuna Gurghiu rata de șomaj este foarte ridicată, peste 25%.

Există un punct sanitar în localitatea Gurghiu.

Nu au fost evidențiate cazuri deosebite de îmbolnăviri datorate efectelor directe a factorilor de mediu.

Propunere PUG

Reabilitatea și izolarea locuințelor și clădirilor publice. Modernizarea echipamentelor de producere a energiei termice.

Înființarea de noi utilități cum sunt rețeaua de apă potabilă, canalizare, salubritate și rețele de gaze naturale în toate satele.

Construcția de locuințe noi, case de vacanță dotate cu rețele de utilități, drumuri de acces.

Include extinderea infrastructurii de telecomunicații prin cablu (tv, internet, telefonie).

Întroducerea iluminatului stradal în localitățile din Comuna Gurghiu.

Modernizarea infrastructurii rutiere ce traversează localitățile din Comuna Gurghiu, prin asfaltare și pietruirea de străzi.

Amenajarea/modernizarea intersecțiilor cu străzile adiacente, înființări de parcuri.

Reglementarea circulației pietonale, prin înființarea trotuarelor unde nu există, și amenajarea de treceri de pietoni.

Înființarea de drumuri care să deservească noile construcții edilitare.

Modernizarea și extinderea infrastructurii de energie electrică.

Promovarea conceptului de energie regenerabilă, atât la nivelul administrației, cât și al populației.

Derulare de proiecte de educație ecologică a populației în spiritul protejării mediului, a speciilor comunitare și gestionării deșeurilor.

Reamenajarea suprafețelor de spațiu verde, precum și a zonelor de recreare și agrement cu efecte benefice asupra calității vieții.

Înființarea de noi locuri de muncă, pentru ridicarea nivelului de trai ai locuitorilor din Comuna Gurghiu.

Prin regulamentul de urbanism se introduc zonele de protecție care sunt aduse la cunoștința populației prin certificatele de urbanism.

Impunerea unor măsuri de protecție sanitară a populației.

Efectele în cazul neimplementării PUG-ului

Lipsa apei potabile conduce la probleme igienico-sanitare, vor determina apariția unor focare de infecții, favorizează creșterea riscului de îmbolnăvire a locuitorilor.

Condițiile nefavorabile, lipsa confortului și lipsa locurilor de muncă favorizează fenomenul de migrare a populației.

Drumurile nemodernizate, pe lângă poluarea produsă, împiedică dezvoltarea socială și economică a comunei.

Cantitatea de precipitații căzută într-un timp scurt duce la inundarea străzilor.

Consumul lemnului pentru uz casnic va determina tăieri ilegale, reducerea suprafețelor ocupate de păduri și vegetație forestieră.

Gestionarea necorespunzător a deșeurilor menajere produce degradarea lor, crează miros neplăcut, determină emisii de pulberi. Pierderi de resurse naturale în cazul în care nu este organizat colectarea deșeurilor.

Extinderea intravilanului fără evaluarea impactului asupra mediului.

Neimplementarea măsurilor propuse în PUG va persista starea economică și socială a locuitorilor din Comuna Gurghiu, respective se va menține gradul ridicat de sărăcie și lipsa acută de locuri de muncă.

În lipsa programelor de informare și conștientizare a populației, precum și de implicare a acestora în luarea deciziilor, de obligațiile care le revin față de mediul în care trăiesc s-ar determina deteriorarea condițiilor de mediu.

Neaplicarea măsurilor propuse în PUG al comunei Gurghiu întârzie dezvoltarea durabilă a societății, scăderea nivelului de trai a populației și nu în ultimul rând crează efecte negative asupra factorilor de mediu.

În cazul analizat riscul degradării factorilor de mediu este major, având în vedere consecințele pe care le are neimplementarea măsurilor din PUG („*alternativa 0*”). Rezultă din această încadrare ca implementarea majorității măsurilor prevăzute în PUG necesită o rezolvare imediată.

Riscul neimplementării PUG-ului asupra factorilor de mediu în scara 0 – 3 (ne semnificativ, minor, major și catastrofal) este minor pentru factorii: aer, zgomot și catastrofe naturale și este major pentru celelalte factor tratați în acest raportul de mediu.

10. POSIBILE EFECTE SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTĂRII PLANULUI URBANISTIC GENERAL ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SĂNĂTĂȚII, ÎN CONTEXT TRANSFRONTIERĂ

Măsurile propuse în PUG cum sunt: modernizarea drumurilor, introducerea rețelei de apă și gaze naturale, canalizarea localităților și realizarea stației de epurare, renovarea caselor,

îmbunătățirea telecomunicației, așezarea panourilor la marginile zonelor protejate, nu reprezintă surse de poluare majoră, poluarea produsă este locală și limitată în timp.

Amplasamentul Comunei Gurghiu nu este în zona de graniță, râul Gurghiu se varsă în Râul Mureș, al cărui curs părăsește țara în est/sud-est, în județul Arad, astfel implementarea PUG-ului nu are nici un efect transfrontier.

11.PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTARE ȘI PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE

11.1.STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ A COMUNEI

Planul Urbanistic General are caracter director și strategic, constituind un instrument de planificare operațională, dar are totodată caracter de reglementare specifică și stabilește reguli ce se aplică direct asupra localităților și părților din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale, constituind elemente de fundamentare obligatorii pentru eliberarea certificatelor de urbanism.

Studii fundamentare

Documentația topografică, proiectat de S.C. Topo Geo S.R.L. din Târgu Mureș,

11.1.1. Evoluție posibilă, priorități

Prin măsurile de creștere a nivelului de trai, de stabilizare a populației autohtone cu gânduri de emigrare și ținând cont de tendința unor locuitori ai orașului Reghin, de părăsire a mediului urban în favoarea unui mediu mai liniștit, se prevede o tendință de creștere a numărului populației comunei.

Ținând cont de această ipoteză este prioritară stabilirea unui *intravilan* nou care să rezolve necesitățile de bună locuire în raport cu zonele care pot asigura veniturile necesare unui trai îndestulător și durabil.

Intravilanul nou va cuprinde zone funcționale cu regulamente de urbanism specifice care să prevadă dezvoltarea lor echilibrată, cu rețele de străzi coerente, cu prevederea de obiective de utilitate publică necesare prioritar.

Obiectivele de utilitate publică prioritare pentru comună, pot fi fundamentate pe baza acestui PUG și în baza unor documentații tehnice pot fi solicitate fonduri de la bugetul statului.

Pe **termen scurt** sunt prevăzute următoarele priorități:

- asigurarea cu utilități edilitare în toate localitățile - canalizarea menajeră, gaz natural și alimentarea cu apă potabilă
- extinderea și modernizarea rețelelor de energie electrică și gaze naturale

Pe termen mediu și lung prioritățile comunei sunt:

- reorganizarea circulațiilor în localități prin asfaltarea străzilor, prin crearea de locuri de parcare, prin realizarea trotuarelor pentru separarea circulației pietonale de cea carosabilă
- protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice, respectiv arheologice
- lucrări de prevenire pentru eliminarea efectelor distructive în zonele cu riscuri naturale
- identificarea unor posibilități, realizarea unor obiective cu caracter turistic, includerea monumentelor și siturilor arheologice în circuitul turistic

11.1.2. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Propunerile privind organizarea urbanistică, respectiv socio-economică a comunei țin seama de necesitățile și opțiunile populației, funcție de dotările economice și turistice ale județului Mureș. Pe de o parte au fost consultate autoritățile locale, pe de altă parte au fost analizate propunerile din Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Mureș.

Propunerile prioritare care au stat la baza studiului:

- realizarea corectă a extinderilor zonelor construite, infrastructurii și utilităților necesare în limitele administrative,
- respectarea zonificării intravilanului, respectarea legislației și reglementărilor stabilite pentru o bună funcționare a teritoriului construit,
- dezvoltarea echilibrată a comunei, modernizarea activităților agro-zootehnice, valorificarea resurselor naturale și umane locale, ameliorarea calității vieții,
- degradările mediului natural și cultural apărute sau iminente trebuie semnalate, cauzele trebuiesc detectate și combătute cu prioritate,
- dezvoltarea căilor de comunicație, de transport, de infrastructură în corelație cu teritoriile vecine.

11.1.3. Dezvoltarea activităților

Trecerea de la o politică exclusiv agricolă la cea de dezvoltare rurală prin acordarea de consultanță de specialitate agenților economici din agricultură și industrie alimentară pentru întocmirea de proiecte în cadrul programului Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), soluționarea problemelor prioritare și specifice pentru adaptarea durabilă a sectorului agricol și zonelor rurale; îmbunătățirea infrastructurii în agricultură zonei periurbane și implicit a județului Mureș; inițierea de programe de dezvoltare pe baza zonării producției agricole și a notelor de bonificare pe categorii de folosință și culturi.

Asigurarea creșterii eficienței serviciilor în agricultură, prin dezvoltarea sistemului de servicii pentru agricultură.

Se propune cu prioritate promovarea unor activități care să fie în stare să valorifice resursele locale, posibil a fi realizate cu investiții mici, care să creeze noi locuri de muncă atractive, cu scopul final de stabilizare a populației:

În domeniul agriculturii:

- ferme destinate producției ecologice: fazanerii, animale de blană,
- societăți pentru prelucrarea fructelor de pădure,
- abatoare și carmangerii,
- centre unde se pot obține venituri alternative.

În domeniul industriei:

- servicii industriale destinate exploatațiilor agricole,
- industria alimentară și a băuturilor.

11.1.4. Organizarea circulației

Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Mureș prevede accesibilitatea tuturor zonelor arealului periurban prin dezvoltarea și modernizarea rețelelor de căi de circulație.

Pentru valorificarea rețelei existente și pentru stabilirea posibilităților de intervenție imediată, s-a avut în vedere în ce măsură rețeaua căilor de comunicație aferente comunei corespunde condițiilor generale de transport în normele europene organizarea transportului în comun etc.

Legăturile în teritoriu, care asigură necesitățile viitoare de transport, dar și tramă stradală majoră sunt prioritare la reabilitare și modernizare.

Propuneri:

- modernizarea străzilor și trotuarelor, prin amenajări de profil și aplicarea de îmbrăcăminti rutiere, având prioritate străzile principale și drumurile de legătură cu comunele (DJ 153C, DJ 154E, DC 7, DC 9, DC 10),
- amenajarea intersecțiilor și asigurarea fluenței drumurilor județene,
- asigurarea unui iluminat stradal corespunzător, pentru evitarea accidentelor rutiere pe timp de noapte,
- amenajarea de parcaje, necesitate impusă de creșterea gradului de motorizare.

Zonele de protecție sunt suprafețe de teren situate de o parte și de alte a zonelor de siguranță până la marginea zonei drumului, fiind necesare protecției și dezvoltării viitoare a drumului.

Zonele de protecție rămân în gospodărirea persoanelor fizice sau juridice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranță a traficului.

Amplasarea construcțiilor noi în localități se va face retras din aliniamentul existent, în conformitate cu limita zonei de protecție.

Trama stradală actuală, în viitor se va îmbogăți cu străzi trasate în zonele propuse a fi lotizate. Drumurilor de câmp existente vor fi modernizate, se propun străzi principale (colectoare) cu ampriză de minimum 14 – 16 m, și străzi secundare (de deservire) de min 9,00 m. Drumurile publice trebuie să permită intervenția mijloacelor de stingere a incendiilor.

În afara localităților: distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei drumului este de 20 de metri în cazul drumurilor județene și până la 18 metri în cazul drumurilor comunale.

11.2. PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTARE ȘI PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE

Propunerile specifice de dezvoltare a comunei Gurghiu sunt corelate cu bugetul local, național, planurile de dezvoltare zonală, regională și națională.

Propunerile specifice de dezvoltare a comunei Gurghiu

Denumire proiect	Stadiu proiect	Surse de finanțare	Interes	Etapa
Modernizarea DJ 154E pe tronsonul Reghin – județul Harghita	Propunere	Bugetul de stat	Județean	Etapa 1
Modernizare și asfaltare DJ 153C și DC 7	Studiu fezabilitate	POS Mediu	Județean	Dezvoltare
Asfaltare DC 9 și DC 10	Propunere	Consiliu județean	Județean	Etapa 1
Modernizarea și amenajarea străzilor comunei	Propunere	Consiliu județean POS Mediu	Local	Etapa 1
Amenajarea corespunzătoare a intersecțiilor cu benzi de viraj, canalizare fluxuri de trafic, spații de stocaj și așteptare, amenajare spații de parcare și intersecții giratorii	Propunere	Bugetul de local	Local	Etapa 1
Amenajarea și sistematizarea intersecțiilor și arterelor identificate cu risc mare de producere a accidentelor rutiere, prin mijloace specifice de calmare a traficului	Propunere	Bugetul local	Local	Etapa 1
Modernizarea sistemului de iluminat public și a rețelei tefelonice	Propunere	Bugetul local POS Mediu	Local	Etapa 1
Modernizare stație de epurare	Propunere	Bugetul local	Local	Etapa 1
Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare	Propunere	Buget local POS Mediu axa 1 Consiliu județean	Local	Etapa 2
Extindere rețele de gaz	PT	POS Dezv. rurală	Local	Etapa 1
Crearea de ferme de producție ecologică	Propunere	PNDR M321	Local	Etapa 1,2,3
Societăți de prelucrare a fructelor de pădure și prelucrare primară a blănurilor	Propunere	PNDR M321 POR axa 4 POSCCE axa 1.1 Buget local	Local	Etapa 1,2,3

continuare

Centre de prelucrare și valorificare a produselor agricole	Propunere	PNDR M321 POR axa 4 POSCCE axa 1.1 Buget local	Local	Etapa 1,2
Valorificarea patrimoniului natural și cultural prin: organizarea de târguri și expoziții, amenajarea muzee, crearea unui centru de informare turistică, asigurarea accesului la obiectivele, crearea de trasee turistice, etc	Propunere	PNDR M313 Buget local	Zonal	Permanentă
Modernizare Cămin Cultural Gurghiu	Propunere	POS Dezvoltare	Zonal	Etapa 1
Reabilitare Școală Silvică	SF	POR axa 3.1	Zonal	În curs de elaborare
Restaurarea și conservarea Cetății de la Gurghiu	SF	Consiliu județean	Județean	În curs de elaborare
Amenajări de spații verzi și agrement	Propunere	Buget local	Zonal	Etapa 1
Extinderea zonelor împădurite	Propunere	Buget local	Zonal	
Înființarea de pensiuni agroturistice	Propunere	POR axa 5 POR axa 4.3	Zonal	Etapa 1 și 2
Modernizarea și dotarea infrastructurii sociale de învățământ (școală de arte și meserii - postliceale), sănătate (asigurare de servicii pentru persoane vârstnice și cu handicap), etc	Propunere	PNDR M322 POR axa 3	Local	Etapa 1
Program de formare și reconversie profesională	Propunere	POS DRU axa 1	Local	Etapa 1 și 2
Crearea de centre de consultanță în afaceri.	Propunere	Buget local	Local	Etapa 1 și 2

12. PLAN DE MONITERIZARE A MODULUI DE INDEPLINIRE A OBIECTIVELOR DE MEDIU AFERENTE PUG ANALIZAT

Articolul nr. 10 al Directivei nr. 2001/42/CE privind Evaluarea Strategică de Mediu (SEA), adoptată în legislația națională prin HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, prevede necesitatea monitorizării în scopul identificării a eventualelor efecte negative generate de implementarea planului și luării măsurilor de remediere necesare. În Art. 27 (HG 1076/2004) este specificată că, responsabilul monitorizării este titularul planului.

Programul de monitorizare are ca scop urmărirea implementării PUG-lui actualizat, a modului în care obiectivele specifice ale PUG-lui sunt îndeplinite. Monitorizarea urmărește atât rezultatele PUG-lui implementat, cât și efectele asupra mediului. Programul de monitorizare a efectelor asupra mediului se bazează pe factorii de mediu specifice PUG-ului.

Autoritatea competentă de protecția mediului APM Mureș, pe baza propunerii de program de monitorizare înaintată de către beneficiar, stabilește frecvența și modul de realizare a monitorizării.

Monitorizarea se efectuează prin raportarea la indicatorii (parametrii) măsurabile, care să permită determinarea schimbărilor produse în factorii de mediu. Programul de monitorizare trebuie evaluat periodic, pentru stabilirea influenței implementării PUG asupra mediului.

Echipa SEA a propus indicatori de mediu pentru fiecare obiectiv de mediu relevant.

Propunerea monitorizării a implementării PUG actualizat cuprinde:

- obiectivele specifice de mediu,
- ținta pentru care se aplică PUG,
- indicatorii (parametrii) măsurabile,
- frecvența determinărilor.

În cadrul procesului de monitorizarea sistemului de evaluare a impactului asupra mediului, trebuie prognozat că, o acțiune realizată ce efect va avea asupra mediului. Verificarea efectului asupra mediului se realizează prin constatările făcute la fața locului, prin măsurători cu aparate adecvate, precum și prin prelucrarea și interpretarea rezultatelor. Planul de monitorizare propus va oferi informații cu privire la modul de îndeplinire a obiectivelor de mediu și de stadiul de implementare a măsurilor propuse prin PUG. Astfel, monitorizarea trebuie să urmărească atât rezultatele PUG, cât și efectele asupra mediului.

Plan de monitorizare a modului de îndeplinire a obiectivelor de mediu aferente

Factor/ aspect de mediu	Obiective strategice de mediu	Obiective specific de mediu	Ținte	Indicatori
Aer	<ul style="list-style-type: none"> • reducerea poluanților aerului la nivelul care să nu genereze impact semnificativ asupra climatului zonei, • reducerea impactul transporturilor și deșeurilor asupra calității aerului la nivel local 	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea calității aerului, microclimatului la nivel local, 	<ul style="list-style-type: none"> • modernizarea străzilor, crearea pistelor pentru biciclete și a spațiilor de acces pietonal, • gestionarea adecvată suprafețelor de agrement, • conservarea habitatelor din ariile protejate de interes comunitar, 	<ul style="list-style-type: none"> • ai calității aerului în zone populate: <i>indicatori fizici:</i> particulelor în suspensie PM10 și PM2,5, depunerilor uscate și umede, zgomotul, vibrații, <i>indicatori chimici</i> concentrația elementelor chimice în aer (oxizi de azot, monoxid de carbon), • numărul și tipul vehiculelor care tranzitează drumurile Comunei Gurghiului, • lungimea în km a pistelor pentru bicicletă și trotoarelor realizate,

				<ul style="list-style-type: none"> • măsurile propuse pentru introducerea gazului metan în localitățile comunei • măsuri propuse pentru promovarea folosirii surselor de energie regenerabile
Apă	<ul style="list-style-type: none"> • limitarea intervențiilor în dinamica naturală și în compoziția chimică, biologică a apei de suprafață, subterană și potabilă, 	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea calității apelor 	<ul style="list-style-type: none"> • introducerea rețelei de apă și sistemului de canalizare centralizată, • construirea stației de epurare a apelor uzate existente, • introducerea obligativității realizării sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare înaintea definitivării de noi construcții, 	<ul style="list-style-type: none"> • proiectul pentru demararea lucrărilor prevăzute în avizul de gospodărire a apelor, • lungimea conductelor de apă potabilă, • lungimea în km a rețelei de canalizare reabilitată/ amenajată, • debitul de apă uzată epurată, • debitul de apă potabilă și cantitatea de apă pe conductele de canalizare, • numărul de locuitori racordați la rețeaua de apă potabilă și servicii de canalizare, • sistemele pentru controlul emisiilor de poluanți în apă, verificarea calității apelor de suprafață și potabilă, • număr de proiecte pentru demararea lucrărilor prevăzute în avizul de gospodărire a apelor,
Sol/ subsol/ utilizarea terenului	<ul style="list-style-type: none"> • limitare a impactului negativ asupra solului 	<ul style="list-style-type: none"> • trasarea coordonatelor pentru extinderea spațiului construit 	<ul style="list-style-type: none"> • impunerea unor parametri de ocupare a terenului în vederea reducerii la minim posibil impactului asupra solului și subsolului, 	<ul style="list-style-type: none"> • procentul de ocupare a terenului, inventarierea suprafețelor agricole necultivate și de rețele utilitare, • coeficientul de utilizare a terenului, • înălțimea construcțiilor, • suprafețe stabilizate/ înierbate/ împădurite, zone de agrement, • suprafețe care au fost reabilitate/ ameliorate, • suprafețe poluate (deșeuri) în urma activităților agricole,

Deșeuri	<ul style="list-style-type: none"> • limitarea impactului negativ asupra mediului 	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> • desemnarea locurilor și expunerea containerelor pentru colectarea selectivă a deșeurilor, • repartizarea containerelor pentru compostare în gospodăriile private, • urmărirea cantității de deșeuri municipale preluate anual de operatorul desemnat, • urmărirea deșeurilor periculoase preluate din localitate, • organizarea transportului deșeurilor selectate, 	<ul style="list-style-type: none"> • cantități și compoziția de deșeuri pe tipuri, • documente de raportare, • documente de expediere și facturi emise de operatorii de deșeuri, pentru deșeurile transportate și depozitate, • numărul containerelor expuse în localități pentru colectarea selectivă a deșeurilor,
Biodiversitate /peisaj/ spații verzi	<ul style="list-style-type: none"> • limitarea impactului asupra biodiversității florei și faunei, • conservarea biodiversității, • minimalize impactului asupra peisajului 	<ul style="list-style-type: none"> • diminuarea impactului asupra florei, faunei, conservarea diversității biologice și peisajului, • stoparea degradării mediului natural, • controlul speciilor invasive, • proiectarea zonelor de construcții noi • care să se integreze în peisajul comunei, 	<ul style="list-style-type: none"> • tipuri și număr de acțiuni pentru refacerea, amenajarea zonelor de recreere și a scuarurilor cu specii autohtone, • impunerea unor parametri de construire care să permită integrarea armonioasă a construcțiilor în mediul natural, • reducere suprafețelor ocupate de specii invazive, • utilizarea resurselor naturale fără a aduce prejudicii majore cadrului natural, • creșterea gradului de conștientizare și implicare a comunităților umane în acțiunile de conservare a biodiversității, • modificări ale suprafețelor habitatelor și speciilor, în special a celor din ariile protejate. 	<ul style="list-style-type: none"> • condițiile de referință privind speciile și habitatele din zona Comunei Gurghiu, • suprafețe anuale de teren renaturate (plantate sau împădurite), • suprafețe verzi/cap de locuitor și starea acestora, • suprafața habitatelor seminaturale care și-a schimbat destinația, • suprafața ocupată de speciile invazive și gradul lor de dispersie la nivelul localității, • modificări ale suprafețelor habitatelor și speciilor, în special a celor din siturile de interes comunitar din localitate, • specii ale faunei sălbatice și specii de fauna protejată din cadrul extinderilor de intravilan suprapus cu situl, numărul de cuiburi, numărul de perechi cuibăritoare, factori legați de deranj, mortalități din speciile protejate, etc. • suprafața de vegetație plantate, • stabilitatea biologică,

Managementul riscurilor de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • reducerea gradului de vulnerabilitate la producerea unor fenomene de risc, prin protejarea obiectivelor socio-economice 	<ul style="list-style-type: none"> • protejarea zonelor de protecție natural și culturale, • interzicerea activităților care ar produce un impact negativ asupra mediului, 	<ul style="list-style-type: none"> • identificarea și reconstrucția ecologică a terenurilor afectate de fenomene de risc, • identificarea zonelor de risc natural și impunerea unor restricții de construire. 	<ul style="list-style-type: none"> • cuantificarea pagubelor produse anual de inundații, • suprafețe stabilizate/îmierbate/împădurate, • suprafețe de teren degradate/erodate care au fost reabilitate/ameliorate
Patrimoniul, cultural/arheologic/istoric	<ul style="list-style-type: none"> • protejarea elementelor cu valoare culturală, arheologică și istorică 	<ul style="list-style-type: none"> • protejarea elementelor cu valoare culturală, arheologică și istorică 	<ul style="list-style-type: none"> • restaurarea și valorificarea elementelor de patrimoniu cultural și istorical, 	<ul style="list-style-type: none"> • număr de obiective culturale și arhitecturale restaurate și valorificate turistic, • acțiuni din cadrul planului de management al patrimoniului cultural implementat, • starea clădirilor monument istoric în raport cu starea actuală a acestora și cu prevederile specifice din planul de management, • rezultatele cercetării arheologice preventive și noi descoperiri arheologice,.
Sănătate, mediul social și economic	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea stării de sănătate, condițiilor de viață, • îmbunătățirea condițiilor de infrastructură 		<ul style="list-style-type: none"> • evidența stării de sănătate a populației, • urmărirea factorilor de mediu care pot influența starea de sănătate a populației, • îmbunătățirea transportului în comun, • modernizarea și îmbunătățirea drumurilor, • implementarea unui sistem de colectare, transport și eliminare a deșeurilor, • crearea noi locuri de muncă, • îmbunătățirea telecomunicației, introducerea telefoanelor publice, 	<ul style="list-style-type: none"> • suprafață de spații verzi reabilitate, și a spațiilor verzi existente, • lungimea totală a arterelor rutiere modernizate, • inventarierea cantităților anuale de deșeuri generate, colectate, valorificate, • numărul accidentelor rutiere/an/anotimp în care sunt implicate autovehicule, bicicliști, pietoni, • rata nașterii și mortalității, • transportatori selectați și responsabilități ale acestora cu privire la sănătate și mediu, • utilități aferente locuințelor,

				<ul style="list-style-type: none"> • facilități de învățământ post-liceal, solicitanți, cursuri, • dotări în școli și grădinițe, • accesul populației la serviciile medicale, număr de vizite, rata mortalității/morbidității, • indicatori specifici pentru calitatea factorilor de mediu (apă, aer, zgomot, vibrații, sol), • amenajarea de spații verzi, perdele de protecție în jurul obiectivelor care crează disconfort vizual, zona de terenuri neproductive. • starea infrastructurii tehnico-edilitare a comunității, • număr locuri de muncă create/angajări în cadrul localităților, • număr și tipuri dotări publice, • număr unități economice/comerciale nou apărute în zonă, • număr de proiecte de producere a energiei regenerabile la nivelul comunei, • stadiul de realizare a măsurilor propuse pentru promovarea și încurajarea folosirii surselor de energie regenerabilă, • nivelul impozitelor, • modificări ale cifrelor de afaceri/profitului pentru firme noi/ existente, • componența noii infrastructuri rutiere din zonă,
--	--	--	--	---

Trebuie organizat acțiuni pentru conștientizare și implicare a comunităților umane în acțiunile propuse în monitorizarea factorilor de mediu și conștientizarea populației despre posibilitatea schimbării condițiilor de viață, cu o frecvență anuală.

Responsabilul pentru indeplinirea programului de monitorizare a efectelor asupra mediului este titularul planului si institutiilor abilitate, fiind obligat să depună anual la APM Mureș rezultatul programului de monitorizare.

12. ANALIZA ALTERNATIVELOR ȘI DESCRIEREA MODULUI ÎN CARE S-A EFECTUAT EVALUAREA

Analiza alternativelor în cadrul evaluării strategice de mediu, poate contribui la selecția unor opțiuni de dezvoltare durabilă.

Rolul SEA este acela de a identifica alternative, de a evalua efectele de mediu asociate fiecărei alternative, de a informa publicul interesat asupra motivației care a stat la baza selecției alternativelor, contribuind astfel la atingerea unui nivel ridicat de transparență în procesul de decizie.

Scopul este analizarea posibilităților de a evita o anumită formă de dezvoltare care ar contribui la poluarea mediului, efectele negative produse în sănătatea populației și la creșterea consumului de resurse.

Analiza trebuie să ia în considerare aspectele economice, sociale și de mediu, asociate unor opțiuni concrete de dezvoltare.

13.1. „ALTERNATIVA 0”

”Alternativa 0” înseamnă neimplementarea PUG-ului actualizat, deci este similară cu starea actuala mediului. „Alternativa 0” este punctul de plecare pentru evaluarea potentialelor efecte semnificative asupra mediului produse prin implementarea PUG.

Pentru implementarea obiectivelor PUG Memoriul General prezintă o singură variantă care a acumulat toate observațiile pe parcursul derulării procedurii conform HG 1 076/2004, ultima variantă a fost luată în considerare la elaborarea RM.

Neimplementarea PUG este defalcată în capitolul 9. Pentru apă, sol, riscuri naturale și biodiversitate se apreciază ca efectul este direct, major, dacă nu se iau măsuri privind gestionarea integrată a deșeurilor, colectarea și tratarea apelor menajere, colectarea și evacuarea apelor din precipitații sau infiltrații către colectori naturali, recunoașterea importanței ariei naturale, delimitarea zonelor de protecție, eliminarea situațiilor de risc natural și măsuri de diminuare a impactului asupra mediului. Nerealizarea măsurilor va determina importante pierderi materiale, apariția, extinderea și multiplicarea focarelor de infecție, deteriorarea ecosistemelor naturale și diminuarea numărului de specii de faună protejată și a efectivelor fiecărei specii.

În concluzie: în cazul nerealizării proiectului propus, dezvoltarea urbana a comunei se va realiza haotic, fara a reusi o reglementare clara. Prin nerealizarea dezvoltarilor infrastructurale locale, polurea va fi dispersată pe spatii mari, impactul asupra zonelor naturale va fi general și necontrolabil.

13.2. VARIANTA CONSIDERATĂ ÎN ELABORAREA PUG ”ALTERNATIVA 1”.

“Alternativa 1” Reactualizare PUG al Comuna Gurghiu, județul Mureș. “Alternativa 1” are efecte negative minime asupra solului, apei, poluării aerului și asupra patrimoniului, în special pe termene mediu și lung, respectiv în perioada de implementare și exploatare a obiectivelor ce se intenționează să se dezvolte în zonele funcționale din satele comunei.

În cazul PUG se au în vedere:

- Criterii economice (respectiv eficiența).
- Criterii sociale (respectiv acceptabilitatea socială).
- Criterii de mediu (respectiv durabilitatea pentru mediu).

Deoarece PUG este inclus în categoria de lucrări ce au legătură cu apele și zonele de protecție a biodiversității, propunerile cuprinse în acest plan vor fi promovate numai în baza avizului de gospodărire a apelor, respectiv a administrației ariei protejate coordonate de Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate.

Pentru obiectivele PUG care se află în vecinătatea siturilor Natura 2000 ”Regulamentul de urbanism” va prevede interdicția de construire până la elaborarea unor PUZ-uri și PUD-uri pentru care se va solicita avizul custodelui și evaluarea adecvată.

Pentru evaluarea impactului asupra mediului (potențiale efecte semnificative) ca urmare a implementării PUG, au fost incluse toate aspectele semnificative menționate de HG 1 076/2004.

Evaluarea cumulativă a implementării obiectivelor PUG a reieșit, că se va produce un impact pozitiv de lungă durată asupra factorilor de mediu.

Aspectele economice reprezintă un motiv al alegerii acestui plan. Planul propus trebuie să asigure premisele unei dezvoltări urbane armonioase. Pe de o parte reprezintă un interes social comun în vederea dezvoltării și reglementării, iar pe de altă parte reducerea impactului activitatilor poluante actuale și a celor viitoare.

13.3. METODOLOGIA FOLOSITĂ PENTRU CULEGEREA DATELOR ȘI INFORMAȚIILOR

În vederea realizării RM s-a parcurs următoarele etape:

a., Etapa de documentare

Au fost consultate legile în vigoare, recomandările comisiilor din UE și bibliografiile de specialitate privind factorii de mediu, dezvoltări urbanistice în general și în special în județul Mureș, și care conțin informații specifice legate de distribuția habitatelor.

b., Etapa de planificare și pregătire. În cadrul acestei etape s-a realizat o planificare a acțiunilor desfășurate, corelate între parteneri.

c., Culegerea informațiilor în etapa de teren s-a realizat colectarea datelor, prin parcurgerea zonei intra- și extravilan, în special a zonelor învecinate din situl Natura 2000 studiat, și prin discuțiile purtate cu proiectantul PUG și cu personalul administrativ competent, pentru a se aprecia posibilele impacturi și pentru a se stabili eventualele măsuri necesare pentru evitarea sau diminuarea acestora. Au fost purtate discuții cu beneficiarul, pentru stabilirea suprafețelor minime necesare pentru reducerea intravilanului propus în zonele sensibile, pentru conservarea naturii.

d., Etapa de prelucrare și analiză a datelor.

Datele centralizate au fost prelucrate și analizate, urmat de redactarea Raportului de Mediu.

14. REZUMAT FĂRĂ CARACTER TEHNIC

Planul Urbanistic General este rezultatul unui proces de analiză urbană, în cazul de față pentru teritoriul Comunei Gurghiu, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile, procesele și măsurile de amenajare și de dezvoltare durabilă. Prin acest proiect urbanistic se transpun, la nivelul comunei, propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.

Lucrarea de față reprezintă Raportul de Mediu asupra Planului Urbanistic General al Comunei Gurghiu, județul Mureș, scopul acestuia fiind acela de a identifica, descrie și evalua efectele potențiale semnificative asupra mediului asociate planului analizat.

Întocmirea prezentului RM este parte a procedurii de evaluare de mediu pentru planuri și programe.

RM a fost întocmit în conformitate cu cerințele H.G. 1076/2004, privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu și cu precizarile și recomandările prevăzute în Manualul pentru aplicarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe elaborat de Ministerul Mediului și Gospodării Apelor în colaborare cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

PUG-ul anterior al Comunei Gurghiu a fost efectuat în anul 1996.

PUG reactualizat este alcătuit din următoarele cinci capitole:

1. Introducere (date de recunoaștere a documentației, obiectivul PUG-ului și surse documentare)
2. Diagnostic prospectiv. În acest capitol este analizat: stadiul actual cadrului natural și socio-economic al Comunei Gurghiu, elementele de infrastructură, istoria dezvoltării comunei, problemele de mediu, riscurile naturale, disfuncționalități și necesitățile populației.
3. Strategia de dezvoltare spațială a comunei. În acest capitol sunt prezentate rezultatele studiilor fundamentale, direcțiile de evoluție și prioritățile, zonificarea funcțională, bilanțul teritorial, protecția mediului, obiectivele de utilitate publică și reglementările urbanistice.
4. Concluzii. Măsurile ce se impun în continuare.
5. Planul de acțiune pentru implementare și programul de investiții publice.

PUG are ca fundament strategia de dezvoltare a comunei și identifică necesitățile administrative teritoriale. Scopul reactualizării constă în:

- a., îmbunătățirea nivelului condițiilor de viață a locuitorilor,
- b., extinderea intravilanului cu construirea locuințelor, caselor de vacanță și altor funcțiuni complementare,
- c., modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare,
- d., modernizarea drumurilor și îmbunătățirea condițiilor de transport,
- e., valorificarea resurselor locale prin promovarea turismului, Comuna Gurghiu să devină zonă turistică,
- f., dezvoltarea de unități de producție și servicii nepoluante de anvergură medie și mică,
- g., protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător.

RM are ca obiect studierea următoarelor probleme majore ale funcției de planificare și coordonare a teritoriului analizate prin reactualizarea PUG:

- limitele intravilanului fiecărei localități,
- disfuncționalitățile existente,
- prioritățile de intervenție propuse pe baza situației existente,
- zonificarea funcțională a terenurilor din localități,
- potențialul economic al comunei, volumul și structura potențialului uman,
- organizarea circulației și a transporturilor,
- echiparea tehnico-edilitară,
- reabilitarea și protecția patrimoniului construit,
- realizarea, protecția și conservarea mediului,
- condițiile necesității și posibilității de realizare a obiectivelor de utilitate publică.

RM conține măsurile avute în vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementării PUG-ului.

În PUG sunt prezentate măsurile strategice ce se impun în continuare pentru realizarea unei dezvoltări economice și sociale durabile, care să ducă pe termen lung la creșterea standardului de viață al populației și armonizarea coeziunii economice și sociale la nivelul comunei, prin utilizarea eficientă a tuturor resurselor și atragerea de investiții, după cum urmează:

- a. modernizarea infrastructurii de circulație și transport,
- b. modernizarea rețelei de utilități publice,
- c. realizarea unei structuri economice performante,
- d. dezvoltarea activităților cu caracter turistic,
- e. modernizarea și dotarea infrastructurii socială,
- f. dezvoltarea resurselor umane.

Propunerile măsurilor strategice se regăsesc în următoarele planuri și programe:

- Planuri naționale: care au efecte asupra teritoriului administrativ al comunei Gurghiu sunt cele legate de ariile protejate: ROSCI, Poiana Narciselor, Pădurea de Mociar și Parcul Dendrologic.
- Programe zonale: prioritățile dezvoltării județului Mureș 2007 – 2013.
- Programe locale: strategia de dezvoltare a comunei Gurghiu 2009-2013.

În urma analizei tuturor informațiilor au rezultat următoarele propuneri specifice, pentru îmbunătățirea aspectelor legate de dezvoltarea comunei:

- ✓ Modernizarea DJ 154E pe tronsonul Reghin – județul Harghita
- ✓ Modernizare și asfaltare DJ 153C și DC 7
- ✓ Asfaltare DC 9 și DC 10
- ✓ Modernizarea și amenajarea străzilor comunei
- ✓ Amenajarea corespunzătoare a intersecțiilor cu benzi de viraj, canalizare fluxuri de trafic spații de stocaj și așteptare, amenajare spații de parcare și intersecții giratorii
- ✓ Amenajarea și sistematizarea intersecțiilor și arterelor identificate cu risc mare de producere a accidentelor rutiere, prin mijloace specifice de calmare a traficului
- ✓ Modernizarea sistemului de iluminat public și a rețelei telefonice
- ✓ Modernizare stație de epurare
- ✓ Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare
- ✓ Extindere rețele de gaz
- ✓ Crearea de ferme de producție ecologică
- ✓ Societăți de prelucrare a fructelor de pădure și prelucrare primară a blănurilor
- ✓ Centre de prelucrare și valorificare a produselor agricole

- ✓ Valorificarea patrimoniului natural și cultural prin: organizarea de târguri și expoziții, amenajarea muzeu, crearea unui centru de informare turistică, asigurarea accesului la obiectivele, crearea de trasee turistice, etc
- ✓ Modernizare Cămin Cultural Gurghiu
- ✓ Reabilitare Școală Silvică
- ✓ Restaurarea și conservarea Cetății de la Gurghiu
- ✓ Amenajări de spații verzi și agrement
- ✓ Extinderea zonelor împădurite
- ✓ Înființarea de pensiuni agroturistice
- ✓ Modernizarea și dotarea infrastructurii socială de învățământ (școală de arte și meserii - postliceale), sănătate (asigurare de servicii pentru persoane vârstnice și cu handicap), etc
- ✓ Program de formare și reconversie profesională
- ✓ Crearea de centre de consultanță în afaceri.

Din raportul de mediu prezentat în urma analizei PUG al Comunei Gurghiu reiese, că implementarea planului va avea o contribuție pozitivă la nivelul întregii comune, permițând dezvoltarea durabilă a comunei Gurghiu, cu impact redus asupra componentelor de mediu. Efectele negative pot fi evitate în condițiile aplicării măsurilor propuse de către evaluator sau ale celor ce vor fi identificate la nivelul evaluărilor de mediu la nivelul proiectelor al căror cadru îl creează PUG-ul analizat.